

Menntamálanefnd Alþingis,
150 Reykjavík

Umsögn ADHD samtakanna um eftirtalin frumvörp til laga um :

Grunnskóla, 285. mál

Framhaldsskóla, 286. mál

Leikskóla 287. mál

Menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla, 288. mál

Samtökin gera eftirfarandi athugasemdir við þrjú þessara frumvarpa.

X

Almennt um frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla, 288. mál

Að gefnu tilefni skal bent á að ef skóli án aðgreiningar á að verða að raunveruleika í íslensku skólasamfélagi eins og lagafrumvörp þessi kveða á um, þá þarf á sama tíma að koma til aukin fræðsla fyrir kennara og annað starfsfólk grunnskóla um börn með sérþarfir og kennsluáðferðir sem skila árangri í vinnu með þeim. Auk þess þarf að koma á sérhæfðum ráðgjafateyimum innan skólanna bæði á grunn- og framhaldsskólastigi sem eru sérhæfð í málefnum barna og ungmenna með sérþarfir, sem nokkurs konar faglegt bakland fyrir kennara og annað starfsfólk skólanna. Í hinu almenna kennaranámi hérlandis er því miður enn sem komið er takmörkuð umfjöllun um nemendur með sérþarfir, nema etv. í þroskaþjálfanáminu.

Auk þess þyrfti að fjölga fagfólki ss. þroskaþjálfum, iðjuþjálfum, sálfræðingum, listmeðferðarfræðingum, sérkennurum og námsráðgjöfum á báðum skólastigum.

Að lokum skal bent á að í skóla án aðgreiningar er kennurum ætlað að koma til móts við vaxandi fjölda nemenda með sérþarfir sem og aukinn fjölda útlendra nema. Þá gefur auga leið að kennarastarfið er mun flóknara og meira krefjandi en oft áður og því væri ekki vanþörf á því að kennarastéttin kæmi sér upp virku handleiðslukerfi til að kennarinn standi ekki uppi einn og óstuddur með flókna samsetningu nemenda og ótal kröfur úr öllum áttum, en etv. lítil úrræði bæði innan sem utan skólans. Þessi síðasta ábending á etv. ekkert erindi við löggjafann en er látin fljóta með.

Fyrir hönd stjórnar ADHD samtakanna,

Ingibjörg Karlsdóttir formaður

Umsögn um frumvörp menntamálaráðaherra til laga um leikskóla, grunnskóla, framhaldsskóla og menntunar og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla

Almennt má segja um frumvörpin að flest horfir til framfara og bóta í skólastarfi. Vinnuferlið sem viðhaft var við samningu laga fyrir leik- og grunnskóla er til mikillar fyrirmyndar.

Það má helst gagnrýna að tækifærið til að mynda heildstæða sýn og orðræðu hefur ekki verið nýtt til fulls. Þegar lagarammi fyrir leik-, grunn- og framhaldsskóla er endurskoðaður á sama tíma gefst tækifæri til að samræma áherslur og skipulag. Hér eru nefnd þrjú dæmi þar sem samræma mætti betur milli frumvarpanna þriggja.

- 1) Ákvæði um samvinnu milli skólastiga. Í frumvarpi til leikskólalaga er það verkefni sveitarstjórna að efla samvinnu milli leik- og grunnskóla (gr. 16.) en í frumvarpi að grunnskólalögunum er efling samvinnu leik- og grunnskóla verkefni skólanefndar og það er einnig verkefni skólanefndar að stuðla að samvinnu milli grunn- og framhaldsskóla (gr. 6). Ekkert er um samvinnu milli grunn- og framhaldsskóla í framhaldsskólalögunum.
- 2) Skipan foreldrasamstarfs. Hér væri til mikilla bóta að samræma skipulag foreldrasamstarfs leik- og grunnskóla. Bæði með tilliti til orðavals (foreldraráð/skólaráð) og sameiginlegra verkefna forelda og skóla svo sem umfjöllunar og umsagnarhlutverk. Einnig má nefna ákvæði um upplýsingamiðlun milli skólastiga.
- 3) Í athugasemdum vegna 21. og 23. greinar frumvarps til leikskólalaga er kveðið á um að starfslið sérfræðipjónustu sé með leikskólakennaramenntun (21. grein) og sérfræðikunnátta í málefnum leikskóla sé til staðar (23. gr). Í frumvarpi til laga um grunnskóla er ekki að finna sambærilegar athugasemdir eða ætlan löggjafans. Það orkar því tvímælis að halda þessum fyrirmælum inni í leikskólafrumvarpinu. Þessu til stuðnings má benda á skólaskrifstofur þar sem ekki er fyrir hendi sérþekking á málefnum leikskóla eða grunnskóla í því tilliti að starfsmenn eru hvorki með leikskólakennarapróf eða grunnskólakennarapróf. Þetta ákvæði mun því virka íþyngjandi fyrir sveitarfélög.

Ábendingar varðandi nokkrar greinar frumvarpanna.

Frumvarp til laga um leikskóla

21. og 22. gr. Í athugasemdum við greinarnar eru gefin vilyrði fyrir að sérfræðipjónusta eigi/geti farið fram innan leikskólans og að afla nauðsynlegrar þjónustu fyrir barnið. Hluti þeirrar sérfræðipjónustu sem leikskólabörn þarfnast er á forræði ríkisins/heilbrigðisþjónustu s.s. sjúkráþjálfun og iðjuþjálfun auk þess sem talmein eru meðhöndluð af sjálfstætt starfandi sérfræðingum. Vald sérfræðipjónustu sveitarfélaga og leikskólastjóra til að skipuleggja störf þessara aðila er ekki fyrir hendi. Aðstaða til að veita umrædda þjónustu er heldur alls staðar í leikskólum landsins. Einnig má benda á að aðgengi að þessarri þjónustu er misjafnt eftir búsetu. Hér er því um íþyngjandi skyldur að ræða fyrir sveitarfélög ef vilji löggjafans gengur eftir. Einnig má spyrja þeirrar spurningar, hvort löggjafinn er að ganga of langt í að færa skyldur foreldra til opinbera aðila.

Frumvarp til laga um grunnskóla

20. grein. Það verða að teljast nokkuð mikið stýring í lögum að mæla fyrir um að við byggingu grunnskóla skuli hafa samráð við grenndarsamfélagið þrátt fyrir að það hafi gefist

vel í þeim tilvikum sem það hefur verið reynt. Það er nokkuð á skjön við sjálfstjórnarrétt sveitarfélaga.

26. grein. Í athugasemd segir m.a.: *“gera þarf samning milli ríkis og sveitarfélaga um framkvæmdina þegar nemendur stunda samtímis nám í grunn- og framhaldsskóla.”* Það er nokkuð þungt í framkvæmd og því eðlilegra að ríkið setji vinnureglur fyrir framhaldsskólana og ákvæði í lög um framhaldsskóla um þessa samvinnu.

40. grein. Fram kemur í athugasemdum að fjallað verði sérstaklega um hvort ákvæði í frumvarpinu séu til kostnaðarauka. Ákvæðin í frumvarpinu gera ráð fyrir aukinni sérfræðipjónustu og nýju hlutverki. Það getur verið flókið hlutverk að vera bæði ráðgefandi aðili og eiga síðan að meta árangur og tryggja rétta aðstoð. Sveitarfélögum er ætlað að stuðla að því að þjónusta annarra þ.e. ríkisstarfsmenn og sjálfstætt starfandi sérfræðingar veiti sína þjónustu innan veggja grunnskólans. Slíkt getur verið torsótt af ýmsum ástæðum eins og bent er á í athugasemd við leikskólafrumvarpið hér að framan. Sérfræðipjónustunni/sveitarfélögum *“er einnig ætlað að veita starfsmönnum aðgang að sérfræðipjónustu svo sem kennsluráðgjöf, handleiðslu eða öðru því sem lýtur að andlegri og líkamlegri velferð starfsmanna”* (bls. 50). Hér eru býsna miklar kröfur gerðar á hendur sveitarfélögunum og meira en hægt er sjá stað í hinum skólafrumvörpunum þ.e. gagnvart starfsfólki leikskóla að ekki sé minnst á starfsfólk framhaldsskólans. Merkir þetta að starfsfólk grunnskóla á ríkari kröfur á hendur sveitarfélögum varðandi andlega og líkamlega heilsuvernd en aðrir starfsmenn sveitarfélaganna?

X **Frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla.**

Athygli vekur að gerð er krafa um kennslureynslu eða viðbótarnám í stjórnun þegar leikskólastjórar og grunnskólastjórar eru ráðnir en engar slíkar kröfur eru fyrir hendi þegar skólastjórnandi er ráðinn við framhaldsskóla.

Akranesi 22. febrúar 2008

Helga Gunnarsdóttir
sviðsstjóri fræðslu-, tómstunda- og íþróttasviðs Akraneskaupstaðar

Akureyri
OLL LÍFSINS GÆÐI

Skóladeild Glerárgötu 26 Sími: 460 1455 Netfang: skoladeild@akureyri.is

Alþingi

Erindi nr. **P** 135/124

komudagur 23.1.2008

Bingskjal 322 – 288. mál

Umsögn um frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla

Almennt má segja að frumvarpið styrki stöðu kennara. Kennaramenntun er eflað með því að lengja námið í fimm ár, það bætir tengingu á milli skólastiga og auðveldar flutning starfsmanna á milli þeirra svo að einhver atriði sé nefnd.

Frumvarpið eru líklegt þegar til lengri tíma er litið að styrkja stöðu skóla í samfélaginu. Samt sem áður eru þó nokkur atriði sem ástæða er til að vekja athygli á og skoða betur áður en frumvarpið verður samþykkt.

Í lögunum um skólastigin er gert ráð fyrir því að ekki megi ráða neinn til starfa sem kennara sem brotið hefur af sér skv. XXII. kafla hegningarlaga. Það ákvæði er framfór frá því sem verið hefur en það þarf að ganga lengra. Það þarf að vera möguleiki á því að svipta kennara starfsleyfi vegna slíkra brota sem hann kann að fremja í starfi eða annars staðar.

Athugasemdir við einstakar greinar eða kafla

Það er sérstök ástæða til að fagna því að í 3., 4. og 5. gr., er afdráttarlaust kveðið á um að meistaraþróf þurfi til að nota heitin, leik-, grunn- og framhaldsskólakennari.

Um 8. gr. Þar segir að menntamálaráðherra setji reglugerð um inntak menntunar leik-, grunn- og framhaldsskólakennara með tilliti til lágmarkskrafna um vægi kennslu- og uppeldisfræði og vægi faggreina. Það er ástæða til að benda á nauðsyn þess að hugað verði vel að því hvernig nýtt kennaranám verður skipulagt og hvert inntak þess verður. Skólanefnd bendir á mikilvægi þess að leitað verði samráðs við skólastigin og sveitafélögin þegar að þessum þætti kemur.

Um 9. gr. Ákvæðið um að leikskólakennarar skuli sitja í að lágmarki tveimur þriðju hluta stöðugilda við kennslu, umönnun og uppeldi barna í hverjum leikskóla, er að mati skólanefndar til bóta ef horft er til þess að þetta verði til þess að fjölga uppeldismenntuðum starfsstéttum í leikskóla. Það hlýtur að vera kostur að hafa breiðan hóp fagstétta í leikskóla til þess að geta mætt og sinnt fjölbreyttum og mismunandi þörfum barna. Það hlýtur alltaf að verða metnaðarmál sveitarfélaga að hafa vel menntaða starfsmenn í leikskólum.

Um 10. og 13. gr. Spurning hvort í þessum greinum eigi að tilgreina aðstoðarskólastjóra sérstaklega eða hvort hér eigi að tala um staðgengil skólastjóra eða aðra stjórnendur til samræmis við 7. gr. í frumvarp til laga um grunnskóla.

Um 17 gr. Þar er einungis kveðið á um að umsækjendur um stjórnunarstörf í framhaldsskólum skulu hafa starfsheitið framhaldsskólakennari. Í sambærilegum greinum um stjórnendur í leik- og grunnskólum, 10 og 13. gr., er kveðið á um viðbótarmenntun í stjórnun eða kennslureynslu á skólastiginu. Það virðast engin rök til að gera ekki sömu kröfur til skólastjórnenda í framhaldsskólum og í leik- og grunnskólum.

Um 24. gr. Það er til verulegra bóta að kennurum er gefinn kostur á að flytja sig á milli skólastiga eftir skýrum reglum og að réttindi til kennslu geta verið bundin

kennslugreinum og kennarar sem eru ráðnir á slíkum forsendum hafi forgang í kennslu þeirra greina.

Leikskólakennari sem hefur sérhæft sig í kennslu eldri barna. Hér þarf að kveða skýrar að orði. Eldri börn í þessu samhengi virðist mega telja 4-6 ára börn. Að því er best verður séð hefur ekki fram að þessu verið boðið upp á sérhæfingu af þessu tagi í námi leikskólakennara og sérhæfing á þessu sviði því ekki verið möguleg. En með þessu ákvæði er háskólunum sem bjóða kennaramenntun nánast gert skylt að bjóða þessa sérhæfingu í nýju kennaranámi.

Í 6. og 7. mgr. er kveðið á um að leikskólakennari sem hefur bætt við sig 60 viðbótareiningum í skólastjórnun eða sérkennslu á rétt á leyfisbréfi sem grunnskólakennari og sama á við um grunnskólakennara sem bætir við sig 60 einingum á ofangreindum sviðum að hann á rétt á leyfisbréfi sem leikskólakennari. Hér hlýtur að vera átt við að þeir sem hafa bætt við sig eins árs námi eftir fimm ára nám til meistaragráðu öðlist þennan rétt. Það er sjálfsagt að benda á að leyfisbréfið er almennt í þessu tilviki en það er eðlilegt að spyrja af hverju önnur sjónarmið ráða hér en í mgr. 2 og 3. Er það vegna viðbótarársins eða er það vegna þess að þessi venja hefur skapast á umliðnum árum? Það virðast engin rök til að viðhalda venjunni eftir að þessi nýju lög hafa verið samþykkt.

Þannig samþykkt á fundi skólanefndar Akureyrarbæjar 21. janúar 2008.

F.h. skólanefndar

Gunnar Gíslason fræðslustjóri

Alþingi
Erindi nr. P 135/1382
komudagur 12.2.2008

Nefndasvið Alþingis
Menntamálanefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík 11. febrúar 2008

Menntun og ráðning kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla, 288. mál

Umsögn Alþýðusambands Íslands (ASÍ) um frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla. Lagt fyrir 135. löggjafarþing 2007-2008.

Alþýðusamband Íslands (ASÍ) vill í upphafi taka fram að það telur mikilvægt að efla menntun á öllum skólastigum. Það er skylda samfélagsins og réttur einstaklinganna að allir fái góða grunnmenntun. Þetta er sameiginlegt verkefni grunnmenntakerfisins (leik-, grunn- og framhaldsskóla) sem kosta á úr sameiginlegum sjóðum. Það er í þessu samhengi sem skilja ber kröfuna um „jafnrétti til náms“. Góð grunnmenntun fyrir alla og öflug símenntun eru mikilvæg forsenda virkni og velferðar einstaklinganna og framþróun og samkeppnishæfni atvinnulífsins og samfélagsins alls.

Það frumvarp sem hér er til umsagnar verður að skoðast í framangreindu ljósi. Spurningin er sú hvort efni þess sé líklegt til að efla skólastarf á öllum stigum og auka gæði þeirrar menntunar og þjónustu sem þar er veitt.

Kjarni þeirra tillagna sem er að finna í frumvarpinu er að:

- Menntunarskilyrði til að öðlast starfsheiti og starfsréttindi grunnskólakennara og framhaldsskólakennara eru aukin þannig að gerð verður krafa meistaraþrófs frá háskóla sem þýðir viðbót við leikskóla- og grunnskólakennaramenntun upp á 60 einingar eða 2ja ára nám. Ný menntunarskilyrði þýða að námið lengist úr 3 árum (90 einingum) í 5 ár (150 einingar).
- Frumvarpið kveður í fyrsta skipti á um lögverndun á starfsheiti og starfsréttindum leikskólakennara og stjórnenda leikskóla. Gerðar eru sambærilegar kröfur um

menntun leikskólakennara og gerðar eru til grunnskóla- og framhaldsskóla kennara þá segir í 9. gr.: „Að lágmarki $\frac{2}{3}$ hlutar stöðugilda við kennslu, umönnun og uppeldi barna í hverjum leikskóla skulu teljast til stöðugilda leikskólakennara.“

1. Lenging á grunnnámi leikskóla og grunnskólakennara

Fyrir utan tiltölulega almennt orðaða umfjöllun um að aukin menntun kennara sé af hinu góða og tilvísun í það sem gerist meðal annarra þjóða fer lítið fyrir rökstuðningi fyrir þeirri leið sem lögð er til hér á landi, hvort sem um fagleg, kennslufræðileg eða stjórnunarleg rök er að ræða.

Þegar rökstuðningurinn fyrir lengingu menntunar leik- og grunnskólakennara er skoðaður með samanburði við önnur lönd er tvennt sem vekur athygli:

- a) Fram kemur að meðaltímalengd menntunar grunnskólakennara í OECD er 3,9 – 4,4 ár. Þá finnast dæmi um að þessi tími sér lengri. Þar er m.a. nefnt sem dæmi kandídatár (starfspjálfun) í nokkrum löndum áður en viðkomandi öðlast formleg kennararéttindi. Það verður þó ekki séð af greinargerðinni með frumvarpinu að annars staðar sé farin sú leið sem lögð er til hér.
- b) Hvað varðar menntun leikskólakennara kemur fram að hún er ekki alls staðar í nágrannalöndunum á háskólastigi. Á hinum Norðurlöndunum er hún 3 – 3 1/2 ár, eða svipað og nú er hér á landi.

Telja verður rökstuðninginn í frumvarpinu fyrir lengingu náms grunn- og leikskólakennara um tvö ár (til meistaraþrófs) eins og þar er lagt til mjög veikan. Það vekur athygli að engin sérstök þarfagreining hefur verið gerð varðandi menntun kennara, óháð skólastigum, og því kemur það ekki á óvart að engin tilraun er gerð til þess að skilgreina né fjalla um inntak eða eðli þeirrar viðbótarmenntunar sem gera á kröfu um eða hvernig hún á að nýtast til að auka gæði skólastarfsins.

Því til viðbótar er ekkert fjallað um símenntun í frumvarpinu né hvernig ná mætti sömu markmiðum og lagt er til í frumvarpinu með skipulagðri viðbótarmenntun (endur- og eftirmenntun) eftir að kennarar hefja störf.

Loks vekur það einnig athygli að ekki er gert ráð fyrir því að þeir kennarar sem nú þegar hafa viðurkennd réttindi (og ekki hafa lokið meistaraþrófi) bæti við sig menntun til samræmis við nýjar kröfur í frumvarpinu (sem reyndar hafa ekki verið skilgreindar) til að öðlast full réttindi í hinu nýja kerfi.

ASÍ vill vekja athygli á því, að með því að auka formlegar og ófrávíkjanlegar menntakröfur til kennsluréttinda með þessum hætti mun fjölga þeim einstaklingum

sem ráðnir verða til starfa í skólakerfinu sem ekki uppfylla þessar formlegu kröfur. Þeir verða því væntanlega ráðnir sem „leiðbeinendur“ með ótrygg ráðninga- og starfskjör, þar sem hægt verður að víkja þeim úr starfi með stuttum fyrirvara. ASÍ vill vara við þessari þróun.

Áhersla Alþýðusambands Íslands

Grunnskólakennarar:

Í ljósi þeirra upplýsinga sem fyrir liggja, menntunar grunnskólakennara í dag og þeirrar staðreyndar að það skorti enn nokkuð á að menntaðir grunnskólakennarar séu til staðar til að fylla allar kennarastöður á því skólastigi, telur Alþýðusambandið að frekar eigi að stefna að því að lengja grunnnám grunnskólakennara um 30 einingar (1 ár) og að leggja beri áherslu á að sú lenging verði fyrst og fremst nýtt til að auka við fagmenntun í sérgrein.

Þá má færa gild rök fyrir því að bjóða eigi upp á viðbótarnám fyrir grunnskólakennara til að styrkja þá í að takast á við stjórnunarstörf innan grunnskólanna og sérstök viðfangsefni. Þannig verði gerð krafa til skólastjórnenda um sérstaka viðbótarmenntun í skólastjórn að viðbættri almennri grunnmenntun. Slíkt nám mætti bjóða sem viðbót í framhaldi af grunnnámi eða sem hluta af símenntun.

Jafnframt er mikilvægt að tryggja grunnskólakennurum möguleika á öflugri símenntun til starfsþróunar.

Leikskólakennarar:

Í ljósi þeirrar starfsemi sem fram fer í leikskólum og þeirrar stöðu sem nú er uppi varðandi mönnun í leikskólum landsins verður ekki séð hvaða rök eru fyrir því fyrirkomulagi sem frumvarpið mælir fyrir um. Engin rök eru færð fyrir því að lenging grunnmenntunar leikskólakennara um tvö ár byggi á brýnni þörf fyrir aukinni faglegri grunnmenntun þeirra. Þá má færa fyrir því sterk rök að lengingin muni í reynd draga úr nýliðun í hópnum af hálfu þeirra sem fara hefðbundna leið í náminu og þar með úr möguleikum leikskólanna á að fá menntaða leikskólakennara til starfa. Þá er ekki tekið tillit til þeirrar staðreynda að lenging námsins mundi draga úr möguleikum þeirra starfsmanna leikskólanna sem farið hafa í leikskólakennaranámið eftir óhefðbundnari leiðum eftir að hafa aflað sér reynslu og þekkingar sem aðstoðarfólk á leikskólum.

Hins vegar má færa gild rök fyrir því að mikilvægt sé að bjóða upp á viðbótarnám fyrir leikskólakennara til styrkja þá í að takast á við stjórnunarstörf innan leikskólanna og

sérstök úrlausnarefni á því skólastigi. Þannig verði gerð krafa um sérstaka leikskólastjóramenntun að viðbætti almennri grunnmenntun. Slíkt nám mætti bjóða sem viðbót í framhaldi af grunnnámi eða sem hluta af símenntun.

Jafnframt er mikilvægt að tryggja leikskólakennurum möguleika á öflugri símenntun til starfsþróunar.

1. Löggilding á starfsheiti leikskólakennara og skilyrði um lágmarkshlutfall

Ekki er tekin afstaða til löggildingar starfsheitisins „leikskólakennari“.

Eins og áður segir er í 9. gr. frumvarpsins kveðið á um lágmarkshlutfall leikskólakennara: *„Að lágmarki $\frac{2}{3}$ hlutar stöðugilda við kennslu, umönnun og uppeldi barna í hverjum leikskóla skulu teljast til stöðugilda leikskólakennara.“*

Þá er í 20. gr. að finna undanþágu frá þessari reglu ef ekki tekst að ráða leikskólakennara í starfið, þar sem heimilað er að lausráða einstakling í starfið að hámarki í eitt ár í senn og má ekki endurráða hann án undangenginnar auglýsingar.

Alþýðusambandið gerir alvarlegar athugasemdir við að $\frac{2}{3}$ reglan verði bundin í lög eins og gert er í frumvarpinu.

Samkvæmt upplýsingum frá Reykjavíkurborg voru í upphafi árs 2007 rúmlega 42% starfsmanna leikskólanna menntaðir leikskólakennarar eða starfsmenn með aðra háskólamenntun. Aðrir starfsmenn hafa fjölbreytta menntun og reynslu sem nýtist vel í starfseminni. Það má nefna fjölda starfsmanna sem hafa aflað sér mikillar þekkingar með ára og jafnvel áratuga reynslu af störfum í leikskólum. Starfsmenn sem flestir hverjir hafa jafnframt aukið hæfni sína með því að sækja fjölda námskeiða á þessu sviði. Þá skal bent á að nú þegar hafa 74 einstaklingar lokið tveggja ára leikskólaliðanámi og 80 til viðbótar eru nú í því námi.

Nú þegar mikil mannekla háir starfsemi leikskólanna virðist einsýnt að frekar eigi að styðja og styrkja þá einstaklinga sem valið hafa sér starfsvettvang í leikskólunum og sýnt hafa áhuga, vilja og getu til að axla þá ábyrgð sem í því felst, heldur en að hundska þá og hrekja úr starfi, gangi markmið frumvarpsins eftir. Eða í besta falli skapa þessum starfsmönnum óvissu og mikið ráðningaróryggi. Færa má gild rök fyrir því að það sé vænlegra til árangurs til að auka gæði og faglegan metnað í leikskólum að $\frac{2}{3}$ reglan verði felld burt úr frumvarpinu og að í stað þess verði lögð rík áhersla á að auðvelda starfsmönnum leikskólanna að sækja sér leikskólakennaramenntun eða aðra menntun í faginu sbr. leikskólaliðamenntunina og jafnframt að leggja áherslu á öfluga símenntun fyrir alla starfsmenn leikskólanna.

Í ljósi framanritaðs er full ástæða til að benda á tvennt:

- a) Ekki er gert ráð fyrir að þeim starfsmönnum sem nú eru starfandi í leikskólunum og ekki hafa leikskólakennaramenntun verði gefin kostur á og gert mögulegt að fá raunfærnimat og sækja sér menntun á þessu sviði, þ.m.t. til að öðlast réttindi sem leikskólakennara. Hér er vert að benda á eins og gert var hér að framan að meðal þessa starfsfólks eru mikill fjöldi einstaklinga með mikla og góða þekkingu á þessu sviði og sem reynst hafa einkar vei í starfi. Það hlýtur að vera skýlaus krafa þessara starfsmanna og um leið mikilvægir hagsmunir leikskólanna að efla og bæta menntunarmöguleika þeirra.
- b) Hvað varðar starfsmenn sem ráðnir eru í sérstakar stöður leikskólakennara er gengið út frá því að starfsöryggi þeirra sé í reynd ekkert og að þeir megi árlega eiga von á því að verða látnir víkja fyrir öðrum. Slík staða er ekki bjóðandi nokkrum einstaklingi og gengur gegn öllum almennum sjónarmiðum um réttindi launafólks.

Tillaga Alþýðusambands Íslands

- a) Lagt er til að við setningu laga um leikskóla og menntun leikskólakennara verði að finna sérstakt ákvæði um rétt og möguleika annarra starfsmanna leikskólanna en leikskólakennara sem í dag vinna við umönnun og kennslu og sem stundað hafa það starf í þrjú ár eða lengur til raunfærnimats og að sækja sér menntun í faginu samkvæmt sérstakri námsáætlun.
- b) Lagt er til að $\frac{2}{3}$ reglan verði felld burt úr lögunum. Jafnframt er lagt til að starfsmaður leikskóla sem ráðinn er í stöðu leikskólakennara, án þess að vera leikskólakennari, og ráðningin hefur varað í einhvern tíma, t.d. 3 ár, fái fastráðningu gegn því að hann verði aðstoðaður við og hann á móti skuldbindi sig til að sækja sér þá menntun sem til þarf samkvæmt sérstakri námsáætlun.

Virðingarfyllst,

F. h. Alþýðusambands Íslands

Finnbjörn A. Hermannsson,

Formaður menntanefndar ASÍ

Laugalandi 21. jan. 2008

Menntamálanefnd Alþingis
Alþingi
150 Reykjavík

Efni: Umsögn um frumvörp til laga, 286. mál og 288. mál.

Á fundi hreppsnefndar Ásahrepps þann 16. janúar s.l. var tekið fyrir erindi menntamálanefndar Alþingis, dagsett 12. desember 2007, þar sem óskað var umsagnar um frumvarp til laga um framhaldsskóla, 286 mál, heildarlög, og frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla, 288. mál, kröfur til kennaramenntunar o.fl.

Hreppsnefndin gerir ekki athugasemdir við umrædd frumvörp.

Virðingarfyllst

ODDVITI

Eydis P. Jónsdóttir,
oddviti

Nefndarsvið Alþingis
B.t. Unnar Kristínar Sveinbjarnardóttur
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, hinn 25. janúar 2008

Efni: Umsögn BHM um frumvarp til laga um grunnskóla, framhaldsskóla, leikskóla og menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla (285., 286., 287. og 288. mál)

I

Vísað er til bréfs yðar, dags. 14. desember 2007, varðandi umsögn um frumvörp til laga um leik-, grunn- og framhaldsskóla og um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við ofangreinda skóla. Eftirfarandi er umsögn Bandalags háskólamanna (BHM) um þingmál þessi.

II

BHM telur mjög jákvætt að frumvörp um öll skólastig, að háskólastiginu undanskildu, séu undirbúin og lögð fram samtímis. Með því móti ætti að vera tryggt að horft sé til þessara þriggja skólastiga sem einnar heildar og eins og segir í greinargerð með frumvarpi um grunnskóla ætti það að „auka samræmi og skapa svigrúm jafnt innan sem milli skólastiganna til þess að mæta breytilegum þörfum skólabarna“. Á síðustu áratugum hafa orðið miklar breytingar á íslensku þjóðfélagi sem endurspeglast í breyttum fjölskylduhögum, aukinni atvinnuþátttöku kvenna og mikilli fjölgun íbúa sem ekki hefur íslensku að móðurmáli. Í frumvörpunum sem hér eru til umfjöllunar er lögð áhersla á að mæta þessum breytingum og skapa um leið öllum börnum sem best skilyrði til náms og þroska.

BHM telur ekki ástæðu til að fara ofan í einstaka liði frumvarpa um leik- og grunnskóla, enda horfi þau almennt til framfara í skólastarfi hérlandis. Þó er rétt að taka það fram að samkvæmt ofangreindum frumvörpum er lögð aukin skylda á herðar sveitarfélaga hvað varðar sérþjónustu við börn sem slíkt þurfa. Einnig er lögð meiri áhersla á mat og eftirlit með gæðum skólastarfs og mun hvort tveggja án efa hafa aukinn kostnað í för með sér sem tryggja þarf að verði mætt með meiri fjárframlögum.

Frumvarp til laga um framhaldsskóla felur í sér róttæka en mjög jákvæða breytingu á skipulagi náms á framhaldsskólastigi. Samkvæmt frumvarpinu mun námsleiðum fjölga, verk- og iðnnám er gert jafngilt bóknámi og allur sveigjanleiki í námi er aukinn til muna. Dregið er úr allri miðstýringu og meiri ábyrgð færð til einstakra

skóla. Áfram er gengið út frá þeirri meginhugmynd að stúdentspróf sé almennt og víðfeðmt en undirbúi nemendur engu að síður vel undir frekara nám.

Af texta frumvarpsins verður ekki ráðið hvort til standi að stytta nám til stúdentsprófs en benda má á að Kennarasamband Íslands telur óhjákvæmilegt að námsinntak skerðist verði námstíminn stytur. Samkvæmt BHM eru fleiri atriði í frumvarpinu sem ekki eru nægjanlega ljós eða þyrfti að breyta eins og fram kemur hér að neðan:

- Samkvæmt grein 20 verður framhaldsskólum heimilt að bjóða upp á nám í framhaldi af skilgreindum námslokum. Skýra þarf betur skipulag þessa náms og eðlilegt væri að í greininni kæmi fram að samstarf væri haft við háskóla um skipulag slíks framhaldsnáms.

- Í grein 23 er fjallað um námsbrautarlýsingar og þar segir að ráðherra sé heimilt að gefa út námsbrautarlýsingar sem einstakir framhaldsskólar geta haft til viðmiðunar í starfi sínu. Þessi heimild er ekki í anda þeirrar dreifstýringar sem sagt er að felist í frumvarpinu og í bága við skýringar á 23. gr. Því þar segir að skólar eigi að sýna frumkvæði og sjálfstæði við mótun náms og framkvæmd kennslu.

- Í grein 32 þar sem fjallað er um fræðsluskyldu er alls ekki ljóst hvað nákvæmlega felst í réttindum til að stunda nám í framhaldsskóla né hvaða réttarbætur þetta ákvæði færir nemendum. Ekki er heldur ljóst hvaða skyldur skólarnir hafa í þessu sambandi.

- Í 37. gr. er fjallað nokkuð almennum orðum um náms- og starfsráðgjöf. BHM telur að meira sjálfstæði skólanna og þar með ábyrgð á uppbyggingu náms kalli á öflugri náms- og starfsráðgjöf. Því kann að vera rétt að setja viðmið um nemendafjölda fyrir hvert stöðugildi í náms- og starfsráðgjöf í framhaldsskólum.

- Í 45. gr. eru gjaldtökuheimildir opinberra framhaldsskóla tíundaðar. BHM telur að fylgja beri þeirri stefnu að allt nám fram til 18 ára aldurs, eða þar til nemendur verða lögráða, sé þeim að kostnaðarlausu og eigi það einnig við um fjar- og dreifnám.

III

BHM fagnar frumvarpi um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda enda mun það leiða til eflingar kennaramenntunar verði það að lögum. Þar er gert ráð fyrir að meistaragráða eða sambærileg námslok verði skilyrði fyrir leyfisbréfi leik-, grunn-, og framhaldsskólakennara. Það þýðir að á öllum þremur skólastigum verði kennarar að jafnaði með 5 ára menntun og er það í takt við það sem best gerist í nágrannalöndum okkar. Með því að gera sambærilegar kröfur til menntunar leikskólakennara og kennara í grunn- og framhaldsskólum felst viðurkenning á mikilvægi þess að faglega sé staðið að kennslu og uppeldi yngstu barnanna um leið og það er staðfest að leikskólar séu í reynd fyrsta skólastig íslenskra barna. Samkvæmt frumvarpinu verður bæði lögð áhersla á eflingu menntunar í faggreinum og kennslufræðum og mun það án efa skila sér í betri kennslu og menntun barna og unglinga á Íslandi.

Virðingarfyllt,
f.h. stjórnar BHM,

Halldóra Friðjónsdóttir,
formaður BHM.

Alþingi
Erindi nr. P 135/1067
komudagur 21.1.2008

Reykjavík, 18. janúar 2008

Menntamálanefnd Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

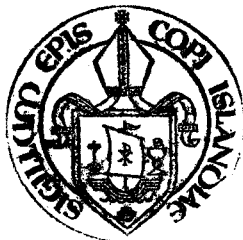
Málefni: Umsögn um frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólustjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla.

Vísað er til bréfs Menntamálanefndar Alþingis, dags. 14. desember sl., þar sem beðið er um umsögn Biskupsstofu um frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólustjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla

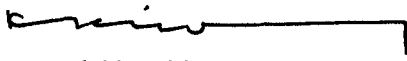
Biskupsstofa gerir engar efnislegar athugasemdir við frumvarp þetta nema að hvetja til þess að menntun kennara á sviði kristinfræði, trúarbragðafræði og siðfræði verði stórefld.

Kristinfræði á undir högg að sækja í grunnskólanum og dæmi eru til um að hún sé alls ekki kennd. Kristinfræði er ekki kennd í framhaldsskólum á Íslandi. Það er vel hugsanlegt að kennari útskrifist með háskólapróf í sínu fagi án þess að hafa nokkurn tíma fengið kennslu í kristinfræði og samt er kristinfræði ein af lögbundnum námsgreinum grunnskólans. Þetta er áhyggjuefni.

Krafan eykst um fræðslu í trúarbragðafræðum. Biskupsstofa leggur áherslu á að fræðsla í þeim verði styrkt í grunn- og framhaldsskólum. Þess vegna er nauðsynlegt að sá þáttur í kennaramenntuninni verði bættur.

Biskup Íslands

Karl Sigurbjörnsson

BORGARBYGGÐ

Alþingi

Erindi nr. Þ 135/1109

komudagur 22.1.2008

Umsögn um frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla

Sendandi: Fræðslunefnd Borgarbyggðar

Dags: 21.01.2008

Þskj. 322 - 288. mál; Frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla

Fræðslunefnd Borgarbyggðar hefur kynnt sér frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla.

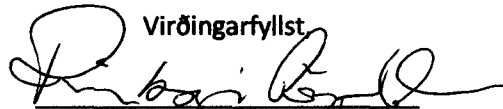
Fræðslunefnd er ljóst að starf við skóla ræðst að miklu leyti af menntun og færni þeirra sem við skólana starfa. Innihald kennaramenntunar ræður miklu um árangur nemenda og má þar sérstaklega nefna að árangur nemenda í stærðfræði og raungreinum tengist augljóslega lítilli sókn kennaranema í þessar valgreinar við Kennaraháskóla Íslands. Bent skal á að kennsla í valgreinum raungreina hefur tímabundið verið felld niður vegna lítillar aðsóknar.

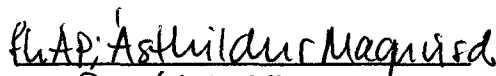
Fræðslunefnd telur í ljósi þess hve fáir hafa nú lokið meistaragráðu í kennslufræði eða hafa viðbótarmenntun eftir B.Ed. próf að eðlilegra sé að leggja áherslu á að bæta menntun starfandi kennara á ákveðnum sviðum og bæta þannig skólastarf en að binda í lög að kennarar skuli hafa lokið meistaragráðu frá viðurkenndum háskólum.

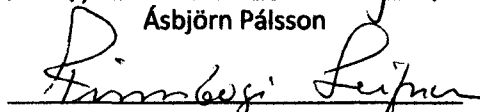
Skólar þurfa að keppa um vinnuafli líkt og aðrir vinnuveitendur. Í ljósi þess hve illa hefur gengið að manna störf við skóla undanfarin ár finnst nefndarmönnum því óeðlilegt að binda í lög kröfu um svo mikla menntun starfsfólks. Ef vilji er til að keppa um dýrara starfsfólk en áður teljum við eðlilegra að sveitarfélögum sé gert kleift að kosta endur og símenntun kennara í ríkara mæli en nú er.

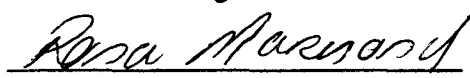
Einnig er eðlilegt að ríkisstjórnin setji aukið fjármagn í menntun kennara þar sem horft er til þess að bæta menntun kennara á þeim sviðum sem aðsóknin hefur verið lítil og mikil þörf er fyrir menntað starfsfólk. Nefndarmenn telja hinvegar ekki þörf á að binda svo hátt menntunarstig í lögum enda augljóst að skólayfirvöld munu ávallt sækjast eftir eins vel menntuðu starfsfólki og þeim er kleift að ráða til starfa á hverjum tíma án þess að þess sé krafist að lögum.

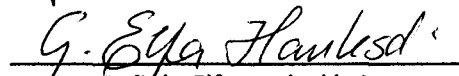
Virðingarfyllst

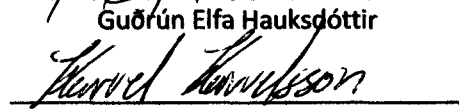

Finnbogi Rögnvaldsson, formaður

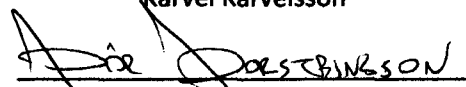

Ásbjörn Pálsson

Finnbogi Leifsson

Rósa Marinósdóttir

Guðrún Elfa Hauksdóttir

Karvel Karvelsson

Þór Þorsteinsson

Alþingi
Erindi nr. Þ 13S/1336
komudagur 5.2.2008

EYÞING – *Samband sveitarfélaga í Eyjafirði og Þingeyjarsýslum* –
Strandgötu 29; 600 Akureyri; Sími 464-9933; kt. 561192-2199; Netfang eything@eything.is

Akureyri 5. febrúar 2008

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8 - 10
150 Reykjavík

Stjórn Eyþings hefur fengið til umsagnar með bréfi dags. 14. desember 2007 frá menntamálanefnd Alþingis eftirtalin **frumvörp um skólamál**:

Frumvarp til laga um grunnskóla, 285. mál (heildarlög),

Frumvarp til laga um framhaldsskóla, 286. mál (heildarlög),

Frumvarp til laga um leikskóla, 287. mál (heildarlög),

X Frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla, 288. mál (kröfur til kennaramenntunar o.fl.).

Af hálfu Sambands ísl. sveitarfélaga hefur verið lögð mikil vinna í að yfirfara frumvörpin og víðtækt samráð verið haft við sveitarfélögin í landinu. Sambandið hefur nú sent frá sér mjög ítarlegar og vandaðar umsagnir.

Niðurstaða stjórnar Eyþings er að vísa til og taka undir umsagnir Sambands ísl. sveitarfélaga um ofangreind frumvörp, en þar koma skýrt fram þau sjónarmið sem rædd voru í stjórninni. Stjórn Eyþings leggur áherslu á að tekið verði fullt tillit til athugasemda og tillagna sambandsins.

f.h. stjórnar Eyþings

Pétur Þór Jónasson
framkv.stjóri

Alþingi
Erindi nr. P 135/2095
komudagur 9.4.2008 288. mál

Til menntamálanefndar Alþingis

Ágæta, Unnur Kristín Sveinbjarnardóttir lögfræðingur, nefndarritari
menntamálanefndar Alþingis

Félag framhaldsskólakennara sendir hér þrjár samþykktir sem snerta menntafrumvörpin sem eru til umfjöllunar í menntamálanefnd Alþingis. Á þeim fundum sem fulltrúar Kennarasambands Íslands áttu með menntamálanefnd Alþingis um menntafrumvörpin bauð menntamálanefnd upp á að Kennarasambandið og aðildarfélög þess gætu, ef þau teldu þörf á, komið á framfæri frekari athugasemdum við frumvörpin. Félag framhaldsskólakennara óskar því eftir að umræddar samþykktir verði afhentar einstökum fulltrúum í menntamálanefnd. Verða samþykktirnar jafnframt sendar í almennum pósti.

Með kveðju

F.h. Félags framhaldsskólakennara

Aðalhelður Steingrímisdóttir, formaður

FÉLAG FRAMHALDSSKÓLAKENNARA
Laufásvegi 81, 101 Reykjavík Sími 595 1111
ff@ki.is www.ki.is

4. aðalfundur Félags framhaldsskólakennara 13. – 14. mars 2008

Samþykkt 4. aðalfundar Félags framhaldsskólakennara haldinn á Grand Hótel í Reykjavík 13.-14. mars 2008 um frumvarp um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda í leikskólum, grunnskólum og framhaldsskólum

Aðalfundur Félags framhaldsskólakennara fagnar frumvarpi um lengingu kennaramenntunar og um lögverndun á starfsheiti og starfsréttindum kennara og skólastjórnenda í leikskólum.

Aðalfundurinn tekur heilshugar undir að tímabært sé að efla kennaramenntun og gera meistaragráðu eða sambærileg námslok að skilyrði fyrir veitingu leyfisbréfa leik-, grunn- og framhaldsskólakennara. Með því að jafnsetja skólastigin varðandi menntunarkröfur skipar Ísland sér í röð framsýnustu þjóða um skilning á mikilvægi þess að vel sé vandað til uppeldis og kennslu yngstu barnanna. Kröfur til menntunar kennara mega síst vera slakari á Íslandi en í öðrum löndum en sú er raunin miðað við lágmarkskröfur um menntun kennara samkvæmt gildandi lögum.

Eitt megininkenni kennarastarfsins við upphaf 21. aldar er að ólíkum viðfangsefnum á verksviði kennara fjölgar jafnt og þétt um leið og kröfur hafa vaxið um fagþekkingu og sífella aðlögun hennar að breytingum jafnt á fræðasviðum sem og að samfélagsbreytingum.

Áherslurnar í frumvarpinu um að efla bæði menntun og þekkingu í faggreinum og í kennarafræðum eru mjög mikilvægar þar sem í kennarastarfinu reynir jöfnum höndum á samskiptahæfni, færni í að miðla þekkingu og beita starfsaðferðum sem laða fram getu og hæfileika hvers nemanda og á góða fagmenntun sem haldið er við yfir alla starfsævina.

Aðalfundurinn væntir þess að Alþingi geri frumvarpið að nýjum lögum sem allra fyrst.

FÉLAG LEIKSKÓLAKENNARA
Laufásvegi 81 IS-101 Reykjavík Sími 595 1111 Fax 595 1112
fl@ki.is www.ki.is

Alþingi
Erindi nr. P 135/2020
komudagur 4.4.2008

Menntamálanefnd Alþingis
Sigurður Kári Kristjánsson
Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8 – 10
150 Reykjavík.

Reykjavík, 2. apríl 2008.

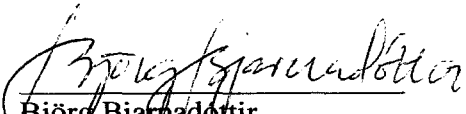
Efni: Frá aðalfundi Félags leikskólakennara

Meðfylgjandi eru ályktanir frá aðalfundi Félags leikskólakennara sem haldinn var 13. og 14. mars sl.

- a) Ályktun um frumvarp til laga um leikskóla.
- ☒ b) Ályktun um frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjóra í leikskólum, grunnskólum og framhaldsskólum.

Önnur gögn frá fundinum er að finna á heimsíðu KÍ www.ki.is undir FL hlutanum.

Virðingarfyllst,

Björg Bjarnadóttir
formaður Félags leikskólakennara

Fljúga fiskar í leikskólum? Líðan í vinnunni - ábyrgð allra

Ályktun um frumvarp til laga um leikskóla

Aðalfundur Félags leikskólakennara haldinn 13. og 14. mars 2008 fagnar framkomnu frumvarpi menntamálaráðherra til laga um leikskóla. Í frumvarpinu er að finna ýmis jákvæð nýmæli ásamt breytingum sem þróun síðustu ára kallar á og eru í takt við auknar kröfur til leikskólastarfs.

Í frumvarpinu eru nokkur atriði sem ber sértaklega að fagna. Þar má t.d. nefna: Skýrari áherslu á gildi leiks sem námsleiðar, aukinn sveigjanleika og samstarf milli skólastiga, aukna aðkomu foreldra að leikskólastarfi, ákvæði um mat og eftirlit með leikskólastarfi, ákvæði um skólahúsnæði og aðstöðu, skýrari ramma um ráðningar og skyldur starfsfólks, ákvæði um skyldu sveitarfélaga til stefnumótunar, ákvæði um leyfisveitingar til annarra rekstraraðila og upplýsingagjöf menntamálaráðherra á Alþingi.

Nefndin sem vann að endurskoðun laga um leikskóla skilaði menntamálaráðherra í apríl 2007 drögum að frumvarpi sem sátt var um í nefndinni. Frumvarpið breyttist töluvert í meðförum menntamálaráðuneytisins eftir að nefndin skilaði því af sér. Þar af leiðandi er ýmislegt í frumvarpinu með öðrum hætti en sátt varð um í nefndinni. Bent er á umsögn KÍ/FL varðandi þá þætti sem betur mega fara að mati FL og þess vænst að menntamálanefnd taki tillit til þeirra ábendinga. Auk þess þarf að skoða vandlega samræmingu á ýmsum atriðum milli skólastiganna þar sem endurskoðun á lögum um leikskóla er liður í heildarendurskoðun á skólakerfinu öllu.

Aðalfundur FL leggur áherslu á að vandað verði til þeirrar vinnu sem eftir er að inna af hendi við frumvarpið áður en það verður samþykkt sem lög frá Alþingi. Lögð er áhersla á að ný lög um leikskóla verði kynnt vel, bæði fyrir leikskólastarfsfólki og sveitastjórnnum svo tryggt verði að þau nýmæli og breytingar sem lögini fela í sér nái að ganga fram.

Menntamálanefnd Alþingis
Alþingi við Austurvöll
150 Reykjavík

Reykjavík 21. janúar 2008

Vísað er til bréfs nefndarinnar þar sem óskað er umsagnar félags lesblindra á Íslandi um frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla, frumvarp til laga um leikskóla, frumvarp til laga um framhaldsskóla og frumvarp til laga um grunnskóla.

Félagið hefur fjallað um frumvörpin og vill koma eftirfarandi athugasemdum á framfæri:

1. Við frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara hefur félagið ekki athugasemdir en fagnar því að menntunarkröfur til kennara séu auknar eins og frumvarpið kveður á um. Félagið vill þó taka fram þó það sé utan við svið frumvarpsins að með þessum auknu menntunarkröfum væri rétt að kröfur til kennara um þekkingu á lesblindu yrðu einnig auknar. Mörg þau hegðunar- og námsvandamál sem kennarar þurfa að eiga við í starfi sínu í dag má rekja til lesblindu og því myndi það auðvelda og bæta skólastarf ef tryggt væri að allir kennarar hefðu sérstaka þjálfun í að bregðast við vandamálum sem rekja má til lesblindu.
2. Í frumvarpi til laga um leikskóla er almennt fjallað um nám nemenda með sérþarfir. Félagið tekur undir það sem þar kemur fram um að börn sem þurfa sérstaka aðstoð og þjálfun, að mati viðurkenndra greiningaraðila, eigi rétt á slíkri þjónustu og að hún skuli fara fram undir handleiðslu sérfræðinga (22. gr). Í 21. grein frumvarpsins er síðan fjallað um að ráðherra skuli setja reglugerð um sérfræðiþjónustu í samráði við samband íslenskra sveitarfélaga. Félagið óskar jafnframt eftir samráði þegar sú reglugerð verður sett. Þar verður væntanlega fjallað um hvernig taka beri á vandamálum barna með lesblindu en eins og áður hefur komið fram má rekja mörg vandkvæði í námi til hennar. Félagið vill því ítreka að það fái aðkomu að samningu ofangreindrar reglugerðar. Auðveldara er að leysa úr lesblinduvandamálum því fyrr sem þau eru greind og því er afar mikilvægt að taka skipulega á þeim eins fljótt og auðið er. Þrátt fyrir að formleg lestrarkennsla sé ekki hafin í leikskóla eru til aðferðir við að skima fyrir lesblindu á því stigi sem getur auðveldað mjög meðhöndlun þegar lestrarkennslan hefst. Forsenda fyrir því að greining geti farið fram er þó að í landinu sé til nægileg sérfræðikunnátta á sviði lesblindu. Því er því miður ekki að heilsa nú. Kennarar geta ekki sérmenntað sig á þessu sviði og greining er því oft undir því komin hvort viðkomandi kennari hefur kynnt sér málið af eigin frumkvæði og sýni því áhuga. Það starf er lofsvert en hinsvegar eru þekktar um 70 tegundir af lesblindu og ekki er hægt að ætlast til þess að kennarar kynni sér svo umfangsmikið vandamál án þess að tekið sé sérstaklega á því við menntun þeirra. Þarna er nauðsynlegt að byggja upp innlenda þekkingu t.d. með sérstöku lesblindusetri. Félagið telur að minnsta kosti að nauðsynlegt sé að allir kennarar hafi ákveðna lágmarksþekkingu á lesblindu. Þess má geta að samkvæmt könnun sem félagið lét gera árið 2006 eiga um 18% almennings í einhverjum erfiðleikum með lestur og þar af 5% í miklum erfiðleikum. Þetta hlutfall mælist síðan mun hærra í aldurshópnum 16-24 ára sem gæti bent til þess að það væri vanmetið á meðal almennings í heild auk þess sem að greiningar á Norðurlöndunum leiða í ljós hærri prósentur (24-25%) en hér mælast.

3. Um frumvarp til laga um grunnskóla gilda að miklu leiti sömu athugasemdir og við frumvarp til laga um leikskóla. Ítarlegar er fjallað um málefni nemenda með sérþarfir í 17. og 40 grein frumvarpsins og m.a. sérstaklega vitnað til nemenda með leshömlun. En á sama hátt er kveðið á um að ráðherra setji nánari ákvæði í reglugerð um framkvæmd greinarinnar og málsmeðferð. Sem og í fyrri tilviki óskar félagið eftir samráði við samningu þeirrar reglugerðar. Það má segja að grunnskólinn sé mikilvægasta stigið fyrir börn með lesblindu. Þar koma vandamálin upp, hafi þau ekki verið greind áður, og þar þarf óhjákvæmilega að taka á þeim. Félagið ítrekar þá skoðun sína að til þess að greining gangi fljótt og vel fyrir sig er nauðsynlegt að tekið verði á því við menntun kennara. Fáir nemendur ekki rétta greiningu lenda þeir í miklum erfiðleikum sem geta haft veruleg áhrif á þá sjálfa og skólastarfið í heild. Með því að tryggja það að kennarar fái rétta menntun í þessu efni er einnig tryggt að hægt sé að greina lesblinduvandamál rétt sem kemur öllum hagsmunaaðilum til bóta. En þegar að greining liggur fyrir þurfa einnig að vera fyrir hendi möguleikar til að bregðast við henni. Í því felst að það þarf ávallt að tryggja að nægilegt fjármagn sé fyrir hendi til sérkenndu, sem er sjaldnast raunin og jafnframt sjá til þess að lesblind börn fái aðgang að viðeigandi námsgögnum sem hjálpa þeim við að læra þannig að það henti þeim. Lesblindir þurfa oft að fá námsgögnin á öðru formi en önnur börn t.d. þurfa þeir að fá texta lesna fyrir sig (sem hægt er að gera með aðstöð tölvu). Tilfinnanlega vantar hugbúnað sem gerir nemendum kleift að lesa tölvum fyrir texta á íslensku en hann er orðinn til fyrir ensku og mörg önnur tungumál.
4. Um frumvarp til laga um framhaldsskóla er fjallað sérstaklega um nemendur með leshömlun. Í 3. mgr. 34. greinar frumvarpsins eru skýr ákvæði um að nemendur með leshömlun eigi rétt á aðgangi að sérsníðnum námsgögnum og lögð sú skylda á herðar framhaldsskóla að hann geri grein fyrir því í skólanámsskrá hvernig staðið verði að skimun og greiningu leshömlunar, ásamt eftirfylgni og stuðningi við nemendur sem greindir eru með leshömlun. Félagið lýsir yfir fullum stuðningi við þessi ákvæði og vill hvetja til þess að sambærileg ákvæði verði sett inn í frumvarp til laga um grunnskóla því verklagið sem þarna er kveðið á um ætti ekki síður heima þar. Jafnvel ennþá frekar þar sem að rétt viðbrögð við lesblindu skipta enn meira máli þar heldur en þegar komið er í framhaldsskóla. Samkvæmt niðurstöðu áðurnefndrar könnunar félagsins eru meiri líkur á því að nemendur með lesblindu hætti námi eftir grunnskóla heldur en aðrir og því verður ekki nægilega ítrekað að reynt sé að greina lesblindu sem allra fyrst og bregðast við í samræmi við það. Jafnvel væri rétt að skima fyrir henni í leikskóla eins og fjallað er um í 2. lið þessarar umsagnar.

Félagið telur þessi frumvörp almennt jákvæð en telur auðvelt sé að gera enn betur. Rétt leiðin til að hjálpa nemendum með lesblindu er að skima fyrir henni í leikskóla og halda því áfram í grunnskóla. Tryggja þarf nemendum námsgögn á viðeigandi formi á öllum stigum skólastarfs og bæta verulega menntun kennara á sviði lesblindu. Með þeim aðferðum er hægt að leysa mörg þeirra vandamála sem skólar í dag glíma við. Félag lesblindra skorar á menntamálanefnd Alþingis að bregðast vel við þeim og fulltrúar félagsins lýsa sig reiðubúna til að koma fyrir nefndina og skýra sjónarmið sín frekar ef þess er óskað.

Virðingarfyllst
F.h. félags lesblindra á Íslandi

Guðmundur S. Johnsen, formaður

Félag náms- og starfsráðgjafa
Kennarahúsinu v/ Laufásveg
101 Reykjavík

Nefndasvið Alþingis
Menntamálanefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík 7. janúar 2008

Menntun og ráðning kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla, 288. mál, (kröfur til kennaramenntunar o.fl.)

Umsögn um frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla. Lagt fyrir Alþingi á 135. löggjafarþingi 2007-2008.

Félag náms- og starfsráðgjafa (FNS) óskar eftir að koma eftirfarandi á framfæri við menntamálanefnd Alþingis:

Almennar athugasemdir

FNS vill leggja áherslu á eftirfarandi:

- Mjög mikilvægt er að lög verði sett er varða menntun og ráðningu náms- og starfsráðgjafa við leik-, grunn- og framhaldsskóla og lögverndun starfsheitis þeirra. Vert er að benda á þá miklu uppbyggingu sem hefur og er að eiga sér stað í meistaranámi í náms- og starfsráðgjöf við Háskóla Íslands. Lagalegur rammi um menntun og ráðningu náms- og starfsráðgjafa og lögverndun helst í hendur og með því móti væri réttur nemenda um aðgengi að faglegri náms- og starfsráðgjöf enn frekar tryggður.
- Breyttar áherslur í skólastarfi auka þörf fyrir náms- og starfsráðgjöf og kalla á **heildarstefnumörkun menntamálayfirvalda varðandi þjónustu náms- og**

starfsráðgjafa. Með því er tryggt að réttindi nemenda séu virt og að þeir fái þá þjónustu náms- og starfsráðgjafa sem þeir eiga rétt á samkvæmt lögum.

- Til að geta sinnt náms- og starfsráðgjöf þurfa náms- og starfsráðgjafar lagalega umgjörð um störf sín ásamt námsefni í náms- og starfsráðgjöf. FNS telur að **tryggja þurfi að sérstaða náms- og starfsráðgjafar skili sér að fullu inn í leik, grunn- og framhaldsskóla landsins** og þar sé **mikilvægt að starfsheiti náms- og starfsráðgjafa verði lögverndað.** Með lögverndun starfsheitis náms- og starfsráðgjafa er verið að tryggja ákveðin gæði þjónustu, sinna hagsmunum ráðþega og að mikilvæg sér- og fagþekking skili sér inn í skólana. Sá sem leitar aðstoðar náms- og starfsráðgjafa getur verið þess fullviss að sá sem þjónustuna veitir hafi tilskylda menntun og fagþekkingu. Hér er fyrst og fremst verið að hugsa um heill nemenda og þeirra er njóta þjónustu náms- og starfsráðgjafa jafnframt því að tryggja fagleg vinnubrögð fagstéttarinnar.
- FNS telur **mikilvægt að standa vörð um hinn fyrirbyggjandi þátt náms- og starfsráðgjafar.** Sérstaklega er mikilvægt að huga að náms- og starfsráðgjöf í tengslum við aukna samfellu í námi og kröfu um meiri sveigjanleika, valfrelsi og sjálfstæði skóla.

Reykjavík, 27. janúar 2008

Menntamálanefnd Alþingis
Alþingi
150 Reykjavík

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjóra við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla, þskj. 322-288. mál, frá Félagi um menntarannsóknir, sbr. erindi dagsett 14. des. 2007.

Félagi um menntarannsóknir, FUM, hefur borist erindi frá menntamálanefnd Alþingis, dagsett 14. desember sl., þar sem óskað er eftir umsögn félagsins um frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjóra þskj. 322-288. mál. Stjórn FUM hefur kynnt sér frumvarpið.

Jákvæðar breytingar

Stjórn FUM fagnar því að kveðið skuli á um lengingu kennaranáms í þessu frumvarpi og telur það tímabært. Einnig fagnar félagið ákvæði um lögverndun starfsheitsins leikskólakennari og þeirri viðurkenningu sem felst í því á mikilvægi leikskólans og þess fagfólks sem þar starfar.

Almennar athugasemdir

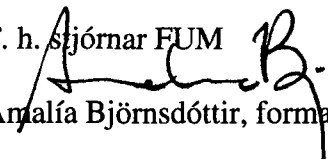
Frestur á gildistöku er full stuttur sem gæti leitt til erfiðleika við ráðningu starfsmanna. Breytingar eins og þær er lúta að lengingu kennaranámsins og skilyrðum til að bera starfsheitin; leikskólakennari, grunnskólakennari og framhaldsskólakennari, taka tíma og mætti að minnsta kosti fresta gildistöku um 5 til 10 ár.

Almennt eru hendur sveitarfélaga og skólastjórnenda óvenju fast bundnar með þessu lagafrumvarpi.

Einstakar greinar:

Gr. 3, 4 og 5. Velta má fyrir sér hvort eðlilegt sé að ráðherra þurfi að viðurkenna fræðasvið til kennslu og hvort ekki ætti fremur að vera á verksviði stjórnenda einstakra skóla að ráða það fólk til starfa sem þeir telja hæft, enda hafi það tilskilda menntun samkvæmt þeim viðmiðum sem þeir styðjast við, og á verksviði háskóla að skipuleggja námsframboð sitt. Stjórnin telur m.ö.o. að þarna ætti frekar að treysta á fagmennsku og metnað stjórnenda og þeirra sem ráða starfsfólk til skólanna og frumkvæði og metnað háskóla við að skipuleggja það nám sem þeir hafa í boði.

Í 9. gr. segir um leikskólakennara og ráðningu þeirra: „Að lágmarki 2/3 hlutar stöðugilda við kennslu, umönnun og uppeldi barna í hverjum leikskóla skulu teljast til stöðugilda leikskólakennara.“ Við teljum ekki ástæðu til að taka þetta fram um leikskólastigið frekar en önnur skólastig. Treysta beri stjórnendum hvers skóla til að hafa metnað til að ráða þá starfsmenn sem best eru fallnir til starfans.

F. h. Stjórnar FUM

Arnalía Björnsdóttir, formaður.

Alþingi
Erindi nr. Þ 135/1105
komudagur 19.2.2008

Innflytjendaráð,
Hafnarhúsi v/Tryggvagötu,
150 Reykjavík

Alþingi Íslendinga
Unnur Kristín Sveinbjarnardóttir, nefndarritari
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík 15. febrúar 2008
Tilv.: FEL07120053/0005

Vísað er til bréfs menntamálanefndar Alþingis til innflytjendaráðs, dags. 17. desember sl., þar sem óskað er umsagnar um fjögur frumvörp til laga: um grunnskóla, leikskóla, framhaldsskóla og um menntun og ráðningu kennara.

Á fundi innflytjendaráðs 17. janúar sl. var fjallað um frumvörp til laga um leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla og hefur ráðið sent menntamálanefnd bréf þar að lútandi.

Á fundi innflytjendaráðs 14. febrúar sl. var fjallað um frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla og um beiðni menntamálanefndar Alþingis um umsögn um frumvarpið. Af því tilefni vill innflytjendaráð taka fram að hlutverk þess er að vera ríkisstjórn til ráðgjafar um málefni innflytjenda og beinir ráðið því tillögum sínum og athugasemdum til viðkomandi stjórnvalda. Innflytjendaráð telur það því ekki falla að hlutverki sínu að veita nefndum Alþingis umsagnir um framkomin frumvörp

Innflytjendaráð vill þrátt fyrir framansagt gjarnan fylgjast með þeim málum sem fram koma á Alþingi og fjalla um málefni innflytjenda og fagnar því að fá slík mál til umfjöllunar. Mun ráðið taka öll slík mál til umfjöllunar og eftir því sem tilefni gefst til taka undir eða koma athugasemdum um efnisatriði þeirra á framfæri við stjórnvöld.

Í ljósi þess sem fram er komið mun innflytjendaráð ekki senda menntamálanefnd umsögn um framangreint frumvarp.

Fyrir hönd innflytjendaráðs

Ingibjörg Broddadóttir

Alþingi
Erindi nr. Þ 135/1112
komudagur 22.1.2008

Námsnefnd í MA námi í náms- og starfsráðgjöf
Félagsvísindadeild
Háskóla Íslands
101 Reykjavík

Nefndasvið Alþingis
Menntamálanefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Umsögn um frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla. Lagt fyrir Alþingi á 135. löggjafarþingi 2007-2008.

Reykjavík, 18. janúar 2008

Námsnefnd í MA námi í náms- og starfsráðgjöf við félagsvísindadeild Háskóla Íslands óskar eftir að koma eftirfarandi á framfæri við menntamálanefnd Alþingis.

Í markmiðsgrein lagafrumvarpsins segir: *Markmið laganna er að tryggja að þeir sem leggja stund á kennslu- og uppeldisstörf í leik-, grunn- og framhaldsskólum hafi menntun í samræmi við störf þeirra og ábyrgð.*

Í frumvarpinu er síðan kveðið á um lögverndun starfsheita leikskólakennara, grunnskólakennara og framhaldsskólakennara, en ekki náms- og starfsráðgjafa. Það er álit námsnefndar MA náms í náms- og starfsráðgjöf að hér eigi að tilgreina náms- og starfsráðgjafa þar sem þeir leggja stund á mikilvæg uppeldis- og fræðslustörf og á að gera jafnmiklar kröfur til þeirra um menntun og til kennara. Ábyrgðin sem lögð er á herðar náms- og starfsráðgjöfum er mikil og skiptir miklu að undirbúningur undir starfið sé eins góður og kostur er.

Í MA námi náms- og starfsráðgjafa eru nemendur búnir undir að sinna persónulegri ráðgjöf t.d. með viðtalstækniþjálfun, náms- og starfsráðgjöf, náms- og starfsfræðslu, mati, þ.á.m. raunfærnimati, námstækni og fleiru sem kemur inn á starfssvið náms- og starfsráðgjafa. Þá fá nemendur einnig rannsóknþjálfun. Í starfsþjálfun og starfstengdum verkefnum fá nemendur þjálfun í að skipuleggja vinnu sína og ráða við að leiðbeina nemendum um skólakerfið, þ.m.t. að ráða við þær hindranir sem verða í veginum. Hér er því um vandasamt starf að ráða sem þjálfað er til í tveggja ára framhaldsnámi til meistaraþrófs. Það gilda alveg sömu rök um lögverndun þessa starfs, eins og um starf kennara á leikskóla-, grunnskóla- og framhaldsskólastigi.

Þá er það sjálfsögð krafa að skjólstæðingar okkar viti að sá sem titlar sig náms- og starfsráðgjafa kunni fagleg vinnubrögð á þessu sviði.

Örar samfélagsbreytingar gera það að verkum að náms- og starfsval verður mun flóknara verkefni úrlausnar en áður var. Skólakerfið er orðið margbrotnarra og samofið atvinnulífmu. Á sama tíma er skólakerfið opnað fyrir fólki sem áður sótti ekki skóla. Í frumvarpi til framhaldsskólalaga er enn verið að auka kröfur til þess að fólk ljúki framhaldsskólanámi með því að lengja fræðsluskyldualdur til 18 ára aldurs og bæta við starfstengdum námsbrautum. Þetta gerir það að verkum að fleiri þurfa að standast kröfur í námi, oft er um að ræða fólk sem stendur höllum fæti félagslega. Þetta rímar saman við að í þekkingarsamfélagi er starfsferill fólks orðinn mun margbreyttari en var, t.d. skiptir fólk örrar um starf en áður. Gerðar eru kröfur um að fólk auki færni sína og kunni að athafna sig við síbreytilegar aðstæður. Allt eykur þetta tilfinningalegt álag á einstaklingana og það að ráða við það álag og ráða við að skipuleggja starfsferil sinn er alveg jafn nauðsynleg kunnátta eins og það að kunna til starfa. Þörf fyrir náms- og starfsráðgjöf hefur skapast við þessar aðstæður og víða um lönd er nú kappkostað að efla náms- og starfsráðgjöf.

Á undanförnum árum hefur starf náms- og starfsráðgjafa verið undir smásjá í bæði OECD löndum og innan ESB. Menn hafa séð að náms- og starfsráðgjöf skiptir mjög miklu máli í þekkingarþjóðfélaginu. Fjórar alþjóðlegar stefnumótunarráðstefnur hafa verið haldnar um málefni náms- og starfsráðgjafar, tvær umfangsmiklar skýrslur komu út á vegum OECD og nú kröftug stefnumótunarvinna hafin á vegum ESB og þar á Ísland aðild.

Í námsnefnd sitja:

Guðbjörg Vilhjálmsdóttir, dósent

Sif Einarsdóttir, dósent

Ásta Gunnlaug Briem, fulltrúi 1. árs nema

Ingibjörg Þórdís Þórisdóttir, fulltrúi 2. árs nema

Jónína Ó. Kárdal, áheyrnarfulltrúi Náms- og starfsráðgjafar Háskóla Íslands

f.h. námsnefndar

Guðbjörg Vilhjálmsdóttir, dósent

Sif Einarsdóttir, dósent

FLJÓTSDALSHÉRAÐ

www.egilsstadir.is

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Egilsstöðum 21. janúar 2008

Efni: Umsögn um menntafrumvörp – þingmál nr. 285, 286, 287 og 288

Á fundi fræðslunefndar Fljótshálsbæjar 15. janúar sl. voru menntafrumvörpin, þ.e. þingmál nr. 285-288 til umfjöllunar. Eftirfarandi var bókað á fundi nefndarinnar:

Umsögn um frumvarp til laga um leikskóla, þingmál nr. 287

Mál nr. FR080001

Fræðslunefnd fagnar því að hlutverk og ábyrgð foreldra sé gert skýrara með því frumvarpi sem hér er til umfjöllunar.

Nefndin telur ljóst að ákvæði í lögum muni geta skapað talsverðan kostnaðarauka og bendir þar m.a. á ákvæði um mat og eftirlit með gæðum leikskólastarfs og ákvæði um sérfræðipjónustu.

Nefndin telur ekki ástæðu til að fjalla um símenntun í lögum um leikskóla, slíkt eigji heima í kjarasamningum aðila.

2. Umsögn um frumvarp til laga um grunnskóla, þingmál nr. 285

Mál nr. FR080002

Fræðslunefnd fagnar auknum sveigjanleika, skýrari ábyrgðarþáttum og kæruleiðum í frumvarpinu. Sum atriði hefði nefndin gjarnarn séð innihalda enn meiri sveigjanleika og má þar m.a. nefna ákvæði um skólaskyldu, sem eingöngu er tiltekið að geti verið 10 ár eða skemmri en ekki lengri en 10 ár.

Nefndin telur ástæðu til að óttast að ákveðin atriði muni óhjákvæmilega leiða til aukins kostnaðar sveitarfélaganna, og vísar í því sambandi t.d. á ákvæði um mat og eftirlit, sérfræðiúrræði o.fl. Fræðslunefnd óttast að mörg ákvæði verði sérlega íþyngjandi fyrir minni skóla og lítil sveitarfélög, svo sem hvað varðar frjálst skólaval foreldra o.þ.h. og telur óþarfi að lögbinda slíkt atriði.

Nefndin sér enga ástæðu til að fjalla um símenntunarpátt í lögum og gerir því að tillögu sinni að 12. gr. falli út, enda sé þetta atriði sem eigji heima í kjarasamningum starfsmanna og ekki lögum.

Í 29. gr. frumvarpsins er rætt um að starfsáætlun skuli lögð árlega fyrir skólanefnd, fræðslunefnd telur nauðsynlegt að fram komi að skólanámskrá skuli lögð fram til staðfestingar í skólanefnd.

FLJÓTSDALSHÉRAÐ

www.egilsstaðir.is

Um skipan skólanefndar er rætt í 6. gr. - fræðslunefnd leggur áherslu á að áfram sé kostur að sameina verkefni hjá einni nefnd, svo sem t.d. hvað varðar málefni leik-, grunn- og tónlistarskóla, enda er nú skv. 45. gr. heimilt að reka slíkar stofnanir undir einni sameiginlegri stjórn.

Að álliti þessu standa 5 nefndarmenn, ÞL, AA, ÞR, JG og SB

Soffía Sigurjónsdóttir, fulltrúi í fræðslunefnd skilaði séráliti þar sem eftirfarandi kemur fram: Min túlkun á frjálssu skólavali í frumvarpinu er sú að það þurfi ekki að vera íþyngjandi fyrir sveitarfélög. Að öðru leyti tek ég undir álit nefndarinnar.

Umsögn um frumvarp til laga um framhaldsskóla, þingmál nr. 287

Mál nr. FR080003

Fræðslunefnd fagnar auknum áherslum á samfellu í skólastarfi sem koma fram í menntafrumvörpunum og gerir ekki aðrar athugasemdir við frumvarp til laga um framhaldsskóla.

Umsögn um frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skjólastj, þingmál nr. 288

Mál nr. FR080004

Fræðslunefnd fagnar því samræmi sem lögin stuðla að með tilliti til stöðu starfsfólks leik- og grunnskóla m.a. með lögverndun leikskólastarfsheitsins.

Fræðslunefnd bendir á ósamræmi á milli 9. og 12. greinar þessa frumvarps og 11. greinar frumvarps til laga um grunnskóla og 6. gr. frumvarps til laga um leikskóla.

Nefndin gerir athugasemd við hversu ítarleg lögin eru í ákveðnum atriðum svo sem hvað varðar tilgreiningu tiltekinnar dagsetningar í 14. grein varðandi ráðningu starfsfólks grunnskóla.

Þessu er hér með komið á framfæri.

Með kveðju

Helga Guðmundsdóttir, fræðslufulltrúi
Fljótshérað
Lyngási 12
700 Egilsstaðir

Alþingi
Erindi nr. P 135/1206
komudagur 24.1.2008

FLÓAHREPPUR

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Þingborg 24. janúar 2008

Á fundi sveitarstjórnar Flóahrepps 20. desember 2007 var lagt fram erindi frá Menntamálanefnd Alþingis þar sem óskað er umsagna um frumvörp til laga um grunnskóla, leikskóla, framhaldsskóla og menntun og ráðningu kennara og skólastjórna fyrir 22. janúar 2008.

Sveitarstjórn samþykkti að óska eftir umsögn fræðslunefndar.

Einnig var foreldraráði og foreldra- og kennarafélögum Flóaskóla og Krakkaborgar bent á að kynna sér frumvörpin.

Á fundi sveitarstjórnar Flóahrepps 23. janúar 2008 var erindið tekið fyrir aftur.

Fenginn var frestur fyrir sveitarstjórn Flóahrepps til að skila umsögnum 24. janúar.

Sveitarstjórn þakkaði greinargóða umsögn fræðslunefndar sem liggur fyrir varðandi frumvörpin og tekur undir athugasemdir nefndarinnar.

Varðandi frumvarp til laga um leikskóla eru gerðar eftirfarandi athugasemdir:

Vegna 5. kafla, 12. greinar:

Hjá sveitarfélögum þar sem húsnæði er ekki samkvæmt reglugerðum, verður að koma skýrt fram bráðabrigðarúrræði í reglugerð, þannig að tekið sé tillit til eldra húsnæðis sem ekki er byggt með starfsemi leikskóla í huga.

Vegna 7. kafla, 17.-19. greina:

Vegna úttekta, gæðamats og eftirlits verður að vera skýrt að sveitarfélög fái fjármagn til að koma til móts við auknar skyldur og ábyrgð sem felast í nýjum verkefnum.

Lýst er yfir ánægju með auknar áherslur á þróunar- og nýbreytnistarf og annað faglegt starf innan leikskóla. Sjóður sem styrkir slík verkefni þarf að vera til staðar hjá ríkinu til að fjármagna slík verkefni.

Einnig er ánægjulegt að sjá að leikskólar séu almennt betur viðurkenndir sem fyrsta skólastig barna og aukinni tengingu við grunnskólana. Samhliða þeirri viðurkenningu þurfa sveitarfélög og fræðslufyrirvöld þeirra að taka við auknum skyldum og ábyrgð. Aukin fjárhagsleg ábyrgð sveitarfélaga vegna nýrra laga er áhyggjuefni og mikilvægt er að sveitarfélög fái aukið fjármagn í málaflokkinn.

X Varðandi frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórna við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla eru gerðar eftirfarandi athugasemdir:

Það er ánægjulegt að gerðar séu meiri menntunarkröfur til leik-grunn- og framhaldsskólakennara en veldur um leið áhyggjum ef einhver hættu verður á minnkandi eftirspurn eftir náminu vegna aukinna krafna.

Það er gleðiefni að laun munu væntanlega hækka umtalsvert með auknum menntunarkröfum en um leið þarf aukið fjármagn til sveitarfélaga að vera tryggt svo unnt sé að standa undir þeim kostnaði.

Virðingarfyllst,
f.h. sveitarstjórnar,

Margrét Sigurðardóttir, sveitarstjóri

**Menntamálanefnd Alþingis,
Nefndasvið
v. Austurvöll,
Reykjavík.**

Kópavogi, 21. janúar 2008

Umsögn Greiningar- og ráðgjafarstöðvar ríkisins um frumvörp til laga um leikskóla, mál 287, um grunnskóla, mál 285, um framhaldsskóla, mál 286, og um mentun og ráðningu kennara og skólastjórnenda, mál 288.

Meðfylgjandi eru umsagnir stofnunarinnar um ofangreind lagafrumvörp, sem rýnihópar sérfræðinga hennar settu fram eftir ítarlega skoðun á texta og innihaldi frumvarpanna. Athugasemdir stofnunarinnar byggjast á hlutverki hennar í þjónustu við fötluð börn og fjölskyldur þeirra og á þörfum og réttindum þess hóps, sem sækir stuðning sinn til stofnunarinnar. Því þykir mér rétt að fara nokkrum almennum orðum um stöðu stofnunarinnar og eðli vanda þeirra, sem þangað sækja þjónustu.

Greiningar- og ráðgjafarstöð ríkisins starfar skv. lögum nr. 80/2003, en í 1. grein laganna kemur eftirfarandi fram: “Markmið laga þessara er að tryggja að börn með alvarlegar þroskaraskanir sem geta leitt til fötlunar fái greiningu, ráðgjöf og önnur úrræði sem miða að því að draga úr afleiðingum röskunarinnar, enn fremur að tryggja öflun, viðhald og miðlun fræðilegrar þekkingar á þessu sviði. Í þessum tilgangi skal á vegum ríkisins starfrækt stofnun, Greiningar- og ráðgjafarstöð ríkisins sem þjóni landinu öllu”.

Í 8. grein laganna kemur eftirfarandi jafnframt fram: “Greiningar- og ráðgjafarstöð ríkisins fer þó með eftirfylgd og ráðgjöf til lengri tíma vegna einstaklinga með óvenjuflóknar eða sjaldgæfar fatlanir og þroskaraskanir og sérhæfð vandamál tengd fötlun þeirra”.

Greiningarstöðin er þannig meginþekkingar- og greiningarstofnun ríkisins á sviði fatlana barna, sem löggjafinn hefur lagt á ríkar skyldur. Nánast öll börn á landinu með alvarlegar fatlanir, svo sem þroskahamlanir, einhverfu og skyldar raskanir og hreyfihamlanir, eru skjólstæðingar stofnunarinnar hvað varðar greiningu, ráðgjöf og eftirfylgd. Það er með þennan hóp huga sem umsögn Greiningarstöðvar er sett fram.

Varðandi skjólstæðingahóp stofnunarinnar segir um í lögunum: “Með fötlun er átt við það ástand sem skapast þegar einstaklingur þarf fjölþætta þjónustu og aðstoð til langframa vegna alvarlegrar þroskaröskunar eða annarrar röskunar á færni”.

Skjólstæðingar Greiningarstöðvar eru því börn með viðtækan og langvinnan vanda, sem nær langt út fyrir almenna erfiðleika í bóklegu námi með hefðbundinni skólagöngu. Fötlun þeirra snertir flesta þætti daglegs lífs þeirra og fjölskyldna. Í flestum tilvikum er þörf á þjálfun ýmissa færnisþátta (t.d. talþjálfun, iðjuþjálfun, sjúkrahjálfun), sem við núverandi aðstæður þarf að sækja út fyrir skólakerfið, oftast á ábyrgð foreldra. Þá er algengt öll uppvaxtarárin að fatlað barn geti ekki verið á eigin vegum eftir að skóla lýkur á hverjum degi og því er oft þörf á heilsdagsskóla alla skólagöngu barnsins. Þá þurfa oft að koma til vistunarúrræði eins og skammtíma vistanir og stuðningsfjölskyldur, vegna álags á fjölskyldu og systkini, og aðstoð og þjálfun í félagslegum samskiptum.

Það er brýnt að skilgreina réttindi þessara barna og fjölskyldna þeirra á hinum ýmsu skólastigum. Nær undantekningalaust geta þau ekki vegna fötlunar sinnar fylgt aðalnámsskrá og þurfa því einstaklingsnámskrá sem tekur mið af þroskastöðu þeirra og getu hverju sinni. Þegar til staðar er líkamleg fötlun, þarf að tryggja að skólabyggingar geri þeim kleift að komast leiðar sinnar um skólahúsnæði. Þegar til staðar eru erfiðleikar í aðlögun og hegðun þarf að vera til þekking og aðstaða til að beita aðferðum atferlismótunar.

Svona mætti reyndar lengi halda áfram um hinar ýmsu hliðar á þeim vanda sem fötluð börn og fjölskyldur þeirra standa andspænis í lífi sínu. Það hýtur því að vera keppikefli að við setningu laga sem ná til allra skólastiga sé hugað sérstaklega að því að vel sé séð fyrir þörfum þessara barna þannig foreldrar þeirra þurfi ekki í endurtekin skipti alla skólagöngu þeirra að berjast fyrir rétti þeirra og vera í óvissu um menntunarúrræði barna sinna nær alla skólagöngu þeirra.

Mér væri sérstök ánægja að fá tækifæri til að kynna frekar fyrir nefndarmönnum þarfir þessa hóps og þau úrræði, sem samfélagið þarf að hafa til reiðu til að létta göngu þeirra og bæta horfur þeirra til sjálfstæðs lífs á fullorðinsárunum.

Virðingarfyllt,

Stefán J. Hreiðarsson, sérfræðingur í fötlunum barna,
forstöðumaður Greiningar- og ráðgjafarstöðvar ríkisins

Stefán J. Hreiðarsson
Adrián Hannusd.

Umsögn Greiningar- og ráðgjafarstöðvar ríkisins um frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla.

Pingskjal 322 – 288. mál

Frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda tekur til skólastiganna þriggja, leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla, og er því mikilvægur áfangi við að tryggja faglega starfsemi og samþættingu skólastiganna.

Frumvarpið nær þó ekki yfir starfsemi annarra sérmenntaðra fagmanna, sem starfa í skólum eins og t.d. þroskahljálfa, sjúkra- og iðjuhljálfa eða talmeinafræðinga, sem nú þegar sjá um ráðgjöf til kennara, sérhæfða kennslu og meðferð barna með sérþarfir.

Frumvarpið gerir ráð fyrir aukinni menntun kennara, sem er vel, og fram kemur sveigjanleiki við mat á námi og störfum. Við bendum á að í 7. gr. um matsnefnd þurfi að skilgreina betur hvaða faglegu menntun matsmenn skuli hafa til að geta sinnt hlutverki sínu.

Frumvarp um menntun og ráðningu kennara inniheldur ekki lýsingu á kjarna menntunar kennara, sbr. 8. gr. Þar kemur fram að ráðherra setji reglugerð sem skilgreini inntak menntunar með tillit til lágmarkskrafna um vægi kennslu- og uppeldisfræða og vægi faggreina. Innihald menntunar kennara þarf að skilgreina betur í aðalatriðum í framvarpinu sjálfu, þó nánari útfærslur verði settar fram í reglugerð.

Segja má að kjarni kennaramenntunar skiptist í 3 svið:

- 1. Almennar kennslu- og uppeldisaðferðir og þekkingu um helstu sérkennsluleiðir.*
- 2. Fagþekkingu, rannsóknir og námsmatsleiðir.*

Og einnig:

- 3. Þekkingu á þroska, hegðun og heilsu barna og þekkingu á helstu frávikum í þroska, hegðun og heilsufari sem líkleg eru til að hafa áhrif á nám og skólagöngu barna.*

Með þetta að leiðarljósi teljum við mikilvægt að skilgreind verði í frumvarpinu sú þekking, sem kennari þarf að öðlast í námi sínu á börnum almennt sem og börnum með sérþarfir og þeim kennsluáðferðum sem best henta í námi þeirra.

Frumvarpið gerir ráð fyrir því í 9. gr. að 2/3 hlutar stöðugilda í leikskólum séu mannaðir af menntuðum leikskólakennurum, sem er vel, og ætti slík fyrirkomulag að leggja grunn að aukinni fagmennsku í leikskólastarfi. Þessu til viðbótar þarf að tryggja að ófaglærðir starfmenn leikskóla, og einnig ófaglærðir starfmenn grunnskóla og framhaldsskóla, uppfylli ákveðnar lágmarkskröfur um þekkingu á börnum, þroska þeirra, atferli og helstu frávikum. Benda má á að skilyrða ráðningu ófaglærðra að skólum við að hafa sótt ákveðin námskeið um börn.

Þessu til viðbótar er mikilvægt að tryggja að allir starfsmenn skóla, kennarar jafnt og ófaglærðir, hafi hreint sakavottorð, þannig að áhætta sé sem allra minnst hvað varðar misnotkun og ofbeldi gegn börnum.

Við ráðningu í stjórnunarstöður er það mat okkar að bæði þurfi reynslu í kennarastarfi og stjórnunarmenntun og því ætti í gr. 10 og 13 “eða” að vera “og”.

Við ráðningu skólastjórenda í framhaldsskólum er tilgreint í 17. gr. að umsækjendur skuli hafa starfsheitið framhaldsskólakennarar en engar kröfur eru settar fram um stjórnunarnám eða kennslureynslu, sem hlýtur þó að vera jafn nauðsynlegt þeim skólastjórendum eins og stjórnendum á hinum skólastigunum tveimur.

Í 20. gr. koma fram undanþáguheimildir varðandi ráðningu ófaglærðra tímabundið í leikskóla. Til viðbótar teljum við nauðsynlegt að tryggt verði með frumvarpinu að a.m.k. einn fagmenntaður leikskólakennari starfi við hvern leikskóla, öðrum kosti fái leikskóli ekki starfsleyfi.

Reykjavík, 4. janúar. 2008

Ingibjörg Georgsdóttir, barnalæknir, sviðsstjóri inntöku og samræmingarsviðs

Bryndís Halldórsdóttir, sviðsstjóri mannauðs- og upplýsingasviðs

María Játvarðardóttir, félagsráðgjafi, fagsviði hreyfi- og skynhamlana

Sigríður Guðjónsdóttir

Sigríður O Guðjónsdóttir, viðubjálfi, fagsviði þroskahamlana

Alþingi
Erindi nr. Þ 135/1250
komudagur 28.1.2008

24. janúar 2008

Menntamálanefnd Alþingis
Alþingi v. Austurvöll,
150 Reykjavík.

Efni: Umsagnir bæjarstjórnar Grundarfjarðarbæjar um frumvörp að lögum um grunnskóla, leikskóla, framhaldsskóla og um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda.

Umsagnir bæjarstjórnar Grundarfjarðar um skólafrumvörp.

Bæjarstjórn Grundarfjarðar leggur mikla áherslu á að kannaður verði til hlítar kostnaðarauki sveitarfélaga vegna lögfestingu frumvarpanna, sérstaklega aukinn kostnaður minni sveitarfélaga. Jafnframt verði gerðar viðeigandi ráðstafanir til að auka tekjur sveitarfélaga til að mæta auknum kostnaði vegna skólamála.

Á ýmsum sviðum skólamála eru gerðar auknar kröfur til sveitarfélaga og ekki gert ráð fyrir að þeim kostnaðarauka verði mætt á nokkurn hátt. Í umsögn menntamálaráðuneytis með t.d. grunnskólafrumvarpinu segir að bein kostnaðaráhrif séu óljós og að menntamálaráðuneytið og Samband íslenskra sveitarfélaga muni safna upplýsingum og þróa mælikvarða til að meta kostnaðaráhrif. Í umsögn fjármálaráðuneytis kemur fram „að ákveðin atriði íþyngi minni sveitarfélögum meira en þeim stærri“.

Bæjarstjórn Grundarfjarðar telur þetta óásættanlega nálgun, því það hefur sýnt sig í gegnum árin að mjög erfitt er að sækja kostnaðarauka til ríkisvaldsins eftir á. Athugasemdir um einstök frumvörp:

X Frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla.

Á undanförnum árum hafa mörg sveitarfélög gert átak til að fjölga menntuðum leikskólakennurum sem starfa við leikskóla og stutt þá starfsmenn sem sækja sér formlegrar menntunar. Enn er þó stór hluti starfsfólks leikskólanna ófaglærður.

Krafa um aukna menntun kennara mun að lokum leiða til kostnaðarauka fyrir sveitarfélög og getur leitt til aukinna erfiðleika við að ráða menntaða kennara. Þörf er á markvissum aðgerðum til að draga úr neikvæðum áhrifum fyrirhugaðrar breytingar.

Ríkisvaldið þarf að greiða kostnaðarauka sveitarfélaga.

Með góðri kveðju,

Guðmundur Ingi Gunnlaugsson

Alþingi
Erindi nr. Þ 135/1251
komudagur 28.1.2008

Skrifstofa rektors

Alþingi - nefndasvið
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Akureyri, 28. janúar 2008
Tilv.: 0712057

Efni: Frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla, 288. mál.

Háskólinn á Akureyri þakkar fyrir tækifærið að fá að senda umsögn um ofangreint frumvarp ásamt frumvörpum um grunnskóla, 285. mál, um framhaldsskóla, 286. mál og um leikskóla, 287. mál. Almennt um þessi fjögur frumvörp má segja að þau horfi til verulegra framfara í íslensku skólakerfi. Þau styrkja stöðu kennara og það er sérstakt fagnaðarefni að starfsheitið leikskólakennari verður lögverndað og að kennarar þurfi að ljúka fimm ára námi til að fá að nota starfsheitin leik-, grunn- og framhaldsskólakennari, þau bæta tengingu á milli skólastiga og auðvelda flutning starfsmanna á milli þeirra svo að einhver atriði séu nefnd. Þau eru líkleg þegar til lengri tíma er litið að styrkja stöðu skóla í samfélaginu. Hér á eftir fer umsögn Háskólans á Akureyri um frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda, 288. mál.

Það er sérstök ástæða til að fagna því að í 3., 4. og 5. gr., er afdráttarlaust kveðið á um að meistaraþróf þurfi til að nota heitin, leik-, grunn- og framhaldsskólakennari.

Í 8. gr segir að menntamálaráðherra setji reglugerð um inntak menntunar leik-, grunn- og framhaldsskólakennara með tilliti til lágmarkskrafna um vægi kennslu- og uppeldisfræði og vægi faggreina. Það er ástæða til að vekja athygli á því að ráðuneytið hefur ekki gegnt þessu hlutverki frá því kennaradeild tók til starfa við Háskólann á Akureyri árið 1993 og hefur látið háskólastofnununum eftir að móta inntak kennaramenntunarinnar. Það virðist mega lesa út út 24. gr. um gildissvið leyfisbréfa og útgáfu þeirra að vægi uppeldis- og kennslufræði sem fræðigreinar aukist því neðar sem dregur í skólakerfinu en vægi þeirra fræðigreina sem liggja til grundvallar ólíkum kennslugreinum aukist því ofar sem dregur í því. Ef þær viðmiðanir og reglur sem ráðuneytið hyggst setja eru almennar og gefa háskólunum svigrúm til að móta og þróa kennaramenntunina um leið og hún lengist í fimm ár þá er engin ástæða til að hafa áhyggjur af því að ráðuneytið setji reglugerð um inntak hennar. En verði reglugerðin of nákvæm getur hún orðið alvarlegt inngríp í störf háskólanna. Það er ástæða til að gjalda varhug við því.

HA vill hafa orð á því að í 17. gr. er einungis kveðið á um að umsækjendur um stjórnunarstörf í framhaldsskólum skulu hafa starfsheitið framhaldsskólakennari. Í sambærilegum greinum um stjórnendur í leik- og grunnskólum, 10. og 13. gr., er kveðið á um viðbótarmenntun og stjórnunarreynslu á skólastiginu. Það virðast engin rök til að gera ekki sömu kröfur til skólastjórnaenda í framhaldsskólum og í leik- og grunnskólum.

Í 24. gr. er kveðið á um gildissvið leyfisbréfa og útgáfu þeirra. Það er til verulegra bóta að kennurum er gefinn kostur á að flytja sig á milli skólastiga eftir skýrum reglum og að réttindi til kennslu geta verið bundin kennslugreinum og kennarar sem eru ráðnir á slíkum forsendum hafi forgang að kennslu þeirra greina.

a) Leikskólakennari sem hefur sérhæft sig í kennslu eldri barna getur fengið leyfi til kennslu í fyrstu bekkjum grunnskóla skv. 2. mgr. Hér þarf að kveða skýrar að orði. Eldri börn í þessu samhengi virðast vera 4-6 ára börn. Að því er best verður séð hefur ekki fram að þessu verið boðið upp á sérhæfingu af þessu tagi í námi leikskólakennara og sérhæfing á þessu sviði því ekki verið möguleg. En með þessu ákvæði er háskólunum sem bjóða kennaramenntun nánast gert skylt að bjóða þessa sérhæfingu í nýju kennaranámi. Af hverju geta ekki allir leikskólakennarar fengið leyfi til að kenna í fyrstu bekkjum grunnskóla?

b) Í 6. og 7. mgr. er kveðið á um að leikskólakennari sem hefur bætt við sig 60 viðbótareiningum í skólastjórnun eða sérkennslu á rétt á leyfisbréfi sem grunnskólakennari og sama á við um grunnskólakennara sem bætir við sig 60 einingum á ofangreindum sviðum að hann á rétt á leyfisbréfi sem leikskólakennari. Hér hlýtur að vera átt við að þeir sem hafa bætt við sig eins árs námi eftir fimm ára nám til meistaraþráðu öðlist þennan rétt. Það er sjálfsagt að benda á að leyfisbréfið er almennt í þessu tilviki en það er eðlilegt að spyrja af hverju önnur sjónarmið ráða hér en í mgr. 2 og 3. Er það vegna viðbótarársins eða er það vegna þess að þessi venja hefur skapast á umliðnum árum? Það virðast engin rök til að viðhalda venjunni eftir að þessi nýju lög hafa verið samþykkt.

c) Í 8. mgr. er kveðið á um að ráðherra sé heimilt að fela háskólum sem hlotið hafa viðurkenningu og sinna menntun kennara eftir samningi við ráðuneytið að annast útgáfu leyfisbréfa til kennara. Rökin fyrir þessu ákvæði í greinargerð eru þau að einfalda megi framkvæmd við útgáfu leyfisbréfa og auka hagkvæmni. Þótt sjónarmið ráðuneytisins séu skiljanleg þá er rétt að Alþingi athugi hvort þetta er eðlileg stjórnsýsla. Skv. þessum lögum verður útgáfa leyfisbréfa sambærileg við veitingu lækningaleyfis eða að fá heimild til að starfa sem lögmaður. Það er tvennt við þetta að athuga sem lagt er til í 8. mgr. 1. Það er alls ekki sjálfsagt að sami aðilinn veiti starfsleyfi og sér um menntun í tiltekinni starfsgrein. Það virðist raunar eðlilegra að það séu tveir aðilar einmitt vegna þess að sá sem veitir starfsleyfi þarf að gera tilteknar kröfur til menntunarinnar og ætti að hafa eftirlit með henni. 2. Það þarf að vera möguleiki á því að svipta kennara starfsleyfi vegna brota sem hann kann að fremja í starfi eða annars staðar. Það er ekki gert ráð fyrir því í þessum lögum. Í lögnum um skólastigin er gert ráð fyrir því að ekki megi ráða neinn til starfa sem kennara sem brotið hefur af sér skv. XXII. kafla hegningarlaga. Það ákvæði er framför frá því sem verið hefur en það þarf að ganga lengra. Einn möguleikinn gæti verið sá að láta þá matsnefnd sem kveðið er á um í 7. gr. þessa frumvarps sjá um að veita leyfisbréf og um leið að hafa eftirlit með starfsstéttinni og vald til að svipta menn réttinum til að nota starfsheitið sem vernduð eru með þessum lögum.

Skrifstofa rektors

Í 26. gr. er kveðið á um að þeir sem ljúka bakkalárprófi eða námi til kennsluréttinda fyrir 1. júlí 2011 skuli fá leyfisbréf til kennslu. Það er rétt að vekja athygli á að þetta er skammur tími. Þeir sem hefja nám haustið 2008 í háskólum munu geta lokið þriggja ára námi fyrir þennan tíma ef allt gengur að óskum. En það má ekkert koma fyrir nemendur á þessum þremur árum svo sem slys, veikindi eða barneignir. Þá getur orðið útilokað að ljúka náminu fyrir tilsettan tíma. Það virðist vera skynsamlegt að gera tímenn rýmri fyrir nemendur til að ljúka fullgildu prófi skv. eldri lögum, t.d. til 1. júlí 2012, en jafnframt að bæta inn ákvæði um að háskólum sem sinna kennaramenntun sé ekki heimilt að innrita í þriggja ára kennaranám eftir haustið 2008 og í nám til kennsluréttinda eftir haustið 2009.

Að gerðum þessum athugasemdum um einstök ákvæði frumvarpsins mælir Háskólinn á Akureyri með samþykkt þess.

Virðingarfyllst,

Þorsteinn Gunnarsson, rektor

Alþingi
Erindi nr. P 135/1191
komudagur 24.1.2008

Heimili og skóli
Landssamtök foreldra

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-18
150 Reykjavík

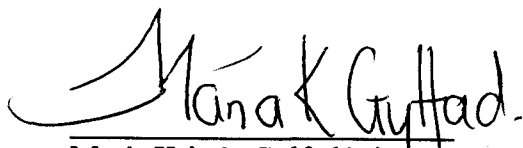
Reykjavík, 22. janúar 2008

Efni: Umsögn Heimilis og skóla við frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla, 288. mál.

Stjórn Heimilis og skóla lýsir yfir ánægju sinni með ofangreint frumvarp. Sérstaklega má nefna að gert skuli ráð fyrir sambærilegum ákvæðum um starfsheiti og starfsréttindi leikskólakennara og stjórnenda leikskóla og fyrir grunn- og framhaldsskólakennara. Einnig fagnar stjórnin lengingu kennaramenntunar leik, grunn- og framhaldsskólakennara. Ljóst má vera að á tímum hraðra samfélagsbreytinga er þörf á að gera auknar kröfur til fagstéttar kennara á öllum skólastigum.

Virðingarfyllst,

f.h. stjórnar Heimilis og skóla

María Kristín Gylfadóttir

HÚNAÞING VESTRA

KLAPPARSTÍG 4 - 530 HVAMMSTANGI
SÍMI: 455 2400 - FAX: 455 2409
KT. 540598-2829 - VSK. nr. 59022

Alþingi
Erindi nr. Þ 135/1278
komudagur 29.1.2008

Umsögn fræðsluráðs Húnaþings vestra um frumvörp til Grunnskólalaga nr. 285 og Leikskólalaga nr. 287

Á 97. fundi fræðsluráðs Húnaþings vestra þann 9. janúar 2008 var m.a. tekið fyrir.

1. Erindi frá byggðarráði. Beiðni um umsögn vegna bréfs frá menntamálanefnd Alþingis. Kynning á frumvarpi til laga um framhaldsskóla og frumvarp til laga (mál nr. 288) um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla og kröfur til menntunar.

Afgreiðslur:

Fræðsluráð fjallaði um frumvarp til laga um grunnskóla, leikskóla og menntun kennara og skólastjórnenda. Telur fræðsluráð að þessi frumvörp séu í heild sinni jákvæð. Að hluta til er um að ræða aðlögun að því umhverfi sem ríkir í dag. Skýrar er kveðið á um réttindi, skyldur og ábyrgð hlutaðeigandi aðila sem er af hinu góða. Fræðsluráð tekur ekki afstöðu til frumvarps til laga um framhaldsskóla.

Íðjubjálfafélag Íslands

Borgartúni 6 – 105 Reykjavík – S. 588 1885

Alþingi
Erindi nr. P 135/1122
komudagur 23.1.2008

Nefndarsvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík 22.1.2008

Efni: Umsögn Íðjubjálfafélags Íslands um frumvarp til laga menntun og ræðning kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla 288. mál

Íðjubjálfafélaga Íslands þakkar tækifæri til umsagnar um ofangreint frumvarp. Engar athugasemdir eru gerðar við frumvarpið.

f.h. Íðjubjálfafélags Íslands

Lilja Ingvarsson formaður

Nefndasvið Alþingis,
Austurstræti 8–10,
150 Reykjavík

Reykjavík 12. janúar 2008

Efni: umsögn um þingskjal 322 — 288. mál: Frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnaenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla.

Íslenskri málnefnd hefur borist til umsagnar frumvarp til laga um grunnskóla. Hún vill koma að athugasemdum við tvær greinar frumvarpsins, 6. gr. og 9. gr.

6. gr.

Málnefndin leggur til tvær breytingar á 6. gr. Í lok fyrstu málsgreinar verði bætt: **og getur sýnt fram á færni í íslensku máli.**

Í lok annarrar málsgreinar verði bætt: **og sýni fram á færni í íslensku máli.**

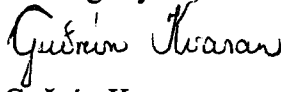
Þetta helst í hendur við tillögur Íslenskrar málnefndar til breytinga á lögum um leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla.

9. gr.

Leikskólar gegna æ mikilvægara hlutverki í máltöku barna og því er nauðsynlegt að þar fari fram skipuleg málörvun. Málnefndin leggur því til að á milli fyrstu og annarrar málsgreinar komi eftirfarandi viðbót:

Starfsmenn, sem annast kennslu, umönnun og uppeldi barna á leikskólum, skulu hafa íslensku að móðurmáli eða sem næst móðurmálsfærni í íslensku.

Þannig verður eðlileg máltaka best tryggð.

Virðingarfyllst,

Guðrún Kvaran,
formaður Íslenskrar málnefndar

Nefndasvið Alþingis,
menntamálanefnd,
Alþingi,
150 Reykjavík.

Akureyri, 31. janúar 2008.

Með bréfi dags. 14. desember 2007 óskaði menntamálanefnd eftir umsögnum Jafnréttisstofu um eftirtalin frumvörp:

Frumvarp til laga um grunnskóla, 285. mál
Frumvarp til laga um framhaldsskóla, 286. mál
Frumvarp til laga um leikskóla, 287. mál
Frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla, 288. mál.

Meðfylgjandi eru almennar athugasemdir sem lúta að öllum frumvörpunum fjórum og síðan koma athugasemdir við greinar einstakra frumvarpa.

Athugasemdir sem eiga við um 285., 286., 287. og 288. mál

Markmið laga um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla nr. 96/2000 er að koma á og viðhalda jafnrétti og jöfnum tækifærum kvenna og karla og jafna þannig stöðu kynjanna á öllum sviðum samfélagsins. Í 19. gr. laganna kemur fram að á öllum skólastigum skuli veita fræðslu um jafnréttismál, meðal annars með því að leggja áherslu á að búa bæði kynin jafnt undir virka þátttöku í samfélaginu, fjölskyldulífi og atvinnulífi. Í 2. mgr. 19. gr. segir að í náms- og starfsfræðslu og við ráðgjöf í skólum skuli leitast við að kynna bæði piltum og stúlkum störf sem hingað til hefur verið litið á sem hefðbundin karla- eða kvennastörf. Í 3. mgr. 19. gr. segir enn fremur að þess skuli sérstaklega gætt að kennslu- og námsgögn séu þannig úr garði gerð að kynjum sé ekki mismunað. Rannsóknir hafa sýnt að töluverður misbrestur er á því að jafnréttisfræðslu sé sinnt í skólakerfinu. Jafnréttisstofa telur að til þess að uppfylla ákvæði jafnréttislaga sérstaklega 19. gr., sé nauðsynlegt að vísa með skýrum hætti til þessara ákvæða í frumvörpunum öllum, þannig að tryggt verði að á öllum skólastigum verði veitt fræðsla um jafnréttismál og náms- og kennslugögn uppfylli skilyrði jafnréttislaga.

Í frumvarpi til nýrra jafnréttislaga sem nú liggur fyrir þinginu, og búast má við að verði afgreitt á allra næstu vikum, en enn frekar hnykkt á ofangreindum atriðum. Þar segir í 23. gr. að kynjasambættingar skuli gætt við alla stefnumótun og áætlanagerð í skóla- og uppeldisstarfi. Að á öllum skólastigum skuli nemendur hljóta fræðslu um jafnréttismál, þar sem meðal annars skuli lögð áhersla á að búa bæði kynin undir jafna þátttöku í samfélaginu, svo sem í fjölskyldu- og atvinnulífi. Í 3. mgr. er sagt að kennslu- og námsgögn skuli vera þannig úr garði gerð að kynjum sé ekki mismunað og enn fremur segir, í 4. mgr. 23. gr. frv., að í náms- og starfsfræðslu og við ráðgjöf í skólum skulu piltar og stúlkur óháð kyni hljóta fræðslu og ráðgjöf í tengslum við sömu störf.

Miðað við ákvæði núgildandi jafnréttislaga sem vísað er til hér að ofan, og með vísan til frumvarps til nýrra jafnréttislaga, telur Jafnréttisstofa nauðsynlegt að nefndin fari vel yfir öll frumvörpin, með það að markmiði að tryggja að ákvæða jafnréttislaga sé gætt og markmiðum þeirra, er lúta að skólastarfi sé náð.

Um frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla, 288. mál.

Ráðningar

Jafnréttisstofa bendir á nauðsyn þess að allt allir stjórnendur og kennarar á öllum skólastigum hafi þekkingu á jafnréttismálum, en slík þekking er forsenda fyrir því að markmiðum jafnréttislaga varðandi menntun og skólastarf verði náð. Í frumvarpi til nýrra jafnréttislaga segir í 1. mgr. 23. gr. að kynjasambættingar skuli gætt við alla stefnumótun og áætlanagerð í skóla- og uppeldisstarfi. Ljóst er að verði það frumvarp að lögum verða gerðar ríkar kröfur til allra skólastiga um að tryggja kynjasambættingu. Vegna þessa þarf að taka fram, í þeim ákvæðum sem lúta að ráðningum, sérstaklega ráðningum stjórnenda, sjá 10., 13. og 17. gr. frumvarpsins, að þekking á jafnréttismálum sé nauðsynleg.

8. gr. Um inntak menntunar leik-, grunn- og framhaldsskólakennara

Í þessu ákvæði er rétt að taka fram nauðsyn á því að tilvonandi kennarar á öllum skólastigum fái fræðslu um kynjajafnrétti, enda er þekking þessara aðila á jafnréttismálum forsenda fyrir því að markmiðum jafnréttislaga varðandi menntun og skólastarf verði náð.

Virðingarfyllst,
f.h. Jafnréttisstofu

Ingibjörg Elfasdóttir lögfræðingur

Alþingi
Erindi nr. Þ 135/1360
komudagur 6.2.2008

Nefndasvið Alþingis
Unnur Kristín Sveinbjarnardóttir, nefndarritari
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

SAMGÖNGURÁÐUNEYTIÐ

Jöfnunarsjóður sveitarfélaga

Hafnarhúsinu við Tryggvagötu 150 Reykjavík

sími: 545 8200 bréfasími: 552 7612

postur@sam.stjr.is

samgonguraduneyti.is

Reykjavík 5. febrúar 2008

Tilv.: JSV07120005/114-0

Visað er til erindis, dags. 14. desember 2007, þar sem Jöfnunarsjóði sveitarfélaga er gefinn kostur á að veita umsagnir um eftirtalin frumvörp:

Grunnskólar, 285. mál.

Framhaldsskólar, 286. mál.

Leikskólar, 287. mál

Menntun og ráðning kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla, 288 mál.

Ráðgjafarnefnd Jöfnunarsjóðs sveitarfélaga hefur tekið framangreind frumvörp til umfjöllunar. Á fundi í lok janúar sl. samþykkti nefndin eftirfarandi bókun:

*Augljóst er að frumvörpin hafa í för með sér aukinn kostnað fyrir sveitarfélögin. Verði Jöfnunarsjóði sveitarfélaga falið að jafna þann kostnað verður að auka ráðstöfunar-
fjármagn sjóðsins sem því nemur.*

Fyrir hönd ráðherra

Elín Pálsdóttir

Elín Pálsdóttir

Elín Gunnarsdóttir

Elín Gunnarsdóttir

Alþingi
Erindi nr. P 135/1367
komudagur 11. 2. 2008

Reykjavík, 6. febrúar 2008

Til menntamálanefndar Alþingis
Alþingishúsinu
150 Reykjavík

Efni: **Viðbrögð við umsögn borgarráðs og Sambands íslenskra sveitarfélaga um
frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórna**

Ágæta menntamálanefnd

Kennaraháskólinn hefur kynnt sér umsagnir Sambands íslenskra sveitarfélaga og borgarráðs
Reykjavíkurborgar um frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og
skólastjórna.

Í umsögnum þessara aðila kemur fram misskilningur sem rétt þótti að leiðrétta og er það gert
í meðfylgjandi bréfi sem hér með er sent ykkur til kynningar.

Með kveðju,

Svanhildur Kaaber skrifstofustjóri
skrifstofu rektors

KENNAHÁSKÓLI ÍSLANDS

Reykjavík, 6. febrúar 2008

sk

Til borgarráðs Reykjavíkurborgar og Sambands íslenskra sveitarfélaga

**Efni: Viðbrögð við umsögn borgarráðs og Sambands íslenskra sveitarfélaga um
frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórna**

Kennaraháskóli Íslands hefur kynnt sér umsagnir Reykjavíkurborgar og Sambands íslenskra sveitarfélaga um frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórna við leik-, grunn- og framhaldsskóla. Því miður gætir í umsögnum þessara aðila misskilnings um nokkur veigamikil atriði. Í bréfi þessu verður leitast við að leiðrétta þann misskilning og útskýra nokkur atriði sem ef til vill hafa farið á milli mála. Hér verður fjallað um þrjú meginatriði

- Nýtt námsskipulag í Kennaraháskóla Íslands
- Mikilvægi rannsókna og rannsóknarnáms
- Nýliðun í kennarastétt á næstu áratugum

Nýtt námsskipulag í Kennaraháskóla Íslands

Í umsögnum borgarráðs og Sambands íslenskra sveitarfélaga kemur fram að liggja þurfi fyrir hvernig nýta á lengingu námstíma í kennaranámi til þess að breyta áherslum í náminu. Það virðist því ekki vera þeim sem skrifuðu umsögnina ljóst að undanfarin þrjú ár hefur farið fram í Kennaraháskóla Íslands mikil endurskipulagning og endurskilgreining á öllu námi við skólann. Ástæður þeirra skipulagsbreytinga eru fyrst og fremst af þrennum toga:

1. Nám íslenskra kennara, einkum grunnskólakennara, hefur til þessa verið skemmra en kennaranám í nágrannalöndum okkar.
2. Viðtækar samfélagsbreytingar undanfarinna ára hafa orðið til þess að breyta í grundvallaratriðum viðfangsefnum þeirra sem sinna kennslu og uppeldisstörfum.
3. Samræma þurfti námsframboð í skólanum Bologna-samkomulaginu samkvæmt ákvörðun menntamálaráðuneytisins.

Stakkahlíð

105 Reykjavík

Sími: 563 3800

Símbréf: 563 3833

www.khi.is

1908100ÁR2008

Fyrirhugaðar breytingar á námi við skólann voru vandlega kynntar menntamálaráðuneyti, fræðslufirvöldum (t.d. Reykjavíkurborgar), kennarasamtökum og nemendasamfélaginu í skólanum. Langflestir þessara aðila sýndu þessum hugmyndum um breytingar mikinn áhuga og stuðning. Kennarar við Kennaraháskólann hafa lagt hart að sér við að endurskipuleggja námið og skilgreina nýjar námsleiðir og námskeið. Ein meginbreytingin er sú að bjóða nemendum fimm ára samfelld nám til meistaraþrófs í kennarafræðum án tillits til ákvæða um löggildingu til kennarastarfa.

Ný námskrá Kennaraháskóla Íslands tók gildi 1. ágúst 2007. Það er því rangt sem fram kemur í umsögn um 26. grein frumvarpsins að ekki liggi fyrir hvernig inntak fimm ára kennaranáms til meistaraþróðu getur verið. Að sjálfsögðu mun Kennaraháskóli Íslands eftirleiðis sem hingað til halda áfram að þróa og bæta námsframboð sitt með það að markmiði að koma til móts við þarfir nemenda og skóla.

Á undanförunum árum hafa háværar kröfur heyrst um að kennaraefni hljóti ekki næga menntun í kennslugreinum skólanna í kennaranámi. Með nýju námsskipulagi er komið til móts við þær kröfur og kennaraefnum gefinn kostur á að dýpka nám sitt í kennslugreinum eða sérhæfa sig til kennslu ákveðinna aldurshópa. Á undanförunum árum hefur líka verið gagnrýnt að í kennaranámi sé ekki komið nægilega til móts við breytt samfélag sem geri kröfu um að kennarar séu færir um að taka á ýmsum almennum þáttum sem upp koma í skólastarfi. Hér nægir að nefna t.d. agamál, sérkennslu, fjölmenningu, einstaklingsmiðað nám og foreldrasamstarf – en dæmin gætu verið miklu fleiri. Nýtt námsskipulag kemur líka til móts við kröfur af þessu tagi og gefur kennaraefnum tækifæri til að leggja sérstaka áherslu bæði á almenna og sértæka kennslu- og uppeldisfræði, kennsluaðferðir, námsefnisgerð og aðlögun námsefnis, stjórnun og skipulagningu skólastarfs svo eitthvað sé nefnt.

Mikilvægi rannsókna og rannsóknarnáms

Í umsögnum Reykjavíkurborgar og Sambands íslenskra sveitarfélaga kemur fram sá grundvallarmisskilningur að rannsóknartengt nám sé ónauðsynlegt fyrir kennaraefni og í umsögnunum er staðhæft að það sé ekki hlutverk „leik- og grunnskólakennara að leiðbeina nemendum við rannsóknir eða stýra stórum stofnunum faglega“ – eins og segir í umsögnum beggja aðila (tilvitnunin er í umsögn borgarráðs). Með því að leggja drög að rannsóknartengdu námi fyrir kennaraefni er ekki ætlunin að gera þá færa um að kenna nemendum í leikskóla eða grunnskóla rannsóknaraðferðir heldur er markmiðið að tryggja að kennarar framtíðarinnar kunni að stunda sjálfstæðar rannsóknir í starfi, beita rannsóknaraðferðum og nýta sér rannsóknarniðurstöður til hagsbóta fyrir nemendur og skólasamfélagið í heild.

Góð grunnmenntun er mikilvæg fyrir alla kennara hvort sem þeir kenna yngri eða eldri börnum, unglingum eða fullorðnu fólki. Það er alvarlegur misskilningur að halda því fram að kennurum yngstu barnanna nægi takmarkaðri, styttri eða minni menntun en hinna sem kenna þeim sem eldri eru. Uppeldi og menntun, nám og kennsla eru afar flókin viðfangsefni sem krefjast ekki síður vísindalegrar þekkingar og vinnubragða en störf á sviði heilbrigðis- eða félagsmála, lögfræði, viðskiptafræði eða annarra starfsgreina þar sem krafist er meistaraþróðu.

Þá gætir einnig þess misskilnings í umsögnunum að það sé ekki fyrr en á allra síðustu árum sem tekist hefur að manna háskóla með kennurum sem hafa rannsóknarnám að baki. Þetta er reginmisskilningur. Hið rétta er að samkvæmt lögum um háskóla er ekki og hefur ekki verið hægt að fastráða háskólakennara við opinbera háskóla nema viðkomandi hafi meistaraþróf

hið minnsta. Reyndin er sú að flestir þeir sem nú eru ráðnir til starfa við háskólakennslu hafa lokið doktorsprófi við ráðningu í starf. Þessu til staðfestingar er rétt að gera grein fyrir því að allir fastráðnir kennarar við Kennaraháskóla Íslands hafa lokið meistaraþrófi eða ígildi þess, rúmlega helmingur hefur einnig lokið doktorsprófi eða er við það að ljúka doktorsnámi sínu.

Nýliðun í kennarastétt á næstu áratugum

Þá gætir þess misskilnings í umsögnum borgarráðs og Sambands íslenskra sveitarfélaga að í tvö ár muni engir nýútskrifaðir kennarar koma til starfa við skóla landsins. Á undanförunum árum hefur sífellt fjölgað þeim sem kosið hafa að hefja framhaldsnám strax að loknu bakkalárnámi og vaxandi fjöldi bæði nýútskrifaðra og reyndra kennara finnur þörf til að bæta við sig meira námi. Um þessar mundir stunda um 500 eintaklingar framhaldsnám við Kennaraháskólann. Hluti þessa hóps er að sjálfsögðu þegar í starfi við skóla landsins en vaxandi hluti hópsins hefur kosið að hefja framhaldsnám strax að loknu bakkalárnámi og mun koma til starfa í skólunum á næstu árum. Þess vegna er rangt að gera ráð fyrir því að í tvö ár muni engir nýir kennarar brautskrást.

Hvað varðar nýliðun kennara í grunnskólum er vert að benda á að samkvæmt stjórnsýsluúttekt Ríkisendurskoðunar um fjölda og menntun grunnskólakennara frá september 2003 er gert ráð fyrir því að árin 2008-2009 muni kennaraskortur verða óverulegur eða jafnvel úr sögunni að óbreyttum forsendum (sbr. bls. 21-22 í skýrslunni). Þessi spá – ef rétt reynist – skapar kjöraðstæður til þess að lengja kennaranám grunnskólakennara. Hvað leikskólann varðar er hins vegar fyrirsjáanlegt að áfram mun skorta menntaða leikskólakennara um árabil. Það má hins vegar ekki verða til þess að ekki séu gerðar metnaðarfullar kröfur til leikskólakennara. Betur menntaðir og hæfari stjórnendur og millistjórnendur í leikskólum, sem hafa meistaranám að baki, munu skapa forsendur fyrir enn betra og árangursríkara skólastarfi og uppeldisaðstæðum í leikskólum landsins. Mestu máli skiptir að þeim sem koma til náms og starfa á sviði leik- og grunnskóla séu búin laun og kjör í samræmi við mikilvægi starfanna. Þannig munu áhugasamir og hæfir kennarar koma til að starfa á vettvangi leik- og grunnskóla og þeir sem nú þegar hafa slíkt nám að baki en hafa kosið sér annan starfsvettvang snúa aftur til starfa í skólakerfinu.

Að lokum

Af umsögnum borgarráðs og Sambands íslenskra sveitarfélaga má ráða að helsta áhyggjuefni umsagnaraðila sé hugsanlegur kostnaðarauki við rekstur skólanna. Kennaraháskólinn harmar þetta viðhorf og telur að við svo mikilvægt verkefni sem menntun þjóðarinnar er megi þröng skammtímasjónarmið ekki ráða fôr. Nauðsynlegt er að þeir aðilar sem hafa axlað ábyrgð á skólastarfi í landinu styðji menntamálaráðuneytið í viðleitni sinni til að bæta og efla kennaramenntun og færa hana til jafns við það sem almennt telst hæfa í nágrannalöndum okkar. Finnar gerðu t.d. meistaraþróf frá háskóla að lágmarkskröfu fyrir grunnskólakennara strax árið 1979 og enginn fer í graf götur um hversu vel finnskir skólar koma út úr alþjóðlegum könnunum. Auk þess verða þeir sem reka skólana að horfa til framtíðar og átta sig á því að þeir kennarar sem fyrst brautskrást með nýtt kennaranám að baki munu væntanlega vera starfandi við skóla landsins fram undir miðja 21. öldina. Ekkert okkar sem nú störfum að skóla- og menntamálum á Íslandi getur séð fyrir hvaða breytingar eiga eftir að verða á samfélaginu eða hvaða kröfur þá verða gerðar til nemenda og kennara. Allir sem fylgst hafa með þróun undanfarinna ára sjá hversu mikil áhrif umfangsmiklar

samfélagsbreytingar hafa haft á skólastarf. Ekkert bendir til annars en að sú þróun haldi áfram. Menntun þeirra kennara sem koma til starfa í skólum landsins á næstu áratugum þarf því að gera þá hæfa til að takast á við framtíð sem enginn sér fyrir. Það er einmitt eitt af markmiðum endurskipulagningar á kennaranámi nú.

Kennaraháskóli Íslands vonar að með bréfi þessu séu skýrð veigamestu atriðin sem misskilin hafa verið eða rangtúlkuð í umsögnum borgarráðs og Sambands íslenskra sveitarfélaga um frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnaenda.

Kennaraháskólinn lýsir vilja sínum til þess að koma á fund þeirra sem um þessi mál fjalla hvenær sem þess er óskað til að útskýra og rökstyðja sjónarmið sín.

Virðingarfyllst,

Ólafur Proppé rektor

Reykjavík, 21. janúar 2008
0712041 sk

Nefndarsvið Alþingis
Unnur Kristín Sveinbjarnardóttir nefndarritari
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla

Kennaraháskóla Íslands hefur borist til umsagnar frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla, 288. mál.

Skrifstofa rektors fól nokkrum sérfræðingum skólans í þeim málefnum sem frumvarpið tekur til að ganga frá umsögn stofnunarinnar og fer hún hér á eftir:

Almennt um frumvarpið

Kennaraháskólinn fagnar þessu frumvarpi og telur að það feli í sér verulegar umbætur. Þar má helst nefna lengingu kennaranáms sem í raun felur í sér viðurkenningu á kennarastarfinu og hlutverki þess í þjóðfélagi sem í sívaxandi mæli byggir starf sitt og afkomu á góðri menntun. Þá ber að fagna því að hér er fjallað í samhengi um kennaramenntun fyrir öll þrjú fyrstu skólastigin.

Um einstakar greinar

4. gr. Eðlilegt væri að kveða á um lágmarksmenntun í kennslu- og uppeldisfræði þeirra sem hafa lokið meistaranámi frá háskóla eða jafngildu námi, sbr. þá sem hafa lokið meistaraþrófi í iðngrein (sbr. 3. lið) eða prófi í list-, tækni- eða verkgrein (sbr. 4. lið).

5. gr. Sama athugasemd og við 4. gr.

6. gr. Rétt er að hafa í huga að hér eru Íslendingar að ríða á vaðið hvað leikskólakennaranám varðar þannig að erfitt getur reynst að meta nám frá öðrum löndum.

9. gr. Langt virðist í land með að 2/3 starfsmanna leikskóla verði leikskólakennarar með meistaraþróf. Huga þarf rækilega að því hvernig þetta bil verður brúað á

Stakkahlíð
105 Reykjavík
Sími: 563 3800
Símbref: 563 3833
www.khi.is

næstunni, t.d. hvaða lágmarksmenntunar verður krafist af þeim sem ekki hafa meistarapróf. Til greina kemur að skilgreina fleiri starfsheiti fyrir starfsfólk á leikskólum og byggja upp samræmda fagmenntun þess. Ljóst er að átaks er þörf til að laða fleiri nemendur að leikskólakennaranámi.

10., 13. og 17. gr. Eðlilegt er að sambærilegar kröfur séu gerðar til skólastjórnenda á öllum stigum og óeðlilegt að kröfur til stjórnenda framhaldsskóla séu minnstar.

20. gr. Reglur um ráðningu kennara þarf að samræma. Ekki eru sjáanleg rök fyrir því, ef á annað borð er talin þörf fyrir undanþágunefndir, að þeirra sé ekki þörf vegna ráðninga á leikskólastigi. Í öllum tilvikum er nauðsynlegt að til sé vönduð skrá um menntun og reynslu þeirra sem ráðnir eru til starfa á undanþágu.

24. gr. Hér eru ákvæði um viðbótarnám leik- og grunnskólakennara á hinu skólastiginu. Þar er gert ráð fyrir því að þetta viðbótarnám sé á sviði stjórnunar og sérkennslu. Eðlilegt er að þeir sem hafa lokið viðbótarnámi á sviði kennslu- og menntunarfræða (á öðrum sviðum en sviði kennslu eldri eða yngri barna) eigi einnig rétt á leyfisbréfi.

Virðingarfyllst,

Svanhildur Kaaber
skrifstofustjóri, skrifstofu rektors

Nokkur einkennileg atriði í umsögn Reykjavíkurborgar um menntunarfrumvarpið. Sumt af þessu kemur einnig fram í umsögnum Sambands sveitarfélaga og ASÍ

Blaðsíða 1

Úr umsögn

„Frumvarpinu er ætlað að leysa af hólmi lög nr. 86/1998 um lögverndun á starfsheiti og starfsréttindum grunnskólakennara, framhaldsskólakennara og skólastjóra“.

Og neðar á sömu síðu stendur : „Sú löggjöf sem frumvarpinu er ætlað að leysa af hólmi var sett til þess að tryggja að kennarar héldu öllum réttindum sínum við það að grunnskólinn var færður frá ríki til sveitarfélaga. Þau rök eiga ekki við nú og þannig ekkert sem kallar á að um þessa starfsstétt gildi annað en aðrar starfsstéttir sem vinna hjá sveitarfélögum“.

Athugasemd KÍ

Þetta er dæmi um að höfundur er ekki með á hreinu um hvað hann er að fjalla. Það er til dæmis vandséð hvernig lög frá 1998 eiga að tryggja rétt við flutning grunnskólans á árinu 1996. Hér er höfundur greinilega að blanda saman lögum um réttindi og skyldur sem hafa beina kjarasamningstenginu og lögum um lögverndun.

Blaðsíða 2

Úr umsögn

„Nú er tækifæri til að breyta þessu fyrirkomulagi til samræmis við það sem almennt gildir og er Reykjavíkurborg kunnugt um að Launanefnd sveitarfélaga hefur þegar hafið viðræður við Kennarasamband Íslands um slíkar breytingar“.

Athugasemd KÍ

Kennarasambandið hefur lýst sig samþykkt að taka upp viðræður við launanefnd um endurskoðun laga um réttindi og skyldur kennara og skólastjóra með ákveðnum skilyrðum þó. Skilyrðin eru að ekki verði um verðfellingu réttinda að ræða s.s. eins og afnám biðlaunaréttar. Einnig hefur verið fallist á að ræða um hvort ákveðin atriði sem nú eru í lögverndunarlögum skuli flytjast inn í kjarasamninga. Viðræður um þessi mál eru þó ekki í gangi eins og stendur.

Úr umsögn

Á sömu síðu stendur „Til þess að lenging kennaranáms skili árangri þarf að liggja skýrar fyrir hvernig ætlunin er að nýta lengingu námstímans til þess að breyta áherslum í kennaranámi“.

Athugasemd KÍ

Kennaraháskóli Íslands hefur þegar skipulagt nám af þessu tagi.

Úr umsögn

„Sérstaklega má benda á að í 24. Grein frumvarpsins kemur fram að leyfisbréf kennara geti gilt á fleiri en einu skólastigi“.

Athugasemd KÍ

Þessi tillaga er sett fram vegna þess að gert er ráð fyrir sambærilegu námu kennara á öllu skólastigum. Ekki er hægt að opna fyrir þetta ef menntun kennara verður mislögn eftir skólastigum.

Blaðsíða 3

Úr umsögn

„Líklegt er að sú ákvörðun að lögbinda lengingu kennaranáms muni hafa áhrif á kjarasamninga við þessar stéttir þegar hún kemur til framkvæmda árið 2013 en engin umræða hefur farið fram milli aðila um það hvort kennarar sem ekki hafa lokið meistaranámi verði á öðrum launataxta en kennarar sem útskrifast eftir breytinguna“.

Athugasemd KÍ

Í kjarasamningum er þegar að finna ákvæði um jafngildingu kennaraprófa til launa enda er ekki gerður greinamunur í dag á grunnlaunasetningu þeirra sem eru með gömul kennarapróf og þeirra sem eru með Bed próf.

Um 3. grein.

Úr umsögn

„Langan tíma tekur að hækka þekkingarstig leikskólakennara í samræmi við þessar kröfur“.

Athugasemd KÍ

Það er þess vegna sem hefjast þarf handa nú til þess að þekkingarstigið verði almennt aukið um miðja þessa öld.

Um 9. grein.

Úr umsögn

„Þá blasir kostnaðarauki við fyrir sveitarfélögin vegna fleiri leikskólakennara og meiri umsýslu vegna skammtímaráðninga og auglýsinga“.

Athugasemd KÍ

Það er dapurlegt að líta á það sem vandamál ef leikskólakennurum fjölgar. KÍ hefur bent á að auglýsingaskýldu megi fullnægja með auglýsingu á vefsvæði (starfatorgi).

Úr umsögn

„Stór hluti núverandi starfsmanna leikskóla er án kennsluréttinda og má alls ekki vanmeta

mikilvægi þeirra starfsmanna fyrir leikskólana enda hafa margir þeirra mikla reynslu af uppeldi barna og jafnframt menntun sem nýtist í starfi“.

Athugasemd KÍ

Þeir sem sinna störfum í leikskólum í dag og hafa menntun og reynslu sem nýtist í starfi geta fengið fastráðningu innan 1/3 hlutans. Mjög stór hópur er hins vegar hvorki með menntun né reynslu eins og sést best á mikilli starfsmannaveltu í leikskólum.

Um 11 grein.

Úr umsögn

„Ef framangreint ákvæði verður áfram inni í frumvarpinu er lögð áhersla á að þar verði jafnframt kveðið á um reynslutíma og að lengd hans verði undir ákvörðun vinnuveitanda komið“.

Athugasemd KÍ

Það tíðkaðist á kreppuárunum kringum 1930 að vinnuveitendur gætu ákveðið einhliða starfskjör. Ekki verður annað séð en hér sé verið að innleiða sömu hugsun.

Um 20. grein.

Úr umsögn

„Það að leikskólar megi ekki ráða „ólögverndaða starfsmenn“ nema til eins árs í senn stríðir gegn meginreglum EES-vinnuréttar um tímabundið ráðna starfsmenn en þær hafa verið lögfestar hér á landi. Samkvæmt 5. gr. Laga nr. 139/2003 um tímabundna ráðningu starfsmanna er að finna verulega takmörkun á heimild vinnuveitanda til að endurnýja tímabundna ráðningarsamninga og er óheimilt að endurnýja tímabundinn ráðningarsamning lengur en í tvö ár samtals nema annað sé tekið fram í lögum.

Minnt er á að starfsmenn án leikskólakennaramenntunar hafa gegnt mikilvægu hlutverki á leikskólum og er ótækt að sveitarfélögin verði sett í þá stöðu að mega ekki endurráða starfsmann vegna þess að hann hafi unnið samtals í tvö ár á sama leikskólanum“.

Athugasemd KÍ

Það er merkilegt að lesa þetta þar sem hér er sett fram sú skoðun að almennt eigi ekkert að vera til fyrirstöðu að ráða fólk til starfa sem ekki hefur réttindi til að gefna viðkomandi starfi. Þetta vekur spurningu um hvort borgin telur eðlilegt að fastráða strætisvagnabílstjóra til starfa á þess að hann hafi rútuþróf ef hann sýnir að hann getur ekið strætisvagni.

Í niðurlaginu er svo sú rangfærsla að ekki megi endurráða ófaglærðan starfsmann ef hann hefur starfað tvö ár í sama leikskólanum. Þetta má að sjálfsögðu ef staðan hefur verið auglýst áður.

Um 21. Grein

Úr umsögn

„Gerð er athugasemd við að enn sé gert ráð fyrir undanþágunefnd grunnskóla en að sveitarfélögum sé ekki treyst fyrir því að fara að lögum og málefnalegum sjónarmiðum. Telja verður þetta úrelt fyrirkomulag svo ekki sé fastar að orði kveðið og vakin athygli á að

greinilega er ekki talin þörf á undanþágunefnd leikskóla“.

Athugasemd KÍ

Á hverju ári koma upp fjölmörg dæmi þess að sveitarfélög ráði leiðbeinendur án þess að sótt sé um undanþágur og hefur KÍ þurft að hafa afskipti af fjölmörgum málum þess vegna. Ástæða þess að ekki var gerð tillaga um undanþágunefnd í leikskólum er hin mikla starfsmannavelta og endalausar ráðningar réttindalausra starfsmanna allan ársins hring. Málið var í raun talið ofviða einni nefnd.

Um 26 grein

Úr umsögn

„Þar til upplýsingar liggja fyrir um á hvern hátt inntak kennaranáms tekur breytingum við lengingu námsins verður að telja eðlilegt að gildistöku laganna verði frestað enda alls ekki ljóst að lenging kennaranáms sé tímabær eða nægilega vel undirbúin“.

Athugasemd KÍ

Inntak kennaranáms af þessu tagi hefur þegar verið skipulagt. Sjá bréf KHÍ

Um ákvæði til bráðabirgða.

Úr umsögn

„Í þessu sambandi er vakin athygli á því að sambærileg löggjöf um réttindi og skyldur einstakra starfsstétta sveitarfélaga þekkist ekki en nefnd lög voru sett í tengslum við flutning grunnskóla frá ríki til sveitarfélaga í ágúst 1996. Þá er áréttað það sem hefur áður komið fram að samkvæmt sveitarstjórnarlögum er gert ráð fyrir því fyrirkomulagi að um starfskjör, réttindi og skyldur starfsmanna sveitarfélaga fari eftir ákvæðum kjarasamninga hverju sinni og/eða ákvæðum ráðningarsamninga“.

Athugasemd KÍ

Ekki er hægt að afnema lögin nema í sátt við KÍ þar sem ákvæði í kjarasamningum kveða á um uppsögn kjarasamninga ef lögum um réttindi og skyldur verður breytt í andstöðu við KÍ. Með þessu er viðurkennt að það sem handsalað var milli aðila við flutninginn, þ.e.a.s. að þessi ákvæði hefur kjarasamningsgildi.

Að færa réttindi niður einhliða með afnámi laga án bóta er því ekki boði. Ef hins vegar sveitarfélögin vilja semja um hliðstæð réttindi í kjarasamningi er ekkert því til fyrirstöðu enda hefur KÍ boðið LN það. Viðræður eru hins vegar ekki hafnar.

Þorgerður Katrín Gunnarsdóttir, menntamálaráðherra
Menntamálaráðuneytið
Sölvhólsgötu 4
150 Reykjavík

Reykjavík 19. febrúar 2008

Efni: Svar við erindi menntamálaráðherra frá 10. janúar 2008

Kennarasamband Íslands fagnar þeirri ákvörðun menntamálaráðherra að setja á fót starfshóp í framhaldi af niðurstöðum Pisa rannsóknarinnar og umræðu um stöðu íslenskra nemenda eins og hún birtist þar. KÍ telur þá aðferð góða að vinna framkvæmdaáætlun byggða á markmiðum um hvernig bæta megi árangur í skólastarfi þar sem niðurstöður rannsóknarinnar gefa tilefni til og vilja fulltrúar Kennarasambands Íslands gjarnan taka þátt í því starfi. Kennarasambandið hefur að undanfögnu kynnt sér uppbyggingu og framkvæmd Pisa rannsóknarinnar 2006 og sérstaklega niðurstöður um Ísland. Ýmsu efni um rannsóknina hefur verið komið fyrir á heimasíðu KÍ, sérstakur fræðslufundur var haldinn um niðurstöðurnar í desember sl. og samtökin hafa leitast við að fylgjast með umræðunni til að staðsetja sig í málinu og átta sig á því hvernig kennarar, skólastjórnendur og samtök þeirra geta komið inn í umræður og mögulegar aðgerðir í kjölfarið.

Efling kennaramenntunar, efling símenntunar, bætt kjör og skilyrði nemenda og kennara í starfi, betri námsgögn, meiri virðing fyrir skólastarfi og aðgerðir til að leiðrétta strax laun og starfskjör er meðal þess sem almenn sátt virðist vera um að máli skipti til að bæta nám og námsárangur. Í nýútkomnu riti OECD *How the world's best performing school systems come out on top* frá september 2007 er þrennt talið vera algert skilyrði fyrir bættri frammistöðu nemenda í námi yfirleitt: 1) að fá rétta einstaklinga til að verða kennarar, 2) að gera þá að góðum kennurum og 3) að tryggja að skólakerfið sé færð um að veita hverju barni bestu mögulegu kennslu. Í sama riti segir enn fremur að gæði menntakerfa geti aldrei verið meiri en gæði kennara þeirra og að eina leiðin til að bæta árangur sé að bæta kennslu. Öll rök virðast því hníga að því að beina sjónum beint að kennslustofunni og þeim sem þar eru þ.e. nemendum og kennurum og skoða frá öllum hliðum hvernig skilyrði þarf að búa þeim til að besta mögulegi árangur náist. Í umfjölluninni hér á eftir verður leitast við að stikla á stóru um nokkur atriði sem KÍ telur að geti skipt máli.

Færni nemenda.

Í meginniðurstöðum í skýrslu Námsmatsstofnunar um árangur íslenskra nemenda í Pisa 2006 kemur meðal annars eftirfarandi fram:

- Íslenskir 15 ára nemendur sýna frammistöðu í náttúrufræði sem er við meðaltal OECD landanna.
- Í heildina hefur staða Íslands (miðað við aðrar þjóðir) versnað nokkuð milli árunna 2000 og 2006 í öllum greinum, sérstaklega á síðustu 3 árum. Þeim löndum sem standa sig betur en Ísland hefur fjölgað, sérstaklega í lesskilningi.
- Hjá íslenskum nemendum hefur lesskilningi hrakað marktækt frá 2000 til 2006. Frammistaða í stærðfræði er einnig marktækt lægri 2006 en 2003. Frammistaða íslenskra nemenda í náttúrufræði hefur ekki marktækt breyst frá 2000 til 2006.
- Hins vegar hefur fjölgað íslenskum nemendum í lægstu þremur hæfnisþrepum lesskilnings og fækkað í efstu tveimur þrepunum.(...)

Kí telur Íslendinga enga ástæðu hafa til þess að setta sig við slakari kunnáttu eða færni nemenda hérlandis en í öðrum löndum og því fyllilega tilefni til að rannsaka þetta mál. Fyrst þarf þó að velta fyrir sér hvaða merkingu rannsóknin leggur í kunnáttu og færni. Pisa rannsóknin tekur ekkert mið af námskrám landa og getur augljóslega ekki tekið mið af menningarbundnum þáttum. Til þess að geta dregið gagnlegar ályktanir af útkomu íslenskra nemenda í Pisa rannsókninni þurfum við að komast að okkar eigin niðurstöðum um ástand mála varðandi kunnáttu og færni nemenda okkar miðað við efni námskráa, markmiðssetningu og þá kunnáttu og færni sem hún miðar að. Þar sem samræmd próf í 4., 7. og 10. bekk verða að teljast helstu tækin sem við höfum nú í höndum til að mæla árangur af markmiðssetningu um nám og tilætlaðan árangur af því í skyldunámi á Íslandi kemur sterklega til greina að bera með einhverjum hætti saman árangur nemenda á samræmdum prófum og í Pisa. Einnig blasir við að skoða námsmarkmið og síðast en ekki síst kennslu og tilhöggun hennar meðal annars með tilliti til samspils bóklegrar kennslu, verklegrar þjálfunar og vettvangskennslu eða –athugana en einnig með tilliti til þess hvernig nemendur og kennarar nálgast viðfangsefnið. Með niðurstöður slíkrar vinnu í höndunum er kannski fyrst tilefni til að velta fyrir sér hvort brýnt sé að breyta og þá hverju.

Niðurstöður um að lesskilningi íslenskra nemenda sé að hraka gefa strax tilefni til að skyggjast inn fyrir vegg kennslustofunnar og velta fyrir sér hvort og þá hvar slakni á áherslum fyrstu ára grunnskólans á lestur og lesskilning, hvernig það gerist og hvers vegna. Hvað varðar breytta dreifingu íslenskra nemenda á færnistigin þ.e. fækkun í efstu þrepum en fjölgun í þeim neðstu þá vekur það upp spurningar um hvort nauðsynleg hvatning og stuðningur í námi gagnvart annars vegar bráðgerum nemendum og hins vegar nemendum sem standa höllum fæti sé veikur blettur á framkvæmd skólastarfs og þá hvers vegna.

Skipulag skólastarfs, skólinn sem stofnun.

Ýmsar ályktanir sem dregnar eru af Pisa rannsókninni ættu að vera Íslandi og íslensku skólakerfi í hag en eru það ekki endilega. Mikið hefur verið rætt og ritað um þjóðartekjur á mann og um framlög til skólastarfs á nemanda og samhengi þessa við árangur í Pisa sem á að vera jákvæður en er það ekki í mörgum löndum þar með talið Íslandi. KÍ ætlar ekki að fara út í þá sálma hér hvaða skýringar kunna að vera á því. Hins vegar er vert að velta fyrir sér öðrum þáttum sem taldir eru afgerandi jákvæðir svo sem greiður aðgangur á námi, góð aðstaða til að stunda skólanám, jafnrétti til náms og skólagöngu og blöndun nemenda í námi og námshópum andstætt við getuskiptingu í skóla, skólagerðir og námshópa eins og meira tíðkast í mörgum öðrum löndum. Allt þetta eru þættir sem ættu að koma Íslandi til góða og skila okkur fróðari og færari nemendum. Niðurstöður í Pisa 2006 gefa það þó ekki til kynna hvað Ísland varðar en full ástæða er að mati KÍ til að vinna að því að svo verði.

KÍ bendir á að ákveðinnar mótsagnar gætir í ofangreindu samanborið við umræðu sem bæði var uppi á Íslandi kringum síðustu Pisa rannsókn og nú aftur og snýst um sjónarmið um meint áhrif framkvæmdar markmiða um skóla án aðgreiningar á útkomu Íslands í Pisa. Samanborið við önnur lönd er óvenju langt gengið á Íslandi í að afnema nær alveg námsaðgreiningu og fatlaðir og ófatlaðir nemendur stunda nám hlið við hlið eftir leiðarljósinu um einn grunnskóla fyrir alla eða skóla án aðgreiningar. Þetta mál er viðkvæmt og flókið og KÍ ætlar ekki að fella neina dóma hér heldur aðeins benda á að þetta þarf að ræða og skoða bæði með tilliti til náms nemenda í námshópum, starfa kennara inni í kennslustofunni, starfsskipulags svo sem fjölda nemenda á hvern kennara í námshópi og samstarfs fagaðila og starfsstétta í grunnskólum. Spurningin hér er etv. fyrst og fremst sú hvort hinum metnaðarfullu markmiðum um skóla án aðgreiningar sé búinn nægilega góður framkvæmdarrámmi svo sem um fjölda kennara, um aðkomu annarra sérfræðinga í stoðþjónustu, um húsnæði og búnað og um fræðslu og uppeldi allra til að takast á við skóla fyrir alla.

Kennarinn og kennslan.

Í umræðu á samstarfsvettvangi norrænna kennarasamtaka og á evrópskum samstarfsvettvangi samtaka kennara um hvernig nýta megir niðurstöður Pisa rannsóknarinnar til uppbyggilegrar umræðu og umbóta þar sem þeirra telst þörf eru meðal annars eftirfarandi sjónarmið áberandi : Kennarinn er fagmaður og þarf að hafa faglegt sjálfstæði í starfi sínu. Kennarinn ber ásamt skólastjórnendum og öðrum fagaðilum ábyrgð á skólastarfi og á að hafa áhrif á þróun þess. Kennarinn hefur miðlægt hlutverk í að bæta skólastarf í samstarfi og samráði við aðra kennara, skólastjórnendur og aðra aðila sem með skóla- og menntamál fara. Bent er á að í auknum mæli eigi að leita þarf til fagmanna innan skólans til þess að leysa vandamál fremur

en að leggja þau alfarið í hendur stjórnmalamanna og embættismanna. Rætt er um að vekja þurfi kennara til umhugsunar um skólamál í víðara samhengi, þannig að þeir horfi ekki einvörðungu til kennslustofunnar sinnar, kennslugreinar eða skóla. Gera þurfi kennurum betur kleift að fylgjast með nýjungum og skapa þeim tíma til samstarfs og starfsþróunar. Þessi umræða á sterkan samhljóð við stefnumörkun KÍ um skólamál, nám og kennslu og endurspeglar raunar líka mjög vel ýmis áhersluatriði í stefnumörkun á samráðsvettvangi Evrópuþjóða um menntamál

KÍ telur að nota megi þessi atriði sem undirstöðu undir gagnrýna skoðun á stöðu mála hjá okkur. Allir aðilar þurfa að líta í eigin barm og vera reiðubúnir að rýna í eigin stefnumótun, framkvæmd skólastarfs, tilhögun kennslu, möguleika kennara til þátttöku í stefnumótun, eigin hugmyndir kennara um fagmennsku og hvað felst í henni og aðstöðu hvers einstaks kennara til að vera sá fagmaður sem ofangreind markmið gera kröfu um. Með aðilum á KÍ hér við kennara, skólastjórnendur, náms- og starfsráðgjafa, aðra starfsmenn skóla, foreldra, sveitarstjórnir, menntamálaráðherra og ráðuneyti hans, stéttarsamtök kennara, fagfélög kennara, kennaramenntunarstofnanir og Alþingi.

Kennaramenntun.

Hér er vísað til umfjöllunar í inngangi úr riti OECD þar sem sett eru fram nokkur aðalatriði sem varpa ljósi á mikilvægi þess hverjir verða kennarar og hvernig menntun og þjálfun þeir fá í samhengi við þýðingu framgöngu þeirra á starfi þegar út í skólana er komið. Kennsla og kennarastarfið er í meiri og hraðari deiglu breytinga en almennt gengur og gerist um störf, flækjustig þess hefur vaxið og hlutverkum kennara fjölgar stöðugt bæði vegna breytts hlutverks skólans og breyttrar verkaskiptingar hans við heimilin, vegna breytinga á þekkingu og vegna örra breytinga á miðlun upplýsinga og samskiptaformum. Skólinn er annað heimili nemenda og kennarar og aðrir starfsmenn skóla eru í senn uppfræðarar, uppalendur, þjálfarar, handleiðarar, verkstjórar og trúnaðarmenn nemenda sinna. Þetta hlutverk er risavaxið en gerir kennaranám og kennarastarf um leið verðugt, spennandi og mikla persónulega áskorun.

Kennaramenntun er nú til endurskoðunar á Alþingi og stefnt að lengingu kennaranáms á Íslandi. Þann aukna tíma sem fæst til að mennta og þjálf kennara enn betur þarf að nýta til að verðandi kennarar geti bæði sótt sér frekari menntun í faggreinum og í kennarafræðum. Í nýrri kennaramenntun þarf að sjást greinilega að tekist sé á við þau atriði sem helst er talið að þarfnist endurskoðunar bæði varðandi menntun og þekkingu í fagi og framkvæmd starfsins. Hér kemur margt við sögu svo sem kennsluaðferðir, námsmat, hugmyndir og viðhorf, samstarfs- og samskiptahæfni, rannsókn- og starfsþróunarmál, gæðamat og sjálfsmat, sjálfsskoðun og efling eigin starfshæfni og svona mætti lengi telja. Auk þeirra sjónarmiða sem hér að framan er getið um má nefna að í lokaskýrslu um Pisa kemur fram að nemendur

kennara sem sækja sér sí- og endurmenntun standa sig betur en nemendur þeirra sem ekki eiga þess kost að efla sig í starfi með þeim hætti.

Pisa og aðrar rannsóknir, efling rannsókna.

Mikil umræða hefur skapast í mörgum löndum Evrópu í kjölfar Pisa 2006 um menntarannsóknir og er þar bæði lögð áhersla á að efla þurfi innlendar menntarannsóknir/rannsóknir á skólastarfi, námi og kennslu og að gera þurfi fleiri rannsóknir á borð við Pisa þannig að fleiri rannsóknarniðurstöður standi við hlið Pisa niðurstaðna. Er meðal annars rætt um að þetta auki fjölbreytni, fjölgi sjónarhornum, auki líkur á betra jafnvægi og fleira í þeim dúr. KÍ telur að þetta eigi alls ekki síður við á Íslandi en í öðrum löndum og bendir um leið á að rannsóknarvirkni í þáttökulöndum skiptir máli skv. skýrslu um niðurstöður Pisa þar sem bent er sérstaklega á skýrt samband milli hlutfallslegs fjölda nemenda í efstu færniþrepum skv. flokkun í rannsókninni og rannsóknarvirkni í viðkomandi landi. KÍ leggur áherslu á að í menntarannsóknum sé leitað til fagstéttarinnar þ.e. kennara, skólastjórnenda og annarra fagaðila í skólum. KÍ telur mikilvægt að efla rannsóknarvirkni í kennarastéttinni og stórbæta aðstæður kennara og skólastjórnenda til þess að fylgjast með rannsóknum og taka þátt í rannsóknum meðal annars með því að ýta undir framhaldsnám og símenntun með rannsóknarívaði.

Stjórnvöld og Pisa

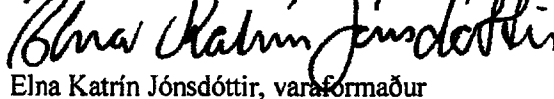
Í umræðunni í samfélaginu hefur töluvert verið bent á að bæði stjórnvaldamenn og fjölmiðlar mislesi og mistúlki (aðallega oftúlki) gildi niðurstaðna Pisa rannsóknarinnar og noti þær oft á rangan hátt. Raunar hafa aðstandendur rannsóknarinnar sjálfir varað við slíku og t.d. bent á að röð landa sé ekki heppilegt samanburðartæki heldur sé meira gagn að því að skoða landahópa eða –klasa (clusters). Ennfremur hafa þeir sömu bent ítrekað á að mismunur innan einstakra landa sé mun meiri en mismunur milli landa. Á sama hátt má undirstrika einu sinni enn að niðurstöður Pisa gefa t.d. ekki tilefni til að bera saman og segja kost og löst á menntakerfum landanna, gæðum og inntaki menntunar og skólastarfs eða fagmennsku í skólum. Pisa er ekki áföllisdómur yfir skólastarfi og framgöngu kennara í starfi – hvað þá yfir íslensku menntakerfi. KÍ telur hins vegar að vel megi nýta tækifærið nú til að líta í eigin barm og skoða hvort ekki megi ýmislegt bæta í námi nemenda, í kennslu kennara, í skipulagi starfsins, í starfsemi grunnskóla, í starfsaðstæðum í grunnskólum, í kennaramenntun og í símenntun, í viðhorfum til skólastarfs og virðingu fyrir því í samfélaginu og í þeirri alúð sem sveitarfélög, ríki og Alþingi sýna skólastarfi í verki svo sem í rekstri skólanna, í efni laga um skólastarf og framkvæmd þeirra og í því hvaða kjör og önnur skilyrði þessir aðilar búa nemendum og starfsmönnum grunnskóla.

KÍ vill í þessu sambandi leyfa sér að benda á slaka þróun fjárframlaga á fjárlögum til símenntunar grunn- og framhaldsskólakennara og afar lág framlög til sama fyrir leikskólakennara, að launuð námsleyfi fyrir kennarar og skólastjórnendur eru of fá og á slæma aðstöðu kennara til að stunda framhaldsnám meðfram kennslu- eða stjórnunarstarfi bæði með tilliti til afleysingar og vegna stöðugrar aukningar á álagi í starfi. Þetta sama sívaxandi álag í starfi þrengir einnig mjög að möguleikum kennara til samráðs sín í milli um kennslu, nemendur og samskipti við þá, námsefni og starfsþróun en slíkt ráðrúm er tvímælalaust mikilvægt fyrir gæði kennslunnar og skólastarfsins og viðhald starfsorku. Það veldur kennarasamtökunum sömuleiðis miklum áhyggjum að reyndir og vel menntaðir kennarar eru í töluverðum mæli að hætta kennslustörfum og illa gengur að fylla í skörðin þar sem nýútskrifaðir kennarar virðast um þessar mundir fá ansi mörg tilboð um betur launuð störf en kennslu þar sem vinnuálag er oft einnig minna.

KÍ telur mikilvægt að stjórnvöld í landinu íhugi vel hvaða aðgerða er réttast að grípa til – ekki bara til að bregðast við Pisa – heldur til að bæta menntun og skólastarf á grundvelli umræðu og athugana á því hvar skóinn kreppir. Mikilvægustu sviðin í þessu samhengi eru að mati KÍ annars vegar vettvangur námsins og kennslunnar þ.e. starfið í skólanum og í kennslustofunni og hins vegar allt sem snýr að menntun, starfsþjálfun, símenntun og starfsþróun kennara og skólastjórnenda. Skipulag og stjórnunarhættir í skólum og fagleg forysta skólastjórnenda skipta miklu um árangur af skólastarfi og um breytingastarf. Varðandi nám nemenda er mikilvægt að bæði sé litið til aðstæðna þeirra til að stunda sitt nám í skólanum og heima fyrir og möguleika skólans til að búa nemendum kjörskilyrði til námsins og kennurum til kennslunnar. Þessi niðurstaða ætti ekki að koma á óvart enda í fullu samræmi við niðurstöður OECD sem hér var stuttlega greint frá að framan.

Að greinargerð KÍ sem hér er lögð fram unnu auk undirritaðrar Þórður Árni Hjaltested, og Guðlaug Erla Gunnarsdóttir. Að lokum er beðist afsökunar á síðbúnu svari.

Fyrir hönd Kennarasambands Íslands

Elna Katrín Jónsdóttir, varaformaður

Heimildir

1. Barber, M., og Mourshed, M. 2007. *How the world's best performing school systems come out on top*. McKinsey & Company.
2. Almar M. Halldórsson, Ragnar F. Ólafsson, Júlíus K. Björnsson. (2007). *Færni og þekking nemenda við lok grunnskóla: Helstu niðurstöður Pisa 2006 í náttúrufræði, stærðfræði og lesskilningi* (Rit nr. 6, 2007). Reykjavík. Námsmatsstofnun og OECD.

KENNARASAMRAND
ÍSLANDS

Þorgerður Katrín Gunnarsdóttir, menntamálaráðherra
Menntamálaráðuneytið
Sölvhólsgötu 4,
150 Reykjavík

Reykjavík 19. október 2007

Efni: Skýrsla framkvæmdastjórnar Evrópusambandsins: *Communication from the Commission to the Council and the European Parliament; Improving the Quality of Teacher Education*

Kennarasamband Íslands fagnar nýútkominni skýrslu framkvæmdastjórnar Evrópusambandsins um gæði í kennaramenntun þar sem m.a. er bent á eftirfarandi mál sem kalli á umbætur í mörgum Evrópulöndum:

- Kennarar hafa ekki nægilega góðan aðgang að símenntun.
- Of litlum fjármunum er varið í símenntun kennara.
- Það þarf að bæta samhengi og samfellu milli grunnmenntunar kennara (lokaprófa, kennsluréttinda), innleiðingar í kennarastarfið (induction) og símenntunar yfir starfsævina.

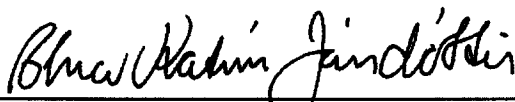
Kennarasambandið minnir á að í aðdraganda málsins vann sérfræðinganefnd á vegum Evrópusambandsins skýrslu um fjölmörg atriði sem snúa að skipulagi, inntaki og mati á kennaramenntun, símenntun, innkomu nýrra kennara í starf, starfshjálfun kennara og þáttum í kennarastarfinu annars vegar sem gera það aðlaðandi og hins vegar þáttum sem fæla frá starfinu og eða leiða til ótímabærs brothvarfs úr starfi og kulnunar í starfi. Þá skýrslu, *Common European Principles of Teacher Competences and Qualifications* hafði nefnd um framtíðarskipan kennaramenntunar sem menntamálaráðherra skipaði árið 2005 og sem skilaði skýrslu til menntamálaráðherra í mars 2006 meðal annars að leiðarljósi í starfi sínu.

Kennarasamband Íslands tekur heilshugar undir atriðin þrjú sem sérstök áhersla er lögð á í skýrslu framkvæmdastjórnarinnar og telur að þrátt fyrir að margt sé vel gert á Íslandi í grunn- og símenntun kennara þá megi ýmislegt bæta. Kí leggur í þessu sambandi áherslu á að tillögur framtíðarhóps um kennaramenntun um lengingu kennaramenntunar og um samningu og innleiðingu gæðamatskerfis fyrir kennaramenntun verði að veruleika. Stórlega þarf að bæta leiðbeiningu og stuðning fyrir nýliða í kennarastarfinu og brýnt er að fjölga verulega tímum kennaranema í æfingakennslu. Kí minnir á að enn starfa of margir kennarar í skólum landsins án kennsluréttinda. Aðstaða kennara til að sækja símenntun er ekki ávallt sem best og vinna þarf skipulega að úrbótum á því sviði s.s. með því að sjá fyrir afleysingakennurum, skoða möguleika á að færa símenntun nær vettvangi, auka fjárveitngar til málaflokksins og fjölga launuðum námsleyfum.

KÍ vill með bréfi þessu til menntamálaráðherra bæði leggja sitt af mörkum til þess að verða við tilmælum ETUCE, samstarfsvettvangs kennarasamtaka í Evrópu um að kennarasamtök í öllum Evrópulöndum leggi orð í belg um fyrrgreinda skýrslu framkvæmdastjórnarinnar og beini máli sínu til menntamálaráðherra í eigin landi og einnig nota tækifærið til að endurvekja samræðu um fyrirliggjandi tillögur um framtíðarskipan kennaramenntunar.

Kennarasamband Íslands leyfir sér að leggja til við menntamálaráðherra að sérstökum samráðsvettvangi þessara aðila og annarra sem málið varðar verði komið á um framtíðarskipan kennaramenntunar og skyld mál. Kennarasambandið telur ennfremur að meira samstarf milli samtaka kennara og menntamálaráðuneytisins en hingað til um skóla- og menntamálastarf á Evrópuvettvangi gæti gagnast báðum aðilum vel. Að lokum vill sambandið beina þeirri hugmynd til menntamálaráðherra að fyrirliggjandi skýrsla verði þýdd á íslensku eða hún með öðrum hætti gerð aðgengilegri fyrir skólasamfélagið og almenning í landinu.

Virðingarfyllst
F.h. Kennarasambands Íslands

Elna Katrín Jónsdóttir, varaformaður

Kennaramenntun í allra þágu

Í skýrslu framkvæmdastjórnar Evrópusambandsins til Evrópuráðsins og Evrópuþingsins frá ágúst síðastliðnum, *Improving the Quality of Teacher Education*, er fjallað um það hvernig kennarar gegni afgerandi og mikilvægu hlutverki við að hjálpa fólki til að þroska og nýta til fulls hæfileika sína og við að afla sér þeirrar þekkingar og færni sem einstaklingar þurfa að búa yfir jafnt í daglegu lífi sem á vinnumarkaði. Kennarar séu miðlarar milli heims í örri þróun og einstaklinga sem eru á leið út í lífið. Kennarastarfið sé að verða æ flóknara, kröfur til kennara séu að aukast og starfsumhverfi þeirra verði æ meira krefjandi. Gæði kennslu eru í skýrslunni talin meðal ráðandi þátta um það hvort löndum Evrópusambandsins tekst að auka samkeppnishæfni sína á heimsvísu. Rannsóknir sýni að gæði kennslu tengist með beinum og jákvæðum hætti námsárangri nemenda - sé reyndar mikilvægastur þeirra þátta í starfinu innan skólans sem skýri árangur eða frammistöðu nemenda og til dæmis mun mikilvægari en áhrif námsskipulags, skólastjórnunar eða fjárhagslegra skilyrða. Það er því talið mikilvægt að auka gæði kennaramenntunar beinlínis til að auka líkur á að ná markmiðum samevrópskra menntaáætlana á borð við Lissabonáætlunina frá árinu 2000 þar sem árangur hefur ekki verið sem skyldi en meðal markmiða hennar er að færri flosni upp úr skóla án grunnskólaprófs eða frekari menntunar, að fjölga útskrifuðum úr framhaldsskólum og að ólæsum eða treglæsum fimmtán ára unglingum fækki.

Kennarastarfið í deiglu breytinga

En hvernig eru þessar þá þessar breyttu og auknu kröfur til kennara og kennarastarfsins? Kennarar þurfa eftir sem áður að vera vel menntaðir í sínum fræðigreinum eða á sínum kennslusviðum, fylgjast með í faginu, aðlaga upprunalega þekkingu sína breytingum og nýjungum innan fræðigreina og sviða og bæta við menntun sína bæði með formlegu og óformlegu námi. En kennarar gegna nú líka hlutverki við að hjálpa nemendum til sjálfstæðis í námi og vinnubrögðum við þekkingar- og upplýsingaleit fremur en að tileinka sér ákveðinn þekkingarforða. Kennarar eru í auknum mæli skipuleggjendur, verkstjórar og miðlarar í fjölbreytilegri samvinnu við nemendur og samkennara, þurfa að bregðast við kröfum samtímans um einstaklingsmiðun í námi nemenda, meiri kröfum um fjölbreytilegar kennsluaðferðir og nálgun við viðfangsefni, notkun nýrrar og síbreytilegrar tækni við öflun og nýtingu þekkingar og upplýsinga. Þátttaka kennara í stefnumótun, stjórnun og jafnvel

stjórnsýslu er víða að aukast vegna þróunar í átt til aukins sjálfstæðis skóla og vegna breyttra viðhorfa um þátttöku starfsmanna í slíkum störfum og hugmynda um valddreifingu. Enn má nefna til sögunnar sjálfsmat eða innra mat skóla sem er tiltölulega nýr þáttur í starfi kennara, áætlanagerð, samstarf við aðra sérfræðinga innan og utan skóla og kerfisbundið, rafrænt bókhald um nám nemendanna sem er aðgengilegt sem upplýsingabanki fyrir þá og aðstandendur þeirra eftir atvikum.

Árið 2005 gaf framkvæmdastjórn Evrópusambandsins út skýrsluna *Common European Principles for Teacher Competences and Qualifications* sem er afrakstur samvinnu og samráðs sérfræðinga á sviði kennslu og kennaramenntunar og hagsmunaaðila fjölmargra Evrópuríkja. Skýrslan er til marks um vaxandi vitund um að setja þurfi gæði og inntak kennaramenntunar og færni kennara í starfi í forgang. Þar er birt sýn á kennarastarfið og kennara með því að lýsa kennarastéttinni meðal annars með eftirfarandi hætti:

Kennarastéttin er háskólamenntuð stétt og hver kennari hefur góða og víðtæka fagmenntun, góða kennslu- og uppeldisfræðimenntun, færni til að leiðbeina nemendum og styðja þá og skilning á félagslegum og menningarlegum þáttum menntunar og skólastarfs. Kennarastéttin lærir alla ævi og nýtur stuðnings og hvatningar í starfsumhverfi sínu til að stunda símenntun, viðhalda þekkingu sinni, afla nýrrar þekkingar og hagnýta hana í starfi sínu. Kennarar færa þekkingu sína yfir landamæri þjóðríkja, mennta sig og starfa í öðrum löndum til að auka hæfni sína í starfi. Kennarastéttin tengist kennaramenntunarstofnunum sem að sínu leyti vinna náið með skólum, grenndarsamfélaginu, aðilum á vinnumarkaði og öðrum sem hagsmuna eiga að gæta.

Samhengi í kennaramenntun og skýr viðmið um hana skortir.

Í fyrrgreindri skýrslu framkvæmdastjórnar Evrópusambandsins er sérstök áhersla lögð á slaka stöðu símenntunar kennara í mörgum Evrópulöndum. Tiltölulega litlum fjármunum sé varið til hennar, aðstæður kennara til að stunda símenntun séu ekki nógu góðar og mikið er talið skorta á samhengi milli grunnmenntunar, framhaldsmenntunar og símenntunar kennara. Árið 2004 stóð OECD fyrir ráðstefnu í Amsterdam þar sem kynnt var efni skýrslunnar *Teachers Matter. Attracting, Developing and Retaining Effective Teachers*, um kennaramenntun og starfshjálfun kennara, nýliðun í kennslu, kennarastarfið, starfsþróun og fleira. Í skýrslunni er að finna leiðbeiningar til stjórnvalda og stefnumótunaraðila um viðmið og aðgerðir í málefnum kennara í því augnamiði að auka gæði kennslu. Þetta er í samræmi

við mikla og vaxandi áherslu á alþjóðlegum vettvangi á að tengja beint saman stefnumótun um gæði menntunar og skilvirkni skólakerfisins og markmið um vel menntaða og áhugasama fagstétt kennara í hverju landi. Þessi umfjöllun takmarkast ekki við almennar yfirlýsingar heldur hefur hver könnunin, úttektin og skýrslan rekið aðra þar sem á ítarlegan og sundurliðaðan hátt er farið yfir málefni grunn-, framhalds- og símenntunar kennara, starfsþjálfun kennaraefna, skipulega leiðsögn nýliða, tengsl kennaranáms við starfsþróun, val nemenda inn í kennaranám, val milli umsækjenda um kennarastöður, þátttöku kennara í stefnumótun, fjallað er um rannsóknir á menntun og skólastarfi og þátttöku kennara sjálfra í rannsóknum. Að sjálfsögðu er það misjafnt eftir löndum í hversu góðu eða slæmu horfi ofangreind mál eru. Ég tel þó óhætt að fullyrða að á Íslandi sé okkur hollt að líta í eigin barm um flest þessara atriða og horfast í augu við að bæði þarf stefnumótun, fjármagn, sjálfsgagnrýni, hugvit og samstöðu til að koma þeim í viðunandi horf.

Kennaramenntun og viðmið um hana.

Í átján ríkjum Evrópusambandsins er nú gerð krafa til framhaldsskólakennara um að minnsta kosti fimm ára háskólamenntun með fullgildum lokaprófum og í tólf þeirra svipuð krafa til kennara á unglingastigi. Á Norðurlöndunum tekur kennaranám þrjú til fimm eða sex ár en yfirleitt er krafist minnst fjögurra ára náms til grunnskólakennslu og fjögurra og hálfs árs til fimm og hálfs árs náms til að kenna á unglingastigi og í framhaldsskólum. Meðallengd kennaramenntunar í OECD löndunum er rúmlega fjögur ár fyrir grunnskólakennara og um fimm ár fyrir framhaldsskólakennara. Svokallað kándíðatsár bætist sums staðar við lokaprófið áður en fullum kennsluréttindum er náð og í sumum löndum þurfa kennaraefni að þreyta sérstök kennarapróf. Kennaramenntun á Íslandi er með því stysta sem þekktist í Evrópu, eða þriggja ára háskólapróf, B.Ed gráða fyrir leik- og grunnskólakennara og þriggja ára háskólagráða, BA/BS próf eða sambærileg próf, ásamt eins árs kennslu- og uppeldisfræðimenntun, eða fjögurra ára lágmarksmenntun fyrir framhaldsskólakennara í bóklegum greinum, en iðnmeistararéttindi ásamt kennslu- og uppeldisfræðimenntun á háskólastigi fyrir starfsmenntakennara.

En líta verður til fleiri atriða en lengdar kennaramenntunar. Viðmið um gæði kennaramenntunar eða staðla má líta á sem viðleitni til að auka og tryggja gæði, samsvörun og gagnsæi í menntakerfinu. Viðmiðum um skipan og starfshætti menntastofnana annars vegar og viðmiðum um tilskilda eða æskilega eiginleika og hæfileika kennaraefna hins vegar

þarf að halda aðskildum. Sérstök viðmið um gæði kennaramenntunar hafa ekki verið gefin út af menntamálaráðuneytinu á Íslandi en einstakir háskólar hafa unnið að slíkum viðfangsefnum. Starfshópur um framtíðarskipan kennaramenntunar lagði í skýrslu sinni til menntamálaráðherra í mars 2006 til að sett yrðu stöðluð viðmið um kennaramenntun sem kennaramenntunarstofnanir gætu tekið mið af í starfi. Viðmiðin mynduðu uppistöðu í gæðastýringu kennaramenntunar en hún væri aftur hluti af gæðakerfi háskóla. Þessi tillaga hópsins er nátengd annarri tillögu um að skoðað verði vandlega að koma á fót með lögum svokölluðu kennsluráði (teaching council) með svipuðu sniði og til dæmis Skotar og Írar hafa gert. Starf kennsluráða tekur meðal annars til gæðaviðmiða fyrir alla kennaramenntun, skipulags varðandi reynslutíma nýrra kennara, leiðsagnar nýliða, eftirlits með kennaramenntun og símenntun og endurskoðunar á námsframboði í kennaramenntun.

Fyrrgreindur starfshópur lagði til að menntun leik-, grunn- og framhaldsskólakennara yrði lengd og hún löguð að Bologna-ferlinu um skipan háskólanáms í Evrópu sem Ísland tekur þátt í. Kennaranám verði skipulagt sem þriggja ára grunnnám og tveggja ára framhaldsnám til meistaraþrófs. Menntun starfsmenntakennara taki hliðstæðum breytingum og ofan á menntun þeirra í kennslugrein bætist tveggja ára kennaramenntun. Starfshópurinn taldi að auk lengingar námsins þyrfti að styðja betur við kennarastarfið og styrkja umgjörðina og að því lúta tillögur um kerfi gæðaviðmiða og kennsluráð. Í beinu samhengi við tillögur um lengingu náms og um gæðaviðmið standa svo tillögur hópsins um að menntun skólastjórnenda verði skilgreind þó starfshæfi þeirra byggist áfram á tilskilinni menntun og réttindum á viðkomandi skólastigi, um starfsþjálfun kennaraefna, um símenntun og tækifæri til framhaldsmenntunar.

Niðurstöður starfshópsins um lengingu kennaramenntunar á Íslandi eru studdar svipuðum rökum og sú samevrópska menntaumuræða og tillögugerð sem reifuð er stuttlega hér að framan. Dýpkun faglegra og fræðilegra viðfangsefna og meiri breidd í menntun kennara er í samræmi við auknar kröfur til kennarastarfsins, breytt og fleiri viðfangsefni kennara og nýja þekkingu á tengslum menntunar og samfélagsþróunar. Sú sem hér ritar átti sæti í starfshópnum og byggir sjónarmið í greininni meðal annars á samræðu og niðurstöðum þeirrar vinnu. Það er tímabært að menntun og lokapróf kennara á Íslandi verði sambærileg að lengd og í flestum nágrannalöndum enda engu minni kröfur gerðar til þeirra og störf

þeirra hafa tekið alveg samskonar breytingum og kennara í öðrum löndum á undanförunum árum og áratugum.

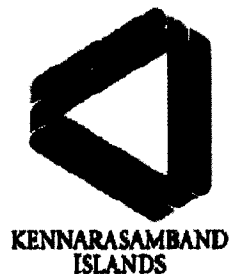
Heimildaskrá

Commission of the Euroepan Communities. (2007, ágúst). *Communication from the Commission to the Council and the European Parliament. Improving the quality of teacher education.*

Directorate for Education. Organisation for Economic Co-operation and Development.(2004, nóvember). *Teachers matter: attracting, developing and retaining effective teachers.*

European Commission. (2005). *Testing Conference on the Common European Principles for Teacher Competences and Qualifications 20th - 21st June 2005.* European Commission.

Menntamálaráðuneytið. (2006). Tillögur starfshóps um framtíðarskipan kennaramenntunar.

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík
nefndasvid@althingi.is

Reykjavík 24. janúar 2008

Efni: Umsögn Kennarasambands Íslands um frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla, þskj. 322 – 288. mál.

Kennarasamband Íslands fagnar frumvarpinu og tekur heilshugar undir þau rök að tímabært sé að efla kennaramenntun og gera meistaragráðu eða sambærileg námslok að skilyrði fyrir veitingu leyfisbréfa leik-, grunn- og framhaldsskólakennara. Með því að jafnsetja skólastigin varðandi menntunarkröfur skipar Ísland sér í röð hinna framsýnustu meðal þjóðanna og vitnar efni frumvarpsins um skilning á mikilvægi þess að vel sé vandað til uppeldis og kennslu yngstu barnanna. Sambandið fagnar lögverndun á starfsheiti og starfsréttindum kennara og skólastjórnenda í leikskólum.

Kennarasambandið telur áherslur í frumvarpinu um að efla bæði menntun og þekkingu í faggreinum og í kennarafræðum einkar mikilvægar þar sem í starfi kennara reynir jöfnum höndum á samskiptahæfni, færni í að miðla þekkingu og beita starfsaðferðum sem laða fram getu og hæfileika hvers nemanda og á góða fagmenntun sem haldið er við yfir alla starfsævina. Kröfur til menntunar kennara mega síst vera slakari á Íslandi en í öðrum löndum en sú er raunin miðað við lágmarkskröfur um menntun kennara samkvæmt gildandi lögum. Eitt meginéinkenni kennarastarfsins við upphaf 21. aldar er að ólíkum viðfangsefnum á verksviði kennara fjölgar jafnt og þétt um leið og kröfur um fagþekkingu og sífellda aðlögun hennar að breytingum jafnt á fræðasviðum sem og að samfélagsbreytingum hafa vaxið.

Erfiðar aðstæður í skólum á leik- og grunnskólastigi vegna manneklu og óánægju kennara með kjör sín og starfsaðstæður mega ekki spilla fyrir því mikla framfaramáli sem efling kennaramenntunar í landinu er. En það er vissulega umhugsunarefni að á sama tíma og almennt samkomulag virðist vera

um þörfina fyrir lengri kennaramenntun á Íslandi fjölgar stöðugildum í grunnskólum sem eru á hendi kennara án kennsluréttinda og leikskólakennurum fjölgar ekki sem skyldi í leikskólum. Yfirvöld í landinu jafnt fagráðuneyti sem rekstaraðilar skólanna þurfa að snúa þessari óheillaþróun við þannig að kennarastarfið sé aðlaðandi kostur fyrir vel menntað og hæfileikaríkt fólk á öllum aldri.

Í umsögn Kennarasambandsins um einstakar greinar hér á eftir er einkum bent á atriði sem sambandið telur að þurfi að skerpa á eða útskýra betur, tryggja framkvæmd á eða setja nánari reglur um en frumvarpið gefur til kynna.

Kennarasamband Íslands setur að öðru leyti en hér að ofan fram ábendingar um og athugasemdir við greinar: 3, 4, 5, 8, 9, 12, 13, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23 og 24.

3., 4. og 5. gr. um rétt til að nota starfsheiti leik-, grunn- og framhaldsskólakennara og 8. gr. um inntak menntunar leik-, grunn- og framhaldsskólakennara

Í þessum greinum frumvarpsins (3-5) er í reynd fjallað um skilgreiningu á menntun kennara á skólastigunum þremur og þar með skilyrði fyrir leyfisbréfum til kennslu og síðan tilgreint að nánar skuli útfært í reglugerð (8. gr.)

Kí hefur eftirfarandi við þetta að athuga:

- 1) Í tl. 3 í bæði 4. og 5. gr. þar sem fjallað er um leyfisbréf til kennslu í grunn- og framhaldsskólum sem byggja á iðnmeistararéttindum ásamt eins árs námi í kennslu og uppeldisfræðum (þ.e. nú 30 eininga nám eða 60 ECTS) vantar að tilgreina þá viðbót við núverandi skilyrði sem tekur af tvímæli um 5 ára menntun og lokapróf fyrir þennan hóp kennara. Eða m.ö.o. sýnist Kí að ef 3. tl. gr. 4 og 5 er lesinn og túlkaður fæst út að engu skuli bætt við menntun þessara aðila frá því sem nú er. Þetta þarf að laga.
- 2) Varðandi 8. gr. undirstrikar Kí mikilvægi þess að við nánari skilgreiningu íntaks menntunar í reglugerð verði tekið mið að tillögum nefndar um framtíðarskipan kennaramenntunar um að líta bæði til aukinnar menntunar og dýpri þekkingar í faggrein eða faggreinum og menntunar og færni í kennarafræðum.

Að öðru leyti er tekið undir umfjöllun í frumvarpinu um 8. gr. á bls. 16 í prentaðri útgáfu.

9. gr. um leikskólakennara og ráðningu þeirra

Kí telur 9. gr. óskýra hvað varðar menntun þeirra sem sjá um sérkennslu. Tulkun greinarinnar er eins og fram kemur í greinargerð, að til viðbótar við 2/3 hluta stöðugilda reiknast störf leikskólastjóra og

aðstoðarleikskólastjóra, störf vegna sérkennslu o.s.frv. Ekki er tilgreint í greinargerðinni hvaða menntun þeir sem sinna sérkennslu skuli hafa, en þeir tilheyra 1/3 hlutanum.

Til að taka af allan vafa um það telur KÍ brýnt að það komi skýrt fram og leggjur til að við 1. mgr. bætist eftirfarandi: „Til að vera ráðinn við sérkennslu skal umsækjandi hafa öðlast leyfi til þess að nota starfsheitið leikskólakennari eða hafa aðra sérfræðimenntun sem nýtist í starfi“.

Sérkennslan er mjög mikilvægur þáttur leikskólastarfs og afar slæmt ef það er óljóst hvaða menntunarkröfur á að gera til þeirra sem ráðnir eru í þau störf. Skýringin á þessari sérstöðu leikskólans miðað við önnur skólastig er, að til allrar kennslu í grunn- og framhaldsskólum er gerð krafa um leyfisbréf á meðan það gildir einungis um 2/3 hluta stöðugilda við kennslu í leikskólum. Með þessu móti er einnig opnað fyrir það að ráða aðra sem hafa sérfræðimenntun. Á það t.d. við um þroskaþjálfara, iðjuþjálfara og einstaklinga með BA próf í sálarfræði.

12. gr. um ráðningu grunnskólakennara og sérfræðinga.

KÍ gerir athugasemd við 3. og 4. mgr. :

KÍ telur rétt að tilgreina menntunarskilyrði „sérfræðinga“ skv. greininni það er til dæmis að tilgreina að þeir hafi háskólapróf eða starfsréttindi á sínu sérsviði.

KÍ bendir ennfremur á að í þessari grein um grunnskólakennslu á hendi „sérfræðinga“ (orðalag í greininni) kann að vel athuguðu máli að vera ástæða til að setja önnur mörk á mínútufjölda en í samskonar ákvæði í lögum um framhaldsskóla, þ.e. 240 mínútur (sbr. einnig 16 gr. frumvarpsins um sama).

13. grein um ráðningu skólastjórnenda grunnskóla og athugasemd um sama atriði í 23. gr.

KÍ tekur undir áherslu Skólastjórafélags Íslands á að til þess að vera ráðinn skólastjóri eða aðstoðarskólastjóri við grunnskóla skuli umsækjandi hafa, auk starfsheitis grunnskólakennara, viðbótarmenntun í stjórnun og kennslureynslu á grunnskólastigi (ekki annað hvor t. eins og stendur í texta frumvarpsins). KÍ bendir ennfremur á að í 7. grein grunnskólalaga er við skipun skólastjóra áskilin starfsreynsla við skólastjórn í grunnskóla en slík ákvæði er ekki að finna í frumvarpinu. Eðlilegt væri að mati KÍ að auka faglegar kröfur til menntunar skólastjórnenda líkt og gert er til kennara með þessu frumvarpi.

Athugasemd við 23. gr. um mat á umsóknum og forgang til starfs.

Gerð er sama athugasemd og hér að ofan, þ.e. að í 2. línu 1. málsgreinar falli brott orðið eða en í staðinn komi , (komma). Þannig séu tekin af tvímæli um að við ráðningu sé litið bæði til stjórnunarmenntunar og starfsreynslu við stjórnun.

15. gr. um sérstök tilvik og 19. gr. um sama efni.

Kí leggur til að síðasti ml. fyrstu mgr. greina 15 og 19 endi svona: „ ... enda standi slíkt afleysingarstarf án auglýsingar ekki lengur en til loka skólaárs. (eða til 31. júlí ár hvert).“

16. gr. um starfslið framhaldsskóla og ráðningu þess.

Gerð er sama athugasemd við 3. mgr. 16. greinar um ráðningu sérfræðinga og gerð var við 3. og 4. mgr. 12. gr. hér að framan, það er að tilgreina þarf hver er tilskilin menntun slíkra aðila annaðhvort í lögunum eða í reglugerð sem þá þarf að tilgreina heimildarákvæði um. Um sama er fjallað í 15. gr. gildandi laga og reglugerð 694/1998 við greinina.

18. gr. um auglýsingar og ráðningar (í framhaldsskólum).

Kí gerir ekki beina breytingartillögu við greinina en bendir á að 31. maí fellur utan starfstíma framhaldsskóla (það er starfstíma nemenda og kennara) eins og hann hefur verið skilgreindur mörg undanfarin ár. Allir framhaldsskólar hafa nýtt heimild til að flýta upphafi 9 mánaða starfstíma (hliðra skólaárinu) þannig að starfstíminn hefst á bilinu 23.-25 ágúst eða þar um bil og endar 9 mánuðum síðar eða á bilinu 22. -24. maí. Jafnvel þó ákvæði frumvarpsins um lengingu úr 175 dögum í 180 komi til framkvæmda félli ofangreind dagsetning líklega oftast utan starfstíma. Kí gerir sér á hinn bóginn ljóst að kennslumagn í einstökum framhaldsskólum ræðst meðal annars af niðurstöðum innritunar nemenda í júní ár hvert og því má alltaf gera ráð fyrir kennararáðningum síðar en í maí. Ábending Kí beinist því fyrst og fremst að því að aðilar leitist við að ráða í störf á virkum starfstíma kennara í skólunum með tilliti til eðlilegs samráðs og upplýsingagjafar.

19. gr. um sérstök tilvik

Kí telur að greinin yrði skýrari með því að vísað yrði til laga nr. 70/1996 og reglna nr. 464/1996 um auglýsingar á lausum störfum með síðari breytingum. Varðandi reglurnar telur Kí betra annaðhvort að skrifa 2. gr. þeirra inn í textann að fullu (en ekki að hluta eins og gert er) eða vísa til reglnanna í heild sinni ásamt lögunum.

20. gr. um undanbáguheimild fyrir leikskóla.

Kí telur rétt að við ráðningu einstaklings án leyfisbréfs á leikskólastigi í starf samkvæmt greininni njóti sá sem hefur menntun sem aðstoðarleikskólakennari (Diploma á háskólastigi sem er í dag 45 einingar) eða sambærilega menntun sem nýtist til starfa í leikskólum, forgangs á eftir þeim sem hefur B.Ed. próf á sviði uppeldis- og kennslufræða sbr. 23. gr.

21. gr. um undanbágunefnd grunnskóla.

Sama ábending og í 12. grein varðandi viðmið um mínútufjölda þ.e. 240 mínútur þegar um er að ræða störf „sérfræðinga“ skv. frumvarpinu.

22. gr. um undanbágunefnd framhaldsskóla.

1) Kí leggur eindregið til að undanbágunefndin verði skipuð fjórum fulltrúum en ekki þremur eins og gert er ráð fyrir. Fjórdi fulltrúinn á að mati Kí að vera tilnefndur af samstarfsnefnd háskólastigsins.

2) Kí telur rétt að inn í greinar 21 og 22 verði bætt samhljóða ákvæðum um forgang einstaklinga með háskólapróf /starfsréttindapróf í auglýstri kennslugrein umfram aðra og ennfremur sé litið til kennslureynslu þegar veitt er undanþága til að ráða leiðbeinanda til starfs í grunn- eða framhaldsskóla skv. greinunum. Rökin fyrir þessu eru fyrst og fremst þau að með sama hætti og í 23. grein er fjallað um forgang til starfs á grundvelli menntunar sé ástæða til að svipað gildi þegar ráða þarf leiðbeinendur til starfa auk kennslureynslu. Tillögur Kí um þetta efni miða fyrst og fremst að því að þegar ekki fást framhaldsskólakennarar til starfa þrátt fyrir auglýsingar sé ávallt leitast við að ráða leiðbeinendur með sem besta menntun og reynslu til að gegna kennslustörfum tímabundið.

24. gr. um gildissvið leyfisbréfa og útgáfu þeirra

1) Kí telur nauðsynlegt að skilgreina efni 1. tl. nánar og tiltaka 2 elstu árganga leikskólans.

2) Kí telur að þriðju og fjórðu öftustu málsgreinar 24. greinar um leik- og grunnskólakennara með a.m.k. 60 eininga (samsvarar nú 30 einingum eða einu háskólaári með fullgildum námslokum) viðbótarnám í stjórnun eða sérkennslu þurfi að skýra ítarlega í reglugerð sbr. síðasta málslið greinarinnar. Miðað við orðanna hljóðan má spyrja sig hvort í frumvarpinu felist að þeir sem hafa leyfisbréf á báðum skólastigum (leik- og grunnskólastigi) á grundvelli viðbótarmenntunar í sérkennslu eða stjórnun hafi a. ótakmarkað leyfisbréf á báðum skólastigum, b. leyfisbréf sem er takmarkað við sérkennslu eða skólastjórnun sbr. orðalagið “starfa sem slíkur” í greininni eða c. réttindi sem afmarkast ennfremur af 1. og 2. tl. 24. greinar. Þessi atriði þarf að mati Kí að skýra meðal annars með tilliti til

jafnræðissjónarmiða og áherslna sem annars koma fram í frumvarpinu um menntun og sérhæfingu kennara.

Reykjavík 24. janúar 2008

Fyrir hönd Kennarasambands Íslands og aðildarfélaga

Eiríkur Jónsson, formaður, Elna Katrín Jónsdóttir, varaformaður

Handwritten signatures of Eiríkur Jónsson and Elna Katrín Jónsdóttir in black ink.

KÓPAVOGSBÆR

Alþingi
Erindi nr. P 135/1279
komudagur 29.1.2008

KÓPAVOGSBÆF
Fannborg 2
200 Kópavogur
Sími: 570 1500
Fax: 570 1501
www.kopavogur.is

Kópavogi, 16. janúar 2008
0712103/001.01 ÁPH

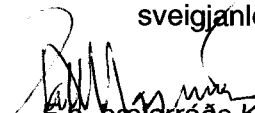
Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Efni: Umsögn um menntun grunnskólakennara osfrv.

Ofangreint frumvarp er mjög aðgengilegt og texti það skýr að hann ætti ekki að verða misskilinn. Undirritaður er ánægður með flest efnisatriði ef undan eru skilin 2 atriði:

Í II kafla frumvarpsins í 3. grein eru lagðar fram þær menntunarkröfur að gert er skylt að ljúka meistaraprófi á háskólastigi eða sambærilegu námi til að fá réttindi til kennslu á grunnskólastigi. Undirritaður telur að sé undirbúningi grunnskólakennara ábótavant sé betri kostur að lengja nám til kennsluréttinda um 1 ár og kalla það embættispróf. Að gera kröfur um meistarapróf mun greina kennara í 2 hópa; þá sem hafa eldri réttindi og þá sem hafa kennsluréttindi að afloknu meistaraprófi. Þetta mun hafa þau áhrif að kennarar með eldri réttindi en meiri reynslu verða alltaf undir í samkeppni um kennarastörf. Það er hætta á að þeir verði innlyksa í störfum sínum og eigi takmörkuð tækifæri til þess að færa sig á milli skóla. Ef nám yrði þess í stað lengt um 1 ár yrði skólastjórnendum auðveldara að meta reynslu kennara með eldri réttindi á móti auknu námi kennara með nýrri réttindi. Auk þess sem að framan er greint er þetta atriði mikið hagsmunamál fyrir sveitarfélögin vegna kjarasamninga en eins og flestum er kunnugt þýðir þetta atriði stórauðinn launakostnað hjá sveitarfélögunum þar sem slíkt próf hækkar kennara um 2 launaflokka. Það er því tæpast gerlegt að setja slíkt ákvæði í lög án þess að áður sé samið um það við þá sem greiða kostnaðinn af breytingunni. Að auki má benda á niðurstöður Eric A. Hanushek sem hann setur fram í bók sinni MAKING SCHOOLS WORK en á bls. 80: "Increasing the number of requirements prospective teachers must meet has been shown to reduce the supply of applicants and potential teachers, while guaranteeing little in the way of effectiveness." Í inngangi sömu bókar segir einnig: "Similarly, a good deal of evidence shows that advanced degrees do little to ensure that teachers do a better job in the classroom – while they do enable teachers to command higher salaries."

Í IV. Kafla frumvarpsins, 12. gr. er fjallað um ráðningar grunnskólakennara og sérfræðinga. Í texta frumvarpsins er gert ráð fyrir að sveitastjórnir geti falið "öðrum rekstraraðilum" ráðningu skólastjórnenda. Í greinagerð er útskýrt að þarna sé átt við sjálfstætt rekna skóla. Athygli vekur að þetta ákvæði er eins orðað í 9. gr. sem fjallar um leikskólann. Undirritaður telur það mjög mikilvægt fyrir frelsi sveitarfélaga við skólastarf að þetta ákvæði sé án takmarkana. Í dag eru sveitarfélög að gera þjónustusamninga við einkaaðila um rekstur leikskóla og þar með ráðningu leikskólustjóra. Brynt er að frelsi til slíkra hluta haldi áfram. Það er mjög æskilegt að sveitastjórnir öðlist einnig slíkan sveigjanleika í rekstri grunnskóla á vegum sveitarfélaga.

F.h. bæjarráðs Kópavogs
Páll Magnússon, bæjarritari

Fannborg 2
200 Kópavogur
sími 570 1500
bréfsími 570 1501
www.kopavogur.is

Landbúnaðarháskóli Íslands
Agricultural University of Iceland

Alþingi
Erindi nr. P 135/1522
komudagur 2/2.2008

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Hvanneyri 20. febrúar 2008

Hér með fylgja umsagnir Landbúnaðarháskóla Íslands um eftirtalin frumvörp um skólamál:

Grunnskólar, 285. mál þskj. 319

Framhaldsskólar, 286. mál þskj. 320

Leikskólar, 287 mál þskj. 321

Menntun og ráðning kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla,
288 mál þskj. 322.

Beðist er velvirðingar á því hversu seint umsagnirnar berast.

Virðingarfyllst

Ágúst Sigurðsson
rektor

Umsögn um frumvarp um grunnskóla þskj. 322 – 288. mál

Til: Menntamálanefndar Alþingis
Frá: Landbúnaðarháskóla Íslands

20.2.2008

Landbúnaðarháskóli Íslands fagnar frumvarpi til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leik-, grunn-, og framhaldsskóla. Það er eðlilegt að skerpa á þessum málum í tengslum við þá heildarendurskoðun á löggjöf um skólamál sem nú liggur fyrir.

Ekki eru gerðar athugasemdir við einstakar frumvarpsgreinar.

F.h. Landbúnaðarháskóla Íslands
Ágúst Sigurðsson rektor

Á fundi Hreppsnefndar Langanesbyggðar föstudaginn 25. janúar sl. var eftirfarandi bókun gerð m.a.:

4. Innsend erindi - Til afgreiðslu

Alþingi
Erindi nr. P 135/1281
komudagur 29.1. 2008

.

.

· Alþingi – Frumvörp til laga um grunnskóla og leikskóla.

Sveitarstjóri gerði grein fyrir umræðu um frumvörpin á nýafstöðnu skólaþingi og innan stjórnar

Eyþings auk þess sem hann kynnti drög að umsögnum frá sambandi íslenskra sveitarfélaga.

Samþykkt að lýsa yfir stuðningi við frumvarpsdrögin með þeim fyrirvara þó að þau verði

einfölduð eins og frekast er unnt. Auk þess verði þess vænst að ríkisvaldið bæti sveitarfélögunum

að fullu þann kostnaðarauka sem frumvörpin leiða hugsanlega til.

Fram kom að frumvörpin eru þegar farin til kynningar innan fræðslu og menningarnefndar.

· Alþingi – Frumvörp til laga um framhaldsskóla og menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla.

Vísað til bókunar að ofan.

Framangreindu er hér með komið á framfæri.

Björn Ingimarsson

sveitarstjóri

Langanesbyggð

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8 – 10
150 Reykjavík

Alþingi
Erindi nr. **P** 135 / 1321
komudagur 4.2.2008

SÍMI/TEL: +354 552 4000
FAX: +354 562 3629
netfang/e-mail: lhi@lhi.is

Reykjavík 31. janúar 2008

Erindi: Umsögn um frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla, 288. mál.

Listaháskólinn hefur fengið til umsagnar frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda sem menntamálaráðherra hefur nú lagt fyrir Alþingi. Skólinn lýsir yfir stuðningi sínum við frumvarpið en leggur fram eftirfarandi athugasemdir varðandi skilyrði fyrir veitingu leyfa til að nota starfsheitin grunnskólakennari og framhaldsskólakennari:

1) 4. gr., 2. mgr., 4. tölul. Um veitingu leyfis til að nota starfsheitið grunnskólakennari.

Í þessum tölulið er fjallað um annars konar lokapróf en meistarapróf sem má meta til að veita starfsheitið grunnskólakennari, t.d. á sviði verkgreina, tæknigreina eða listgreina.

Óljóst er af lagagreininni um hvers konar “lokapróf” er að ræða, og ekki kveðið á um hvort er um að ræða próf frá viðurkenndum háskóla eða annars konar próf. Aðeins er kveðið á um að viðkomandi skuli hafa lokið 270 – 300 eininga námi á sérsviði sínu og a.m.k. 60 eininga námi á háskólastigi í uppeldis- og kennslufræðum til kennsluréttinda.

a) Listaháskólinn telur að ekki megi vera á nokkurn hátt óljóst um hvers konar próf er að ræða þegar vísað er til “lokaprófs” í listgreinum. Ýmis konar sérskólar eru starfandi í listgreinum og útskrifa þeir nemendur með “lokaprófum” sem eru eins fjölbreytileg og skólarnir eru margir. Almennt er þó viðurkennt að lokapróf frá Leiklistarskóla Íslands og Myndlista- og handíðaskóla Íslands, sem báðir voru lagðir niður með stofnun Listaháskólans, hafi jafngilt námi á bakkalárstigi, og ennfremur nám frá kennaradeildum og tónfræðideild Tónlistarskólans í Reykjavík, en þær deildir hafa einnig verið niðurlagðar. “Lokapróf” frá öðrum sérskólum hafa yfirleitt *ekki* verið metin á faglegum grunni til jafngildis háskólaprófs.

Með auknum kröfum um gæði og samsetningu háskólanáms og aukinni samræmingu á milli háskóla með innleiðslu Bologna-samþykktarinnar er það orðið löngu úrelt að skólar geti útskrifað nemendur með prófgráðu á háskólastigi án þess að námið sé skilgreint innan regluverks háskóla. Nemendur sem fá slík prófskírteini eru í mikill

óvissu um gildi prófa sinna og viðtökuháskólar vita ekki hvernig á að meta þau. Þetta hefur oft valdið miklum vandræðum, og það verið ýmsum nemendum mikið áfall þegar þeim hefur verið hafnað um inngöngu háskóla eða þeir ekki fengið starfsleyfi þar sem undirbúningsnám þeirra er ekki tekið gilt. Því er það eindregin tillaga Listaháskólans að í þessum lögum verði það gert fullkomlega skýrt að með “lokaprófum” er átt við fullgilt bakkalárnám frá viðurkenndri háskólastofnun. Tilgreina má undantekningar sem vísa til náms úr þeim deildum og skólum sem getið er hér að ofan og hafa nú verið niðurlagðir.

b) Augljóst misræmi blasir við í skýringu með lagagreininni (bls. 15) þegar annars vegar er vísað til “eininga” í námi á sérsviði og hins vegar til “eininga” í námi á háskólastigi:

“Í 4. tölul. 2. mgr. er fjallað um annars konar lokapróf sem má meta til að veita starfsheitið grunnskólakennari, t.d. á sviði verkgreina, tæknigreina eða listgreina, enda hafi viðkomandi lokið 270 – 300 eininga námi á sérsvið(i) sínu og a.m.k. 60 eininga námi á háskólastigi í uppeldis- og kennslufræðum til kennsluréttinda.”

Við hvað er hér átt? Er verið hér að tala um námseiningar á háskólastigi eða námseiningar á einhverju allt öðru skólastigi. Er ekki örugglega verið að tala um í báðum tilvikum jafngildar einingar? Þessum spurningum verður að svara.

Listaháskólinn leggur til að það verði gert með því að taka ótvírætt fram að átt er við háskólanám á viðkomandi sérsviði, og um sé að ræða staðlaðar háskólaeiningar eins og þær eru skilgreindar í lögum um háskóla (nr. 63/2006, 6 -7. gr.).

2) 5. gr., 2. mgr., 4. tölul. Um veitingu leyfis til að nota starfsheitið framhaldsskólakennari

Í þessum tölulið er fjallað um annars konar lokapróf en meistarapróf sem meta má til að veita starfsheitið framhaldsskólakennari, t.d. á sviði verkgreina, tæknigreina og listgreina.

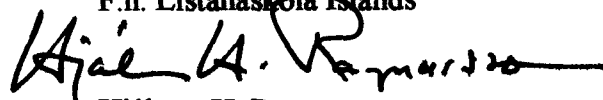
Samhljóða athugasemd og við 4. gr., 2. mgr., 4. tölul.

Viðast um heim hefur orðið sú þróun að æðri menntun í listum fer fram innan háskóladeilda eða listaháskóla. Innan Evrópu er þessi þróun er í samræmi við Bologna-ferlið um þróun háskólamenntunar. Listaháskóli Íslands var stofnaður 1998 og tók til starfa haustið 1999 með stofnun myndlistardeildar. Nú eru starfræktar fjórar deildir innan skólans með fjórtán námsbrautum, auk náms í kennslufræðum á meistarastigi fyrir listamenn. Um þrjátíu nemendur stunda nú nám í kennslufræðum við Listaháskóla Íslands. Námið er staðbundið. Í stefnumótun skólans 2007 – 2011 er gert ráð fyrir stórfelldri eflingu kennaranáms á sviði lista.

Listaháskóli Íslands fékk viðurkenningu menntamálaráðherra 5. september s.l. að uppfylltum skilyrðum laga um háskóla nr. 63 frá 2006. Skólinn var þar með fyrsti háskólinn á Íslandi til að fá viðurkenningu fyrir heildarstarfsemi sína. Listaháskólinn starfar á

alþjóðlegum grundvelli og leggur áherslu á að námið sem boðið er upp á standist þær kröfur sem gerðar eru í fremstu listaháskólum erlendis.

F.h. Listaháskóla Íslands

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Hjálmar H. Ragnarsson', written over the printed name.

Hjálmar H. Ragnarsson

rektor

Alþingi
Erindi nr. P 135/1320
komudagur 4.2.2008

Kennaramenntun		
7.gr	Matsnefnd leikskólakennara, grunnskólakennara og framhaldsskólakennara	um matsnefnd kennara
8. gr	Um inntak menntunar leik- grunn- og framhaldsskólakennara	um inntak menntunar leik – grunn og framhaldsskólakennara
21. gr	starfsreglur undanþágunefndar grunnskóla	um störf undanþágunefndar grunnskóla
22. gr	starfsreglur undanþágunefndar framhaldsskóla	um störf undanþágunefndar framhaldsskóla

MENNTUN Í MÓTUN

Þróun menntastefnu á Íslandi í evrópsku samhengi.

Menntamálaráðuneytið, mars 2007

http://bella.mrn.stjr.is/utgafur/menntun_i_motun.pdf

Bls. 30

Lengd kennaramenntunar

Kennaramenntun á Íslandi er nú skipulögð sem 3-4 ára háskólanám (180-240 ECTS einingar). Það er með því stysta sem þekkist í löndum á Evrópska efnahagssvæðinu og í OECD-ríkjunum. Meðallengd kennaramenntunar í OECD-löndunum er nú ríflega 4 ár fyrir grunnskólakennara og tæplega 5 ár fyrir framhaldsskólakennara. Hér er um meðaltöl að ræða sem þýðir að í mörgum löndum spannar kennaramenntunin lengri tíma, t.d. í Finnlandi, Frakklandi, Ítalíu, Slóvakíu og Þýskalandi. Hér við bætist að í mörgum löndum er gert ráð fyrir starfsþjálfun eftir kennaranám, sk. kándíðatsárum, áður en menn öðlast formleg kennsluréttindi (oft eftir sérstakt kennarapróf). Dæmi um slík kándíðatsár má finna á Írlandi, í Englandi, Portúgal, Spáni, Skotlandi og víðar. Dæmi um sérstök kennarapróf að loknu starfsnámi má finna í Frakklandi, Þýskalandi, Grikklandi, Ítalíu og víðar. Sé skyggst út fyrir Evrópu má finna áhugaverð dæmi um lengri kennaramenntun, kándíðatsár og kennarapróf víða í fylkjum Ástralíu, Kanada og Bandaríkjana.

Eurydice, sem er upplýsinganet um menntun í Evrópu og hluti af menntunaráætlun Evrópusambandsins, gaf út haustið 2002 skýrslu um menntun kennara á unglingastigi grunnskólaz. Kennaramenntun er oft skipt í samþætt líkan eða blandaða leið (Concurrent model) og raðnámslíkan eða framhaldsleið (Consecutive model). Blandaða leiðin er vörðuð uppeldisgreinum, kennslufræði, faggreinum og starfsþjálfun en framhaldsleiðin felur í sér að teknar eru uppeldisgreinar og kennslufræði ásamt starfsþjálfun að loknu fyrsta háskólaprófi. Í B.Ed.-námi fyrir grunnskólakennara hér á landi er blandaða leiðin valin en framhaldsleiðin í kennsluréttindanáminu. Eftirfarandi tafla um lengd kennaramenntunar fyrir unglingastigið er úr þessari skýrslu Eurydice:

Lengd	Blönduð leið	Framhaldsleið
3 - 3 1/2 ár	Belgía, Austurríki ¹⁶ , Ísland.	
4 - 4 1/2 ár	Danmörk, Írland, Holland, Svíþjóð, Bretland (Wales), Noregur, Tékkland, Eistland, Lettland, Litháen, Ungverjaland, Malta, Rúmenía.	Spánn, Írland, Svíþjóð, Bretland (Wales), Ísland, Noregur, Búlgaría, Malta.
5 - 5 1/2 ár	Portúgal, Finnland, Bretland (England og Norður-Írland), Pólland, Slóvenía, Slóvakía.	Frakkland, Austurríki, Finnland, Bretland (England og Norður-Írland), Kýpur, Lettland, Litháen, Slóvenía.
6 ár eða fleiri	Þýskaland, Bretland (Skotland).	Ítalía, Lúxemborg, Pólland, Bretland (Skotland).

Education and Training Policy

Teachers Matter

ATTRACTING, DEVELOPING AND
RETAINING EFFECTIVE TEACHERS

 • NEWS • FOR LIBRARIANS • USER GUIDE • PRICE LIST • EMAIL ALERTS • OECD HOME •

 Go to Search for in

▶ Advanced Search ▶ Search Tips ▶ Marked List

> Home > Books > Education & Skills > Contents > Abstract

About

Browse by

Key Titles

Year

Services

Email alert for future titles

More

Links

Forthcoming Books

Subscription Rate

Buying print copies

Educators

Permission & copyright

Education & Skills

2005, vol. 2005, no. 6, pp. 1 - 240

Education and Training Policy Teachers Matter: Attracting, Developing and Retaining Effective Teachers: (Complete Edition - ISBN 9264018026)

Abstract

Teachers Matter provides a comprehensive, international analysis of trends and developments in the teacher workforce in 25 countries around the world; research on attracting, developing and retaining effective teachers; innovative and successful policies and practices that countries have implemented; and teacher policy options for countries to consider.

While documenting many areas of concern about teachers and teaching, the report also provides positive examples of where policies are making a difference. It spotlights countries where teachers' social standing is high, and where there are more qualified applicants than vacant posts. Even in countries where shortages have been a concern, there are recent signs of increased interest in teaching, and policy initiatives appear to be taking effect.

At a time when many countries are facing an ageing teaching workforce and having trouble attracting new recruits, this book provides insights into how governments can successfully deal with these issues.

Foreword
Executive Summary
Chapter 1. Introduction: The Focus on Teachers
Chapter 2. Why Teacher Policy is Important
Chapter 3. Making Teaching an Attractive Career Choice
Chapter 4. Developing Teachers' Knowledge and Skills
Chapter 5. Recruiting, Selecting, and Employing Teachers
Chapter 6. Retaining Effective Teachers in Schools
Chapter 7. Developing and Implementing Teacher Policy
Appendix 1. How the Activity was Conducted
Appendix 2. A Framework for Informing Teacher Policy

The document is from a title that is only available by subscription

Organisation for Economic Co-operation and Development has not recognised you as a registered user.

If you have a subscription to this title please enter your username and password on the right. Otherwise, ask your librarian to obtain this document for you or to request a free trial to SourceOECD by contacting SourceOECD@oecd.org. If you don't have the support of a librarian, OECD publications and databases are available for purchase via our online bookshop or via our network of booksellers.

[terms & conditions](#) | [copyright](#) | [privacy policy](#) | Site powered by Ingenta

Welcome

User name:

Password:

[forgot your password?](#)

E-Mail Alerts

Registration

Feedback

Free Trial

Sales Contact

Buy books and CDs from the OECD's online bookshop

4.3. Initial Teacher Education

4.3.1. Entrance into teacher education

Most countries have multiple entry points into the field of teaching. In some countries, the large majority of teacher trainees enrol directly from secondary school, while other countries attract a greater percentage of individuals who have already completed a tertiary qualification or who come into teaching from other professional backgrounds. Entry varies by type of preparing institution and by the school level which candidates plan to teach. Teachers are prepared at widely varying institutions: teacher colleges and universities, public state-run and private institutions. In some countries (e.g. the United States, which has examples of both, and Canada) the students contribute to the costs of teacher education in the form of tuition payments. In other countries (e.g. France and Germany), there is no tuition fee for teacher education.

In many European countries entry to teacher education is largely open to all those who have completed secondary education, while in others more restrictive forms of entry apply. In general terms, entry to concurrent teacher education courses is based mainly on final secondary school results, while entry to consecutive courses (which are more common for secondary teachers) depends to a larger extent on performance in university studies. In countries where teaching has high social status – such as Finland, Ireland and Korea – there is strong competition for entry into teacher education. For example, in Finland, in primary education where there are many more applicants than available places in teacher education, selection involves two phases. The first phase is nationwide and is based on final secondary school results, previous study record and relevant work experience. The second phase is university-specific and may include essays, individual and group interviews, and observed teaching and other group situations.

Some of the Country Background Reports express a concern that enrolment in initial teacher education programmes is often a fall-back option in case the graduate labour market deteriorates. For example in Belgium (Flemish Community) in 2000/01, more than half of the first-year students enrolled in upper secondary teacher education courses indicated that it was their second or third choice. In Hungary, about 20% of all full-time higher education students are enrolled in teacher education courses, and only a minority of these are ever likely to work as teachers.

Setting tighter entrance criteria for teacher education is difficult in countries with a tradition of largely unrestricted entrance to higher education. As well, the numbers who want to enter teacher education cannot be considered in isolation from the availability of other higher education courses: in the case of Hungary teacher education enrolments are high, despite government funding ceilings, partly because there is a lack of accredited degree programmes in other fields. The issue of entrance criteria must be addressed, though, because of the risk that with largely unrestricted entry the system of teacher education is stretched too thin. If teacher education programmes in such countries admitted fewer students, and if those admitted were more suited for teaching and more interested in a teaching career, the available resources could be used more effectively.

Entrance criteria are perhaps even more important for countries seeking to expand teacher education to help address teacher shortages. For example, as part of its teacher education reforms, the canton of Zürich in Switzerland has opened the universities of applied sciences in education to people with professional work experience but without the final secondary school (*Matura*) certificate. In order to evaluate and validate the competencies of these candidates, an assessment was developed to evaluate their skills in

communication, co-operation, knowledge transfer and self-management. As another example, Box 4.1 outlines an Israeli approach to lifting the quality of entrants by linking changes to entry requirements to course length and structure.

Box 4.1. Attracting high quality students into teacher education in Israel

In addition to increasing the quality of applicants by upgrading entrance requirements, a new initiative on behalf of the Israeli Ministry of Education began in 1999 aims to attract excellent students with exceptionally high entrance scores to teachers colleges by offering them an individually tailored and challenging programme. The goal is to reach about 5% of the total number of student teachers, with the intention that these individuals will eventually become educational leaders.

The programme itself is a three-year programme (instead of a four-year programme but with the same amount of hours), which is tailored to each student. It includes regular courses as well as individual programmes, self-study and tutorials. The fourth year is an induction year that is spent mostly in schools. The selected students are provided with full scholarships and priority in job appointments. At present, the programme is being run in 19 colleges with 800 students (it commenced with four colleges and 70 students). Full evaluation results are not yet available, but initial results show high satisfaction among the participants and extensive integration into the teaching profession.

Source: Libman et al. (2002).

4.3.2. The structure of initial teacher education

The structure of initial teacher education differs markedly across countries. Table 4.1 summarises some key features.

Concurrent versus consecutive models

Broadly speaking, Table 4.1 shows that there are two different models of teacher education.² A concurrent model is a programme in which academic subjects are studied alongside educational and professional studies throughout the duration of the course. In some instances, study in the academic and professional subjects may be awarded separate qualifications, but in most cases a single qualification, such as Bachelor of Education, is applied. Concurrent models are common in preparing primary teachers. As Table 4.1 shows, in all countries except France and Germany primary teacher education is structured along concurrent lines (with some countries offering both concurrent and consecutive models at this level). The large majority of countries also provide concurrent teacher education programmes for lower and upper secondary education teachers. Indeed, in 10 countries upper secondary general teacher education is provided mainly through the concurrent model: Belgium (Flemish Community); Canada (Quebec); Greece; Hungary; Ireland; Italy; Japan; Korea; Turkey and the United States.

Concurrent models offer the potential benefits of allowing for a more integrated learning experience as pedagogical training and subject-matter training are taking place simultaneously. Concurrent models are, however, in some ways less flexible than consecutive models because students are required to decide about their entry into teacher education very early in their university studies. Concurrent models can also make it potentially difficult and costly to enter teacher education after having completed a degree in

² The data in Table 4.1 refer to 2001 and in some countries teacher education structures have changed since that time.

a discipline other than education, although a number of countries do provide some credit recognition for studies in other fields. The concurrent approach may also be less appealing where the job prospects of teachers are uncertain: having a qualification tagged as “education” or “teaching” could be less attractive to other potential employers even though in other respects the content may be equivalent to other degrees.

A consecutive model means a programme of professional training in pedagogy and teaching that is taken after having completed a first degree in a discipline related to the subjects taught in schools. As Table 4.1 shows, consecutive models tend to be more common in preparing secondary teachers than primary teachers. This type of programme characterises Denmark, France, Norway and Spain, for example. A number of other countries – Austria, Australia, the Czech Republic, England, Finland, Ireland, Israel, the Netherlands, Northern Ireland, Scotland, the Slovak Republic, Sweden and Wales -- offer both consecutive and concurrent models in secondary teacher education.

Consecutive programmes allow for flexible entry into teacher education. Graduates can still enter teacher education after having completed a first degree in another discipline and, by deferring the decision point, consecutive programmes more readily accommodate changes in students' interests and in labour market conditions. There is also an argument that consecutive models offer potentially stronger subject matter education since mathematics, history and so on are more likely to be taught by specialists in those fields, and the potential teachers are mixing with a wider group of students. On the other hand, consecutive models may provide for a less integrated learning experience for prospective teachers since there will normally be fewer opportunities to link subject matter knowledge and its pedagogy.

Some teacher education programmes are spread throughout a large institution (such as a university), and trainee teachers are expected to take courses both in subject-related faculties and faculties of education; other programmes are concentrated in one faculty of teacher education. Again, there are advantages and disadvantages to both approaches. Whereas taking courses in subject-specific faculties might ensure high-level subject training based on the latest research results, having to study in two different faculties might lead to a fragmented rather than an integrated learning experience. It may also make it harder for student teachers to develop a professional identity as a teacher (Calander, 2003 raises this concern about Swedish teacher education).

Concurrent and consecutive models of teacher education are likely to be more or less appealing to different types of potential teachers, and to have different influences on teachers' preparation for the profession. Views on the relative merits of the two main models have varied over the years, but the broad consensus now seems to be that both models offer distinctive benefits and that countries gain by offering both, rather than relying on a single model of teacher education. Concurrent systems are attractive to students who are strongly committed to their career choice as a teacher. Consecutive models enable people to delay a decision about entering teacher education until they are in an immediate position to benefit from it and have had more opportunity to make an informed decision about whether teaching is the right career choice. Both models should be options within a flexible teacher education system.

Structural issues in teacher education currently have a particular urgency in European countries. The 1999 agreement to make higher education qualifications across European countries more comparable (the “Bologna process”) has triggered a process of restructuring higher education degree structures. Teacher education is particularly affected as the structure, length and location (university or non-university) of teacher qualifications vary so

much within Europe. The broad implications are that all teacher education will eventually be provided in university-level institutions (e.g. in Austria the teacher training colleges are being replaced by new pedagogical universities), and that more countries will introduce consecutive models of teacher education (with a Bachelor's and Master's degree structure). The large-scale structural changes now underway in Europe, if properly monitored and evaluated, will provide an unprecedented opportunity to assess how the structure of teacher education affects the entrants and what they learn.

Short versus long programmes of teacher education

The length of initial teacher education programmes varies substantially among countries (Table 4.1 and Figure 4.1). On average, primary teacher education programmes are 3.9 years in length, lower secondary education 4.4 years, and upper secondary 4.9 years. The overall range is from three years (e.g. for some primary teachers in Ireland and Spain) up to 6.5 years for some secondary teachers in Germany, seven years in some programmes in the Slovak Republic, and eight years for some secondary teachers in Italy. There are also some quite large differences in duration within a single country, with courses for some upper secondary teachers lasting about twice as long as courses for primary teachers in Italy and Spain. On the other hand, teacher education courses for all levels of schooling are uniformly four years in length in countries such as Australia, Canada (Quebec), England, Korea and the United States.

The differences in course duration mean that the age at which people typically commence a teaching career can vary from the early twenties (for example in the English-speaking countries) to the late twenties or early thirties (e.g. in Germany or Italy). There can also be substantial variations in the typical starting age within countries, with primary teachers often starting their career at a younger age than secondary teachers. The picture is made somewhat more complex by the growing phenomenon in some countries of mature-age entrants becoming teachers after other careers (see Section 4.3.4 below). It is likely that relatively short courses of teacher education facilitate entry into teaching by people from other careers since they involve lower costs, especially in terms of income forgone.

The length of courses is also relevant to the extent of teacher mobility within countries. Where courses for different types of teachers vary substantially in length (e.g. four years for primary teachers in Italy and seven years for some upper secondary teachers) it is highly likely that these lead to markedly different salary and career structures, and limit the scope for teacher mobility among different types of schools and responsibilities.

The general trend has been for the length of initial teacher education to increase. In many countries primary teacher education has been increased to four years as it has become a university-level programme, and secondary teacher preparation has increased by a year or so as it has become a post-graduate qualification. The broadened responsibilities of teachers that were outlined earlier may lead to pressure to increase the length of initial teacher education even further. Pressure may also come from the view that teaching qualifications must have a similar status to those from other professions, and that increases in the length of other courses should be matched by longer pre-service education for teachers. Although both these arguments have merit, they need to be set against the fact that longer courses lead to increased costs, which may diminish the prospective supply of teachers, and the research cited in Section 4.2 that raises questions about the effectiveness of some aspects of teacher education programmes. Given these considerations, there could be better value from providing more resources to improve teacher development throughout the careers rather than increasing the length of pre-service education.

Table 4.1. Pre-service teacher education requirements, 2001

	Duration of initial teacher education programme in years			Consecutive programme (–) or Concurrent programme ()			Mandatory teaching experience as licensing requirement in years			Post-degree examination for teacher employment		
	Primary education	Lower sec. education	Upper sec. education	Primary education	Lower sec. education	Upper sec. education	Primary education	Lower sec. education	Upper sec. education	Primary education	Lower sec. education	Upper sec. education
Austria	3	3 5.5	5.5			–	a	a a	a	No	No No	No
Belgium (Fr.)	3	3	4.24 5.24			– or – or	a	a	a	No	No	No No
Chile	m	m	m	m	m	m	a	a	a	No	No	No
Denmark	4	4	4			–	a	a	a	No	No	No
France	5	5 6	5 6	–	–	–	a	a a	a	Yes	Yes Yes	Yes Yes
Greece	4	4 5	4 5				a	a a	a	Yes	Yes Yes	Yes Yes
Iceland	3 4	3 4	4			–	m m	m m	m	No No	No No	No
Israel	4	4 4-5	4-5			–	1	1 a	a	No	No No	No
Japan	2 4 6	2 4 6	4 6				a a a	a a a	a	Yes Yes Yes	Yes Yes Yes	Yes Yes Yes
Mexico	4	4 6	m			m	a	a a	m	Yes/No	Yes/No Yes/No	m
New Zealand	3 4	4 5 4	4 5 4		– 	– 	2 2	2 2 2	2	No No	No No No	No
Portugal	3 4 6	5 6	5 6				a 1 1	a a a	a	No No No	No No No	No
Spain	3	6 4	6		– –	–	1	1 1	1	Yes	Yes Yes	Yes
Switzerland	3-4	4-5	6			–	a	a	a	No	No	No
United Kingdom (Eng.)	3-4 4	3-4 4	3-4 4				1 1	1 1	1	No No	No No	No
United Kingdom (Scot.)	3.75-4.75 4	3.75-4.75 4 3.5-4.5	3.75-4.75 4 3.5-4.5	– 	– 	– 	1 1	1 1 1	1	No No	No No No	No
United States	4	4	4				3	3	3	No	No	No

Notes: Information on upper secondary education is for general programmes only. Information for Canada (Quebec), Chile, Israel, United Kingdom (N.Ir.) and United Kingdom (Wal.) refers to 2002 while information for Switzerland refers to 2003. A concurrent programme combines general education in one or more subjects with theoretical and practical teacher training while a consecutive model provides most of the latter training only after a general education is acquired.

Symbols for missing data

a: Data not applicable because the category does not apply; m: Data not available.

Source: Based on Tables D4.1.b, D4.1.c and D4.1.d published in OECD (2003b) except for Canada (Quebec), Chile, Israel, Switzerland, United Kingdom (N.Ir.) and United Kingdom (Wal.). The information for the latter countries is based on the Background Reports prepared by countries participating in the project.

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

M O S F E L L S B Æ R

22. janúar, 2008

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um menntun og ráðningu skólastjóra og kennara, 288. mál.

Umsagnaraðili: Mosfellsbær.

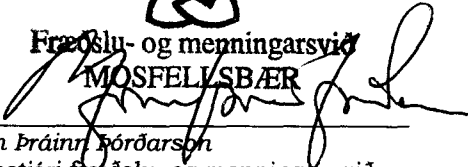
Hér fylgir umsögn um 288. mál:

Almennt séð fagnar Mosfellsbær þeim fjórum frumvörpum um menntamál sem lögð eru fram samtímis, mál nr. 285-8, en ekki síst aðdraganda þeirra og gerð en leitað hefur verið til fjölmargra aðila um gerð frumvarpanna.

Engar sérstakar athugasemdir eru við innihald frumvarpsins um menntun og ráðningu kennara og skólastjóra, en því fagnað sérstaklega að lögin munu gera það kleyft að leik- og grunnskólakennarar og stjórnendur geti starfað bæði í leik- og grunnskóla.

Mosfellsbær vill þó treysta því að þó Menntamálaráðuneyti og Samband íslenskra sveitarfélaga hafi sameiginlega metið forsendur kostnaðaráhrifa frumvarpsins, þá muni sú regla viðhöfð hvað varðar þetta frumvarp eins og frumvarp um leikskóla- og grunnskólalög að Menntamálaráðuneyti og Samband íslenskra sveitarfélaga munu sameiginlega yfirfara þann kostnað sem síðar kanna að falla á sveitarfélög vegna frumvarps þessa, þar sem kostnaðarforsendur vegna aukinnar menntunar eru ekki að koma fram fyrr en eftir langan tíma og ekki augljóst að allur viðbótarkostnaður fyrir sveitarfélög sé fyrirsjáanlegur árið sem lögin eru samþykkt.

Virðingarfyllt
fyrir hönd Mosfellsbæjar

Fræðslu- og menningarsvið
MOSFELLSBÆR

Björn Þráinn Þórðarson
sviðsstjóri fræðslu- og menningarsviðs

Skrifstofa fræðslu- og menningarsviðs Mosfellsbæjar
Þverholti 2
270 Mosfellsbær

Mýrdalshreppur

Alþingi
Erindi nr. P 135/1280
komudagur 29.1.2008

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

431-III-1 Umsögn um menntun stjórnenda skóla.docx

Vík, 25. janúar 2008.

Umsögn um frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnaenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla. 3. drög 8. janúar 2008, mál nr. 288

Eftirfarandi athugasemdir eru gerðar:

Í 2. og 3. gr. frumvarpsins eru gerðar kröfur um meistarapróf til að nota starfsheitið leikskólakennari eða grunnskólakennari og starfa við skólana. Sveitarstjórn telur margt jákvætt geta leitt af þessum kröfum. Sveitarstjórn hefur áhyggjur af að langan tíma taki að manna skólana fólki með tilskylda menntun sem og fyrirsjáanlegum kostnaðarauka vegna þessara krafna.

Í 9. grein er gerða krafa um að a.m.k. 2/3 hlutar stöðugilda við kennslu, umönnun og uppeldi leikskólabarna skuli teljast til stöðugilda leikskólakennara. Erfitt getur reynst að uppfylla þetta markmið í nánustu framtíð og spurning hvort ekki sé um of þrengt að frelsi sveitarfélaga til að ráða starfsmenn með aðra uppeldismenntun til þessara starfa.

Í 10. og 13. gr. er getið um kröfur til að verða ráðinn leik- eða grunnskólakennari. Gæta þarf þess að samræmi sé við leik-, og grunnskólafrumvörp hvað varðar heimild til að reka saman leik- grunn- og tónskóla og að skólastjóri slíkrar stofnunar þurfi ekki að uppfylla réttindi til að vera allt í senn leikskólakennari, grunnskólakennari og tónskólakennari.

Virðingarfyllt

Sveitarstjóri Mýrdalshrepps

Sveinn Pálsson
sveitarstjóri

Alþingi
Erindi nr. P 135/1226
komudagur 25.1.2008

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 23. jan. 2008

Stjórn Prestafélags Íslands (PÍ) hefur skoðað fjögur frumvörp menntamálaráðherra um leikskóla, grunnskóla, framhaldsskóla og kennaramenntun. Frumvörpin bera vitni um metnað og framsýni og mörg nýmæli ættu að styrkja skólakerfið og bæta námslega stöðu íslenskra barna og ungmenna í samanburði við aðrar þjóðir. Stjórn PÍ dregur þó fram eftirfarandi atriði um einstök frumvörp:

1. Frumvarp til laga um leikskóla, þskj. 321

Í 2. gr. c stendur að markmið skólastarfsins sé „að stuðla að umburðarlyndi og víðsýni barna og efla siðferðisvitund þeirra“ en kristilegt siðgæði er látið falla niður. Það er rökstutt með því að sífellt fleiri börn af erlendu bergi brotin séu við nám í leikskólum, sem hafi annað móðurmál en íslensku. Einnig er breytingin rökstödd með því að sífellt fleiri séu utan þjóðkirkju eða ástundi önnur trúarbrögð og því sé þetta eðlileg breyting í ljósi breyttra aðstæðna í samfélaginu. Sá skilningur nefndarinnar er hins vegar áréttaður í skýringum með frumvarpinu að þær dyggðir sem sérstaklega eru taldar upp; „umburðarlyndi, víðsýni og öflug siðferðisvitund“ séu vissulega kristilegar dyggðir. Auk þess er það skilningur nefndarinnar að það sé jafnframt kristin dyggð að einstaklingar í samfélaginu sýni af sér „ábyrgð“ sem jafnframt er eitt af markmiðum leikskólastarfsins sbr. 2. gr. d.

Mikilvægt er að ígrunda vel afleiðingar þess ef hugtakið „kristilegt siðgæði“ fellur út úr lögum. Það er auðvitað alveg ljóst að íslensk menning hefur allt til þessa verið kristin menning. Siðferði kristinnar hefur mótað íslenskt samfélag, siðferðisvitund Íslendinga og hefur haft djúpstæð áhrif á lagasetningu í landinu. Um 90% þjóðarinnar eru kristinnar trúar og þess vegna er merkilegt ef það er orðið mikið feimnismál að nota orðið „kristilegt“ upphátt eða á prenti! Við megum ekki afneita uppruna okkar. Til forna sögðu heimspekingarnir: Maður þekktu sjálfan þig! Ef íslensk þjóð veit ekki af hvaða rótum hún er spröttin og þekkir ekki þann arf sem hún fékk í vöggugjöf; hvernig á hún þá að vita hver hún er? Sú sjálfsvitund er forsenda þess að vera heilbrigður einstaklingur/heilbrigð þjóð. Um þessar mundir er afstæðishyggja mjög ráðandi, það viðhorf að allar skoðanir séu jafn réttháar og rétt og rangt sé ekki til nema sem smekksatriði. Er það ekki í sjálfu sér dæmi um mjög vafasama skoðun sem við ættum að berjast gegn? Afleiðing slíkrar afstæðishyggju í siðferðisefnum er fíring. Fírrt þjóð er óheilbrigð og óhamingjusöm þjóð! Orðalagið „kristið siðgæði“ leggur áherslu á sjálfstæða tilvist siðgæðisins, óháð manningu og tímanlegum skoðunum hans.

Við hljótum að geta sýnt fólki af öðrum uppruna virðingu sem og trú þess og arfi enda þótt við köstum ekki okkar eigin fyrir róða. Raunar er spurning hvort við séum ekki einmitt færari um að sýna öðrum virðingu óháð kynferði, trúarbrögðum, skoðunum, þjóðernisuppruna, kynþætti, litarhætti o. fl. ef okkur hefur verið miðlað „kristilegu siðgæði“.

2. Frumvarp til laga um grunnskóla, þskj. 319

Stjórn Prestafélags Íslands gerir athugasemd við 2. gr. og telur afar mikilvægt að fella ekki „kristilegt siðgæði“ niður úr upptalningu um starfshætti grunnskóla. Við tökum undir þau markmið 2. gr. að grunnskóli skuli stuðla að víðsýni hjá nemendum og efla skilning þeirra á íslensku samfélagi, sögu þess og sérkennum, og bendum á að það er einmitt kristinn siður í þúsund ár, sem gegnsýrir söguna og íslenskt samfélag. Fyrir kristilegu siðgæði og ofantöldum markmiðum má færa samfélagsleg, menningarleg, þekkingarleg og siðgæðisleg rök. U. þ. b. 90% þjóðarinnar tilheyrar kristnum kirkjudeildum. Það eykur víðsýni og umburðarlyndi að þekkja eigin trúararf og vera læs á menningu þjóðarinnar. Kristilegt siðgæði stendur þannig með djúpar rætur í menningu og sögu þjóðarinnar og lýsir vel þeim siðgæðisgrundvelli sem skólastarf á Íslandi hefur, án þess að kastað sé rýrð á upptalningu þeirra gilda, sem í frumvarpinu eru.

Stjórn PÍ gerir einnig alvarlegar athugasemdir við 25.gr., að kristinfræði, siðfræði og trúarbragðafræði flokkist undir samfélagsgreinar. Best væri að fá inn í aðalnámskrá sérákvæði um trúarbragðafræði, siðfræði og kristinfræði, í stað þess að fella þessar greinar (kristinfræði) undir samfélagsgreinar eins og gert var við gerð námskrárinnar árið 1999. Það samrýmist ekki þeim veigamiklu samfélagslegu, menningarlegu, þekkingarlegu og siðgæðislegu rökum, sem færa má fyrir mikilvægi þessara greina.

Stjórn PÍ fagnar því að nám í opinberum grunnskólum skuli áfram veitt nemendum að kostnaðarlausu. Enn fremur ber að fagna mörgum nýjungum sem rýmka um leyfi til foreldra og sveitarfélaga eða annarra til að kenna heima eða stofna skóla.

3. Frumvarp til laga um framhaldsskóla, þskj. 320

Það frumvarp sem hér er lagt fyrir boðar miklar umbreytingar í skipulagi náms í framhaldsskólum hér á landi. Kjarna þeirra breytinga er að finna í V. kafla gr. 21 og gr. 23. Þar stendur:

Aðalnámskrá framhaldsskóla, er ráðherra setur, kveður á um markmið og fyrirkomulag skólastarfs – 21.gr.

Framhaldsskólar setja sér námsbrautarlýsingar og leggja þær fyrir ráðherra til staðfestingar. – 23.gr.

Þetta er síðan skýrt þannig í athugasemdum:

Samkvæmt frumvarpinu færast gerð námsbrautarlýsinga frá ráðuneytinu til framhaldsskólanna. Það þýðir að skólunum er falin eiginleg tillögugerð um fyrirkomulag, samhengi og inntak náms (Athugasemdir bls.19).

Með þessu er í raun hverjum skóla falið að leggja þær áherslur í námsframboði sínu sem hann kys. Einu mörkin sem sett eru varða íslensku, ensku og stærðfræði. Þannig skal nám til stúdentsprófs vera opið svo fremi það skili því markmiði ... ”að undirbúa nemendur undir nám á háskólastigi” (18. gr.). Þó skulu nemendur hafa lokið 45 einingum í íslensku, ensku og stærðfræði (Athugasemdir bls.23).

Kostur þessa er augljóslega augin samkeppni og fjölbreytni í skólastarfi. Gallinn er aftur á móti sá að þessi skipan kemur niður á námsgreinum sem til þessa hafa ekki notið vinsælda eða kynningar og eru ekki líklegar til að hraða námsframvindu í skólunum. Í 43. gr. kemur fram að fjárveitingar til skóla fari *m.a. eftir fjölda nemenda-* og þar af leiðandi líklega einnig vinsældum námsframboðs.

Þar sem hraði og samkeppni einkennir frumvarpið er vandséð hvernig koma megi að nýjum greinum eða greinum sem kenndar eru t.d. á Norðurlöndunum en hafa ekki verið kenndar hér að ráði í framhaldsskóla og eru því í raun óþekktar.

Trúarbragðafraði er gott dæmi um slíka námsgrein Trúarbragðafraðin hefur verið hornreka í íslenskum framhaldsskólum og einungis kennd sem valgrein ef áhugi er fyrir hendi. Á Norðurlöndunum er hún skyldugrein til stúdentsprófs, en hér eiga aðeins íslenska, enska og stærðfræði að heyra undir þá skilgreiningu eins og fyrr segir. Úr því að ráðuneytið leggur ekki línurnar nema almennt mun trúarbragðafraðin án efa sitja áfram á hakanum.

Þetta er í raun í andstöðu við 2.gr. frumvarpsins þar sem stendur:

Hlutverk framhaldsskóla er að stuðla að alhliða þroska allra nemenda og virkri þátttöku þeirra í lýðræðisþjóðfélagi ...

Með vaxandi fjölmenningu og fjölgun íslenskra ríkisborgara sem ern af erlendu bergi brotnir eykst nauðsyn þess að brjóta niður múra á milli menningarheilda og trúarhópa og auka þar með umburðarlyndið. Slíkt er best gert með meðal annars almennri fræðslu um trúarbrögð heimsins og þar með menningu og siði þjóða og þjóðarbrot. Til að slík fræðsla verði að gagni og nái að stuðla að alhliða þroska nemenda og virkri þátttöku þeirra í lýðræðisþjóðfélagi þarf hún að ná til allra, hvort sem nemendur stunda nám til framhaldsskólaprófs, stúdentsprófs eða starfsréttindaprófs.

Aðeins með ákvörðun frá ráðuneytinu er það mögulegt. Slík ákvörðun þyrfti því að fylgja þessum lögum.

4. Frumvarp til laga um menntun kennara, þskj. 322

Kennarar landsins sinna því mikilvæga starfi að sjá um menntun, umönnun og að hluta til uppeldi barna og ungmenna í íslensku samfélagi. Framtíð einstaklings og samfélags byggir á því að þetta hlutverk sé vel af hendi leyst.

Leikskólakennarar, grunnskólakennarar, framhaldsskólakennarar ásamt stjórnendum menntastofnana hafa því mikil og varanleg áhrif á börn og ungmenni. Því er nauðsynlegt fyrir heill einstaklinga og samfélags að staðið sé á sem faglegastan hátt að menntun þeirra og þeim séu búin þau starfsskilyrði sem best eru. Það er með öllu óásættanlegt að ráðið sé í störf þessa fagfólks af ófaglærðu fólki.

Þá er þeim tilmælum beint til þeirra er vinna munu að endurskipulagi náms leikskólakennara, grunnskólakennara, framhaldsskólakennara og skólastjórnaenda, að það verði hluti af faglegum og nauðsynlegum undirbúningi þessarra hópa er starfa munu í fjölmenningarlegu samfélagi, að kynna sér trúarbrögð og þau mikilvægu áhrif sem trúarbrögð og menning hafa á þroska og sjálfsmynd hvers einstaklings. Bent er í því sambandi á undirbúning og menntun sömu stétta í þeim löndum sem við viljum bera okkur saman við (t.d. Norðurlöndin og Bretland).

Prestafélagið lýsir ánægju sinni með áherslur í lagafrumvarpi þessu á faglega menntun, lögverndun fagfólks í starfi og endurskoðun menntunar í breyttu samfélagi.

Virðingarfyllt,
f. h. stjórnar Prestafélags Íslands,

sr. Ólafur Jóhannsson, formaður

Alþingi
Erindi nr. Þ 135/1581
komudagur 27.2.2008

Rauði kross Íslands

Menntamálanefnd Alþingis
Alþingi
150 Reykjavík

Reykjavík, 25. febrúar 2008

Meðfylgjandi er umsögn Rauða kross Íslands vegna frumvarps til laga um breytingu á lögum um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla, 288. mál.

Virðingarfyllst,
f.h. Rauða kross Íslands

Kristján Sturluson
framkvæmdastjóri

Hluti af Alheimshreyfingu
Rauða krossins
og Rauða hálfmánans

Icelandic Red Cross
Cruz Roja Islandesa
Croix-Rouge Islandaise

Efstaleiti 9
103 Reykjavík
Iceland

Sími/Tel: (354) 570 4000
Fax: (354) 570 4010

E-Mail: central@redcross.is
Website: www.redcross.is

UMSÖGN RAUÐA KROSS ÍSLANDS

um

frumvarp til laga um breytingu á lögum um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla.

(Lagt fyrir Alþingi á 135. löggjafarþingi 2007–2008)

Rauði kross Íslands vill vekja athygli á mikilvægi þess að kennarar sem kenna íslensku sem annað tungumál hafi sérhæfða þekkingu á því sviði. Íslenskir nemendur læra íslensku á annan hátt en nemendur með annað móðurmál en íslensku og því er mikilvægt að nota réttar kennsluaðferðir og kennsluefni til að bjóða nemendum af erlendum uppruna kennslu eins og best verður á kosið.

Borgarstjórnin í Reykjavík

Alþingi
Erindi nr. Þ 135/1236
komudagur 25.1.2008

Reykjavík, 24. janúar 2008

R07120080

175

ÓKH/jb

Alþingi - Menntamálanefnd

150 REYKJAVÍK

Frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla - umsögn

Á fundi borgarráðs í dag var samþykkt umsögn borgarlögmanns frá 22. þ.m. um frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla.

Umsögnin, sem fylgir í ljósriti, er hér með send menntamálanefnd Alþingis.

Ólafur Kr. Hjörleifsson
e.u.

Afrit:
Borgarlögmaður

4

Reykjavík, 22. janúar 2008
R07120080
175
KSt/

Borgarráð

Umsögn Reykjavíkurborgar um frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla.

Með bréfi, dags. 12. desember sl. sendi menntamálanefnd Alþingis til umsagnar frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla. Frestur til að skila umsögn um frumvarpið var til 22. janúar sl. en undirrituð óskaði eftir framlengdum fresti til 25. janúar. Undirrituð hefur yfirfarið frumvarpið og gerir eftirfarandi athugasemdir:

Almennt um frumvarpið

Frumvarpinu er ætlað að leysa af hólmi lög nr. 86/1998 um lögverndun á starfsheiti og starfsréttindum grunnskólakennara, framhaldsskólakennara og skólastjóra. Veigamikil breyting felst í því að frumvarpið tekur einnig til leikskólastigsins og munu starfsheiti og starfsréttindi leikskólakennara og leikskólastjóra því verða lögvernduð ef frumvarpið verður að lögum. Er sú breyting m.a. rökstudd með því að leikskólinn sé fyrsta stig íslenska skólakerfisins.

Í frumvarpinu eru ítarleg ákvæði um fyrirkomulag ráðninga, auglýsingaskyldu, mat á umsóknum, ráðningarsamninga og uppsagnarfresti. Lagst er eindregið gegn því að með þessum hætti sé í lögum kveðið á um atriði sem fyrst og fremst eiga heima í kjarasamningum. Ítarleg lagasetning um ráðningu og ráðningarkjör einstakra starfsstétta stangast m.a. á við þá meginreglu sem fram kemur í 57. gr. sveitarstjórnarlaga nr. 45/1998, en þar segir að um starfskjör, réttindi og skyldur starfsmanna sveitarfélaga fari eftir ákvæðum kjarasamninga hverju sinni og/eða ákvæðum ráðningarsamninga. Í III., IV., V. og VII. kafla frumvarpsins eru ákvæði sem kveða á um að leyfisbréf til þess að nota starfsheiti leikskólakennari, grunnskólakennari og framhaldsskólakennari séu skilyrði fyrir ráðningu. Þá er þar eins og áður sagði ítarleg ákvæði um það hvernig ráðningarvaldinu er fyrirkomið, auglýsingaskyldu á lausum störfum, undantekningar frá auglýsingaskyldu, ráðningarsamninga og uppsagnarfresti.

Sambærileg lagaákvæði þekkjast hvorki um aðrar starfsstéttir hjá sveitarfélögum né í öðrum lögum sem kveða á um lögverndun/löggildingu tiltekinna starfsheita og/eða starfsréttinda. Sú löggjöf sem frumvarpinu er ætlað að leysa af hólmi var sett til þess að tryggja að kennarar héldu öllum réttindum sínum við það að grunnskólinn var færður frá ríki til sveitarfélaga. Þau rök eiga ekki við nú og þannig ekkert sem kallar á að um þessa starfsstétt gildi annað en aðrar starfsstéttir sem vinna hjá sveitarfélögum. Hefur það ekki valdið erfiðleikum að slík ákvæði hafa ekki gilt um leikskólakennara. Ákvæði III. kafla um starfsréttindi og ráðningar í leikskólum eiga þannig ekki heima í frumvarpinu að undanskildum ákvæðum sem beinlínis varðá

starfsréttindin. Bent er á að um ráðningar og uppsagnarfresti leikskólakennara hafa aðilar þegar samið í kjarasamningi Launaneðndar sveitarfélaga og Kennarasambands Íslands vegna Félags leikskólakennara. Sambærileg ákvæði er ekki að finna í kjarasamningi launaneðndarinnar og Kennarasambands Íslands fyrir grunnskólakennara, enda er slík ákvæði þegar að finna í gildandi lögverndunarlögum. Nú er tækifæri til að breyta þessu fyrirkomulagi til samræmis við það sem almennt gildir og er Reykjavíkurborg kunnugt um að Launaneðnd sveitarfélaga hefur þegar hafið viðræður við Kennarasamband Íslands um slíkar breytingar.

Í frumvarpinu felst sú meginbreyting að gerð er krafa um meistaragráðu til að öðlast starfsheiti og starfsréttindi kennara í leikskólum, grunnskólum og framhaldsskólum. Ætlunin með þessari breytingu er að auka gæði kennslu á öllum skólastigum. Reykjavíkurborg er vitaskuld sammála því markmiði að gæði skólastarfs verði aukin og að menntun allra barna verði sambærileg við það besta sem þekkist í nágrannalöndum okkar. Ekki er þó sjálfgefið að lenging kennaranáms sé eina eða besta leiðin til að ná því markmiði. Til þess að lenging kennaranáms skili árangri þarf að liggja skýrar fyrir hvernig ætlunin er að nýta lengingu námstímans til þess að breyta áherslum í kennaranámi. Lágmarkskrafa um meistarapróf, þ.e. rannsóknarnám á háskólastigi, til að vera fær um að kenna börnum í leik- og grunnskólum er býsna mikil þegar horft er til þess að meirihluti kennara á háskólastiginu hefur ekki uppfyllt þetta fyllilega fyrr en á allra síðustu árum. Meirihluti leikskólakennara hefur ekki grunnnám að baki á háskólastigi auk þess sem það er ekki hlutverk leik- og grunnskólakennara að leiðbeina nemendum við rannsóknir eða að stýra stórum stofnunum faglega.

Í þeim löndum sem við berum okkur helst saman við er hvergi gerð krafa um meistararéttindi vegna kennslu og uppeldis barna frá 0-5 ára aldurs. Akkilesarhællinn í starfi leikskóla Reykjavíkurborgar er ekki menntunarskortur leikskólakennara heldur skortur á menntuðum kennurum. Fullt tilefni er til að hafa þungar áhyggjur af því hvaða áhrif lenging kennaranáms muni hafa fyrir mönnun starfa í leikskólum og grunnskólum. Hætt er við að einsleit krafa um meistaragráðu til að starfa á leikskólum muni frekar fæla frá hæft starfsfólk leikskóla sem áhuga hefur á að tryggja starfsöryggi sitt og bæta við sig styttra námi í því skyni. Þá er ekki útilokað að færri kennaranemar innritist í háskóla en ella vegna lengingar kennaranáms. Má auðveldlega leiða að því líkur að breytingin leiði til þess að hlutfall kennara án kennsluréttinda í leik- og grunnskólum hækki frá því sem verið hefur en á undanförunum árum hefur náðst verulegur árangur í því að fjölga grunnskólakennurum. Hlutfall leikskólakennara hefur hins vegar haldist nánast óbreytt undanfarin ár og að meðaltali er aðeins um þriðjungur starfsmanna, sem sinna menntun og uppeldi leikskólabarna, með leikskólakennararéttindi. Vekur þessi staða meðal annars þá spurningu hvort eðlilegt sé eða tímabært að gera sömu menntunarkröfur til kennara á öllum skólastigum, þ.e. frá leikskóla til háskóla. Meðal annars skal bent á að meðallengd leikskólakennaranáms í nágrannalöndum er rúmlega þrjú ár, þ.e.a.s. þar sem á annað borð er gerð krafa um háskólagráðu. Þá er á það minnt að stutt er síðan leikskólakennaranám var fært á háskólastig; 1998 við KHÍ og 1996 við Háskólann á Akureyri. Sú breyting hefur skilað leikskólunum betur menntuðum leikskólakennurum og mætt vel þörfum leikskólanna. Það er því að mati Reykjavíkurborgar ekki aðal verkefnið nú að auka menntun leikskólakennara. Megin verkefnið er að fjölga þeim sem og öðru starfsfólki sem vinnur við leikskólana. Blasir við að ríkisstjórnin þarf að fara í skipulagðar aðgerðir til fjölga þeim

nemendum sem útskrifast með réttindi sem leikskólakennarar. Það gerist ekki með því að gera þessar auknu kröfur til menntunar þeirra.

Ýmsar jákvæðar breytingar eru í frumvarpinu. Má þar nefna að viðurkenning starfsréttinda er veitt óháð því hvaða háskóla nám er stundað við. Mun þessi breyting væntanlega einfalda afgreiðslu leyfisbréfa til kennara sem eru menntaðir í öðrum löndum. Sérstaklega má benda á að í 24. gr. frumvarpsins kemur fram að leyfisbréf kennara geta gilt á fleiri en einu skólastigi. Sem dæmi má nefna að leyfisbréf grunnskólakennara sem hefur sérhæft sig í kennslu yngri barna veitir heimild til kennslu elstu aldursflokka í leikskóla og á sama hátt fær leikskólakennari sem hefur sérhæft sig í kennslu eldri barna heimild til kennslu í 1.-3. bekkjum grunnskóla. Þessi breyting er til þess fallin að stuðla að auknu hagræði og sveigjanleika í skólastarfi, til dæmis þar sem leikskóli og grunnskóli eru reknir í einni stofnun, eins og heimilt verður samkvæmt frumvörpum til laga um leikskóla og grunnskóla. Einnig fá framhaldsskólakennarar heimild til að kenna sérgrein sína í 8.-10 bekk grunnskóla og grunnskólakennarar með sérmenntun í kennslugrein öðlast heimild til kennslu í byrjunaráföngum framhaldsskóla.

Samkvæmt kjarasamningum Launanevndar sveitarfélaga við leikskólakennara og grunnskólakennara er munur á launum þeirra kennara sem hafa lokið B.Ed.-prófi og þeirra sem lokið hafa meistaragráðu. Líklegt er að sú ákvörðun að lögbinda lengingu kennaranáms muni hafa áhrif á kjarasamninga við þessar stéttir þegar hún kemur til framkvæmda árið 2013 en engin umræða hefur farið fram milli aðila um það hvort kennarar sem ekki hafa lokið meistaranámi verði á öðrum launataxta en kennarar sem útskrifast eftir breytinguna.

Um 3. gr.

Eins og áður hefur verið rakið hefur Reykjavíkurborg miklar efasemdir um þá fyrirætlan að krafist sé meistaraþrófs svo heimilt sé að nota starfsheitið leikskólakennari. Fyrirsjáanlegt er að þessi krafa mun enn auka á vanda sveitarfélaganna þegar kemur að mönnun leikskólanna. Mikill skortur er á leikskólakennurum og munu kröfur um viðbótarnám ekki bæta úr þeirri starfsmannaeklu sem hefur verið viðvarandi í leikskólum síðustu ár. Langan tíma tekur að hækka þekkingarstig leikskólakennara í samræmi við þessar kröfur. Reikna má með að margir sem nú sinna kennslu í leikskólum muni hverfa aftur til náms til að verða fullgildir kennarar og nýir kennarar munu útskrifast seinna sem enn eykur verulega á kennaraskort. Þá verður að horfa á þessa kröfu í samhengi við ákvæði 9. gr. frumvarpsins sem gerir ráð fyrir að 2/3 hlutar starfsmanna leikskóla uppfylli lögverndunarákvæðið.

Reykjavíkurborg telur mikilvægt að 3ja ára háskólanám veiti réttindi til kennslu í leikskólum og þannig sé gætt samræmis við það sem gildir um aðra háskólamenntun. Í mjög auknum mæli veitir þriggja ára háskólanám nú háskólagráðu. Hins vegar mætti gera þá kröfu að til þess að geta gegnt stöðu deildarstjóra eða leikskólastjóra þurfi meistaranám.

Þá er tilefni til að benda á að í leikskólum borgarinnar er ekki síður sóst eftir menntuðu fólki á sviði iðn-, list- og verkgreina sem og íþróttakennurum sbr. 3. og 4. tl. 2. mgr. 4. gr. frumvarpsins. Það er ekki einvörðungu bundið við grunnskóla.

Um 4. gr.

Þótt ekki sé samskonar mönnunarvandi í grunnskólum og í leikskólum má um margt vísa til sjónarmiða sem áður hafa verið rakin um þörfina á því að binda rétt til að nota starfsheitið kennari við kröfu um meistaraþróf.

Um 6. gr.

Í ákvæðinu er fjallað um viðurkenningu kennsluréttinda þeirra sem hafa hlotið kennaramenntun erlendis og er greinin óbreytt frá 3. gr. gildandi laga. Sú spurning hlýtur að vakna hvort ákvörðun um lengingu kennaranáms hér á landi kalli á endurskoðun greinarinnar, m.a. til að tryggja að allir sem fá viðurkennd réttindi uppfylli þær kröfur sem gerðar eru til kennara sem útskrifast úr innlendum háskólum.

Um 9. gr.

Óraunhæft er að binda í lög að 2/3 hlutar stöðugilda við leikskóla skuli vera mannaðir leikskólakennurum, sérstaklega þegar haft er í huga ákvæði 3. gr. um meistaraþróf. Í leikskólum Reykjavíkurborgar voru 1. október 2007 1.336 stöðugildi sem voru mönnuð þannig að 445 eða 33% starfsmanna voru leikskólakennarar, 161 eða 12% voru með aðra háskólamenntun og 730 eða 55% voru úr öðrum starfsstéttum. Hlutföllin eru svipuð í öðrum sveitarfélögum. Á undanförunum sex árum hafa að meðaltali útskrifast um 100 leikskólakennarar sem koma til starfa á landinu öllu. Er því fyrirsjáanlegt að það munu ekki koma nægilega margir leikskólakennarar til starfa á næstu árum til að uppfylla þessar kröfur. Má leiða að því líkur að margoft verði búið að endurskoða löggjöf um leiksskóla og menntun leikskólakennara áður en þessi mönnunarkrafa verður uppfyllt.

Má ennfremur benda á að á næstu tveimur árum eftir að lögin taka gildi, gangi frumvarpið eftir, munu engir leikskólakennarar útskrifast þar sem námið lengist um tvö ár. Ákvæði 20. gr. frumvarpsins um að ekki megi ráða í stöðugildi sem ætlað er leikskólakennara nema til eins árs í senn og að auglýsa þurfi starf áður en endurráða má í það annan en leikskólakennara mun enn auka á þann vanda sem nú er til staðar við ráðningu starfsfólks í leikskólana þar sem starfsfólk mun fyrirsjáanlega leita frekar í störf þar sem meira starfsöryggi er. Þá blasir kostnaðarauki við fyrir sveitarfélögin vegna fleiri leikskólakennara og meiri umsýslu vegna skammtímaráðninga og auglýsinga.

Eðlilegt er að ætla sveitarfélögum svigrúm til að ákveða þörf fyrir aðra háskólamenntaða starfsmenn en leikskólakennara til starfa á leikskólum. Ekki er eingöngu um það að ræða að „ófaglærðir“ starfsmenn sinni þeim störfum sem ekki fást leikskólakennarar til og má nefna að víða starfa þroskaþjálfar á leikskólum og starfsmenn með háskólaþróf í uppeldisfræðum. Í þessu sambandi er rétt að geta þess að samkvæmt kjarasamningi Launaneðndar sveitarfélaga og Þroskaþjálfafélags Íslands er gert ráð fyrir starfskröftum þroskaþjálfara á leikskólastiginu.

Stór hluti núverandi starfsmanna leikskóla er án kennsluréttinda og má alls ekki vanmeta mikilvægi þeirra starfsmanna fyrir leikskólana enda hafa margir þeirra mikla reynslu af uppeldi barna og jafnframt menntun sem nýtist í starfi. Þótt leikskólinn sé skilgreindur sem fyrsta skólastigið fer að sjálfsögðu ekki eingöngu fram skipulögð kennsla á leikskólum því þar fer einnig fram umönnun barna og eru yngstu leikskólabörnin aðeins á fyrsta ári þegar þau hefja leikskóladvöl. Á þeim aldri hlýtur áherslan að vera meiri á umönnun en kennslu. Einnig hefur dvöl barna á leikskólum lengst á undanförunum árum og er algengt að börnin dvelji þar í 8-9 klst. á dag. Börn á leikskólaaldri eru tæpast fær um að stunda nám nema hluta þess

dvalartíma. Það er því umhugsunarefni hvort þörf sé á því að 2/3 hlutar allra starfa við kennslu, umönnun og uppeldi á leikskólum séu unnin af leikskólakennurum og fyllilega óraunhæft og örökstutt ef krafist er meistaragráðu eins og lagt er til í frumvarpinu.

Um 11. gr.

Lagt er til að ákvæðið fari út enda um að ræða atriði sem eðlilegt er að kveðið sé á um í kjarasamningi milli aðila eins og almennt gildir um starfsmenn sveitarfélaga. Afar óæskilegt er að lögbinda atriði eins og að ráða skuli leikskólakennara til starfa með þriggja mánaða gagnkvæmum uppsagnarfresti sem er þó einn mánuður á fyrstu þremur mánuðum í starfi, enda sé ráðningu ætlað að standa í a.m.k. þrjá mánuði. Ef framangreint ákvæði verður áfram inni í frumvarpinu er lögð áhersla á að þar verði jafnframt kveðið á um reynslutíma og að lengd hans verði undir ákvörðun vinnuveitanda komið.

Um 13. gr.

Lagt er til að orðin „eða aðstoðarskólastjóri“ falli brott. Í frumvarpi til laga um grunnskóla er stöðuheiti aðstoðarskólastjóra felld brott. Einnig er orðalag ákvæðisins ekki í fullkomnu samræmi við 10. gr. frumvarpsins um skilyrði til að verða ráðinn leikskólastjóri og er því lagt til að ákvæðið verði svohljóðandi:

„Til þess að verða ráðinn skólastjóri við grunnskóla skal umsækjandi hafa starfsheitið grunnskólakennari og viðbótarmenntun í stjórnun eða kennslureynslu á grunnskólastigi.“

Um 14. og 15. gr.

Lagt er til að ákvæðin falli brott sbr. athugasemdir við 11. gr.

Um 17. gr.

Afar sérstakt er það ósamræmi sem er á milli ráðningar stjórnenda við framhaldsskóla annars vegar og leik- og grunnskóla hins vegar, þ.e. að skólastjórnandi í framhaldsskóla þurfi aðeins að hafa starfsheitið framhaldsskólakennari en ekki annaðhvort viðbótarmenntun í stjórnun eða kennslureynslu eins og gerð er krafa um þegar í hlut eiga stjórnendur við leik- og grunnskóla.

Um 20. gr.

Vísað er til athugasemda sem fram koma við 9. gr. um algjöran skort á starfsöryggi þeirra starfsmanna sem ekki eru leikskólakennarar en sem ráðnir eru til starfa í stöður sem ætlaðar eru leikskólakennurum þar sem enginn slíkur fæst til starfans. Það að leikskólar megi ekki ráða „ólögverndaða starfsmenn“ nema til eins árs í senn stríðir gegn meginreglum EES-vinnuréttar um tímabundið ráðna starfsmenn en þær hafa verið lögfestar hér á landi. Samkvæmt 5. gr. laga nr. 139/2003 um tímabundna ráðningu starfsmanna er að finna verulega takmörkun á heimild vinnuveitanda til að endurnýja tímabundna ráðningarsamninga og er óheimilt að endurnýja tímabundinn ráðningarsamning lengur en í tvö ár samtals nema annað sé tekið fram í lögum. Minnt er á að starfsmenn án leikskólakennaramenntunar hafa gegnt mikilvægu hlutverki á leikskólum og er ótækt að sveitarfélögin verði sett í þá stöðu að mega ekki endurráða starfsmann vegna þess að hann hafi unnið samtals í tvö ár á sama leikskólanum. Ennfremur er minnt á að ákvæði 1. mgr. 12. gr. leikskólalaga nr. 78/1994, sbr. breytingu sem gerð var með lögum nr. 47/2001, kveður ekki á um skyldu til tímabundinna ráðninga þessa starfsfólks. Til að tryggt verði að sveitarfélög geti brugðist við langvarandi skorti á leikskólakennurum með því að ráða starfsmenn

sem ekki eru leikskólakennarar er a.m.k. nauðsynlegt að breyta frumvarpsgreininni þannig að það sé alveg skýrt að framangreind 2ja ára regla gildi ekki um ráðningar samkvæmt henni. Verði ákvæðið samþykkt óbreytt er mikil hætt á að dýrmat starfsreynsla og þekking glatist auk þess sem starfsöryggi þessara starfsmanna yrði ótryggara en það er samkvæmt gildandi lögum.

Rétt er að benda á að samkvæmt gildandi lögum er ekki skylt að auglýsa laus störf á leikskólum og má reikna með að sveitarfélög verði fyrir umtalsverðum kostnaði af þeirri skyldu að auglýsa hvert starf leikskólakennara eigi sjaldnar en tvívegis þegar ekki fást leikskólakennarar til starfa. Verður alls ekki séð að endurtekin auglýsing þjóni sama tilgangi og við ráðningar grunnskólakennara, sem að jafnaði miðast við upphaf skólaárs.

Um 21. gr.

Gerð er athugasemd við að enn sé gert ráð fyrir undanþágunefnd grunnskóla en að sveitarfélögum sé ekki treyst fyrir því að fara að lögum og málefnalegum sjónarmiðum. Telja verður þetta úrelt fyrirkomulag svo ekki sé fastar að orði kveðið og vakin athygli á að greinilega er ekki talin þörf á undanþágunefnd leikskóla.

Þá skilst 5. mgr. ákvæðisins ekki enda erfitt að sjá fyrir sér skólastjóra gera tillögu um ráðningu einhvers sem hann ekki vill ráða.

Um 23. gr.

Í greininni er fjallað um mat á umsóknum um laus störf og forgang til starfa. Lagt er til að ákvæðið falli brott enda afar sérstakt að í lögum um tilteknar starfsstéttir sé talin þörf á að kveða á um þessi atriði. Samkvæmt óskráðri meginreglu stjórnsýsluréttarins ber sveitarfélögum að ráða hæfasta umsækjanda um starf.

Í 3.-4. mgr. er nýmæli um að einstaklingar sem lokið hafa svonefndu bakkalárprófi á sviði uppeldis- og kennslufræða eða sambærilegu námi skuli njóta forgangs „umfram aðra“ við ráðningu í starf í leikskóla og grunnskóla. Hlýtur að vera ætlunin að láta þennan forgang gilda umfram aðra sem ekki hafa leyfisbréf til kennslu á viðkomandi skólastigi.

Um 26. gr.

Í greininni er kveðið á um að lögin taki gildi 1. júlí 2008 og ákvæði 3.-5. gr. um lengingu kennaranáms taki til þeirra sem hefja námið eftir gildistöku laganna. Má vænta þess að fyrsti árgangur sem útskrifast úr breyttu kennaranámi komi ekki til starfa fyrr en árið 2013. Þar til upplýsingar liggja fyrir um á hvern hátt inntak kennaranáms tekur breytingum við lengingu námsins verður að telja eðlilegt að gildistöku laganna verði frestað enda alls ekki ljóst að lenging kennaranáms sé tímabær eða nægilega vel undirbúin. Reykjavíkurborg er heldur ekki kunnugt um að nein úttekt hafi farið fram á mögulegum afleiðingum þess að lengja kennaranámið eða þörf fyrir þá breytingu

Um ákvæði til bráðabirgða.

Til að ljúka endurskoðun á löggjöf sem varðar grunnskólastigið er mikilvægt að lög um réttindi og skyldur kennara og skólastjórna grunnskóla verði endurskoðuð sem fyrst. Samkvæmt 2. mgr. ákvæðis til bráðabirgða er gert ráð fyrir að þeirri endurskoðun verði lokið innan tveggja ára frá gildistöku laganna. Er eðlilegt að stefna að því að semja um þessi atriði milli aðila og lögin í framhaldi af því felld úr gildi í heild sinni. Í þessu sambandi er vakin athygli á því að sambærileg löggjöf um réttindi og skyldur einstakra starfsstétta sveitarfélaga þekkist ekki en nefnd lög voru sett í tengslum við flutning grunnskóla frá ríki til sveitarfélaga í ágúst 1996. Þá er

áréttað það sem hefur áður komið fram að samkvæmt sveitarstjórnarlögum er gert ráð fyrir því fyrirkomulagi að um starfskjör, réttindi og skyldur starfsmanna sveitarfélaga fari eftir ákvæðum kjarasamninga hverju sinni og/eða ákvæðum ráðningarsamninga. Ekkert hefur komið fram sem rökstyður að um stétt kennara þurfi að gilda eitthvað annað.

Kristbjörg Stephensen

Alþingi
Erindi nr. Þ 135/1119
komudagur 23.1.2008

s a f n a r á ð

the museum
council
of iceland

laufásvegi 12
101 reykjavík
sími: 515 9605
fax: 515 9601

www.safnarad.is
safnarad@safnarad.is

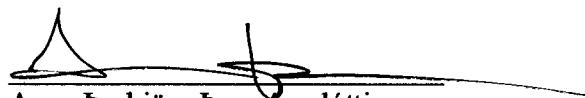
Nefndasvið Alþingis,
Austurstræti 8-10,
150 Reykjavík

Reykjavík 21. janúar 2008
Tilvísun: 0801215alp.kennarar

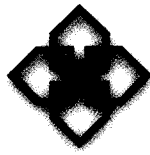
Efni: Umsögn um frumvarp til laga um Menntun og ráðning kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla, 288. mál, heildarlög.

Á fundi Safnaráðs 15. janúar sl. var fjallað um ofan nefnt frumvarp til laga. Safnaráð gerir engar efnislegar athugasemdir við frumvarpið:

f.h. Safnaráðs,

Anna Þorbjörg Þorgrímsdóttir,
starfandi framkvæmdastjóri

Alþingi
Erindi nr. Þ 135/1306
komudagur 1.2.2008

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Alþingi
b.t. menntamálanefndar
Austurstræti 8-10
150 REYKJAVÍK

Reykjavík 1. febrúar 2008

0712423SA GB/-
Tilv.: 330

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnaenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla

Frumvarpið barst Sambandi íslenskra sveitarfélaga til umsagnar með bréfi dags. 14. desember 2007. Um er að ræða frumvarp til nýrra heildarlaga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnaenda, sem munu leysa af hólmi lög um lögverndun á starfsheiti og starfsréttindum grunnskólakennara, framhaldsskólakennara og skólastjóra. Veigamikil breyting felst í því að frumvarpið tekur einnig til leikskólastigsins og munu starfsheiti og starfsréttindi leikskólakennara og leikskólastjóra því verða lögvernduð ef frumvarpið verður að lögum. Er sú breyting rökstudd með því að leikskólinn sé fyrsta stig íslenska skólakerfisins. Í frumvarpinu er jafnframt lögð til sú grundvallarbreyting að gerð verði krafa um meistaraþróf úr viðurkenndum háskóla til að öðlast kennsluréttindi í leikskólum, grunnskólum og framhaldsskólum.

Stjórn sambandsins hefur lýst yfir vilja til þess að taka ásamt menntamálaráðuneytinu þátt í eflingu kennaramenntunar og tók fulltrúi sambandsins þátt í gerð frumvarpsins. Eftir að hafa gaumgæft möguleg áhrif þeirrar miklu lengingar kennaranáms sem lögð er til í frumvarpinu lýsir sambandið yfir miklum efasemdum um þessi áform. Sérstaklega gagnrýnir sambandið áform um lengingu leikskólakennaranáms en sú breyting er lítt rökstudd í frumvarpinu. Ekki var gerð krafa um meistaraþróf til að öðlast starfsheiti leikskólakennara í þeirri frumvarpstíllögu sem fulltrúi sambandsins stóð að og mótaðist afstaða fulltrúa sambandsins til annarra ákvæða frumvarpsins, sbr. einkum 1. mgr. 9. gr. um að 2/3 hlutar stöðugilda í leikskólum skuli teljast til stöðugilda leikskólakennara, af þeirri forsendu að menntunarkröfur til leikskólakennara yrðu óbreyttar.

1. Almenn sjónarmið um lengingu kennaranáms

Í frumvarpinu felst sú meginbreyting að gerð er krafa um meistaraþróf til að öðlast starfsheiti og starfsréttindi kennara í leikskólum, grunnskólum og framhaldsskólum. Ætlunin með þessari breytingu er að auka gæði kennslu á öllum skólastigum. Samband íslenskra sveitarfélaga er vitaskuld sammála því markmiði að gæði skólastarfs verði aukin og að menntun allra barna verði sambærileg við það besta sem þekkist í nágrannalöndum okkar. Ekki er þó sjálfgefið að lenging kennaranáms sé eina eða besta leiðin til að ná því markmiði. Í þeim löndum sem við berum okkur helst saman við er hvergi gerð krafa um meistaraþróf vegna kennslu og uppeldis barna frá 0-5 ára aldurs og í mörgum tilfellum er lengd kennaranáms algjörlega sambærileg ef tekið er tillit til þess aldursstigs sem kennsluréttindin ná til. Lögbundin lágmarkskrafa um meistaraþróf, þ.e. rannsóknarnám á háskólastigi, til að

kenna börnum í leik- og grunnskólum er býsna stórt stökk þegar horft er til þess að meirihluti starfandi leikskólakennara hefur ekki grunnnám að baki á háskólastigi auk þess sem það er ekki hlutverk leik- og grunnskólakennara að leiðbeina nemendum við rannsóknir eða stýra sínum stofnunum faglega.

Þá hljóta mun fleiri þættir að koma til skoðunar við úrbætur í skólastarfi en lengd námsins ein og sér. Má þar nefna fyrirkomulag og inntak kennaranáms, verkstjórn og skipulag kennslu og uppeldisstarfs innan skólanna o.m.fl. Einnig telur sambandið ástæðu til að vara við oftrú á að lenging kennaranáms leiði sjálfkrafa til betri árangurs í skólastarfi. Ekki er vitað til þess að úttekt eða rannsókn hafi farið fram á gæðum eða árangri kennslu að teknu tilliti til lengdar eða inntaks menntunar kennara þótt allnokkur fjöldi starfandi kennara hafi lokið meistaranámi.

Jafnframt er það álit sambandsins að ekki hafi verið gerð fullnægjandi grein fyrir því hvaða markmiðum lengingin þjóni, þ.e. hvaða atriðum sé ábótavant í menntun kennara og að hvaða marki bætt verði úr þeirri vöntun með því að lengja kennaranám. Til þess að lenging kennaranáms skili árangri þarf að liggja skýrar fyrir hvernig ætlunin er að nýta lengingu námstímans til þess að breyta áherslum í kennaranámi. Sambandinu er ekki kunnugt um hve langt undirbúningur að breytingum á skipulagi kennaranáms er kominn hjá einstökum háskólum eða á hvaða forsendum þær breytingar eru gerðar en mikilvægt er að vandað verði til þess verks. Starfshópur sá er skilaði tillögum um framtíðarskipan kennaramenntunar til menntamálaráðherra í mars 2006 leggur enda áherslu á að skilgreind verði viðmið um inntak og starfshætti íslenskrar kennaramenntunar. Innihald hins breytta kennaranáms skiptir miklu máli og telja sveitarfélögin sig eiga réttmæta kröfu á því að koma að ákvörðunum í þeim efnum, svo sem við undirbúning reglugerðar skv. 8. gr. frumvarpsins.

2. Sjónarmið um lengingu náms leikskólakennara

Eins og bent er á í umsögn Reykjavíkurborgar um frumvarpið er Akkillesarhællinn í starfi leikskóla víða um land ekki menntunarskortur leikskólakennara heldur skortur á menntuðum leikskólakennurum. Hlutfall leikskólakennara hefur haldist nánast óbreytt undanfarin ár og að meðaltali er aðeins um þriðjungur starfsmanna sem sinna menntun og uppeldi leikskólabarna með leikskólakennaramenntun. Vekur þessi staða meðal annars þá spurningu af hálfu sveitarfélaganna hvort eðlilegt sé eða tímabært að gera sömu menntunarkröfur til kennara á öllum skólastigum, þ.e. frá leikskóla til háskóla. Meðal annars skal bent á að meðallengd leikskólakennaranáms í nágrannalöndunum er rúmlega þrjú ár, þar sem á annað borð er gerð krafa um háskólagráðu. Verður því alls ekki séð að sömu rök eigi við um lengingu náms fyrir leikskólakennara og grunnskólakennara. Þá skal á það minnt að stutt er síðan leikskólakennaranám var fært á háskólastig; 1998 við KHÍ og 1996 við Háskólann á Akureyri. Sú breyting hefur skilað leikskólunum betur menntuðum leikskólakennurum og mætt vel þörfum leikskólanna. Forgangsmálið nú er að fjölga menntuðum leikskólakennurum sem og öðru menntuðu starfsfólki á leikskólum.

Bent skal á að áform um að lengja leikskólakennaranám ganga þvert á niðurstöður málsþings sem haldið var í febrúar 2006 um stöðu leikskólans í

samfélaginu, sbr. greinargerð samráðsnefndar leikskóla frá ágúst 2007 en í nefndinni eiga sæti fulltrúar menntamálaráðuneytis, Sambands íslenskra sveitarfélaga, Félags leikskólakennara og Eflingar stéttarfélags. Í greinargerðinni er meðal annars bent á að af þeim sem sækja um inngöngu í leikskólakennaranám eru ekki nægilega margir sem uppfylla inntökuskilyrði háskóla um stúdentspróf. Eftirspurn eftir náminu virðist hins vegar vera fyrir hendi og þeirri eftirspurn sé mikilvægt að svara. Skoða þurfi hvernig unnt er að koma til móts við þá einstaklinga sem hafa hug á að leggja fyrir sig leikskólakennarastarf en uppfylla ekki inntökuskilyrði. Samráðsnefndin leggur áherslu á að hún er ekki að mælast til þess að dregið sé úr inntökuskilyrðum heldur að skoðað verði hvort hanna megi einhvers konar fornam fyrir þennan hóp umsækjenda. Þá sé mikilvægt að skapaðar verði leiðir til að fólk með aðra háskólamenntun en leikskólakennaranám geti aflað sér kennsluréttinda á leikskólastigi.

Samráðsnefnd leikskóla bendir einnig á að fjölga þurfi valkostum í námi fyrir ófaglært starfsfólk leikskóla og skoða sérstaklega stöðu starfsmanna í leikskólum sem hafa langa starfsreynslu. Bent er á að kennaramenntunarstofnanir mættu í meira mæli taka upp raunfærnimat og meta starfsreynslu og aðra menntun við mat á umsóknum í stað þess að einblína á stúdentspróf. Meðal annars hefur verið boðið upp á 32 eininga leikskólaliðanám á framhaldsskólastigi, sem er ætlað þeim sem starfandi eru í leikskólum og hafa a.m.k. þriggja ára starfsreynslu. Þá hafa nokkrir framhaldsskólar boðið upp á 71 eininga leikskólaliðanám og er einnig krafist starfsreynslu til að innritast í það nám. Töluverð aðsókn hefur verið í þessar námsbrautir og er mikilvægt að skýr greinarmunur sé gerður á leikskólaliðum og „ófaglærðu starfsfólki“ í allri umræðu um mönnun leikskóla.

3. Möguleg neikvæð áhrif vegna lengingar kennaranáms

Samband íslenskra sveitarfélaga hefur af því umtalsverðar áhyggjur hvaða áhrif lenging kennaranáms muni hafa fyrir mönnun starfa í leikskólum og grunnskólum. Hætt er við að einsleit krafa um meistaragráðu til að starfa á leikskólum muni frekar fæla frá hæft starfsfólk leikskóla sem áhuga hefur á að tryggja starfsöryggi sitt og bæta við sig styttra námi í því skyni. Miðað við inntökukröfur í kennaranám þarf „ófaglært“ starfsfólk leikskóla sem hefur áhuga á að öðlast kennsluréttindi fyrst að ljúka 140 eininga námi á framhaldsskólastigi áður en það getur hafið fimm ára leikskólakennaranám í háskóla. Ætla má að þessi langi námstími muni vaxa flestu starfsfólki leikskóla í augum.

Jafnframt er hætta á að færri kennaranemar innritist í háskóla en ella vegna lengingar kennaranáms. Má breytingin alls ekki leiða til þess að hlutfall kennara án kennsluréttinda í leik- og grunnskólum hækki frá því sem verið hefur en á undanförunum árum hefur náðst verulegur árangur í því að fjölga grunnskólakennurum. Skal bent á að þann árangur má að verulegu leyti þakka auknum möguleikum til fjarnáms. Starfsmenn við leik- og grunnskóla hafa getað hagnýtt sér nýjar kennsluaðferðir og margmiðlunartækni til að afla sér kennsluréttinda, gjarnan á löngum tíma. Lenging kennaranáms um tvö ár mun án efa fækka þeim sem afla sér kennsluréttinda á þennan hátt.

4. Almennar athugasemdir við frumvarpið

Sambandið telur nauðsynlegt að benda á að reglur III.-V. kafla frumvarpsins ættu fremur heima í kjarasamningum en í lögum. Ítarleg lagasetning um ráðningu og ráðningarkjör einstakra starfsstétta sveitarfélaga stangast meðal annars á við þá meginreglu sem fram kemur í 57. gr. sveitarstjórnarlaga, en þar segir að um starfskjör, réttindi og skyldur starfsmanna sveitarfélaga fari eftir ákvæðum kjarasamninga hverju sinni og/eða ákvæðum ráðningarsamninga. Í umræddum köflum eru ákvæði sem kveða á um að leyfisbréf til þess að nota starfsheiti leikskólakennari, grunnskólakennari og framhaldsskólakennari séu skilyrði fyrir ráðningu. Þar að auki eru ákvæði um fyrirkomulag ráðningarvalds, skyldu til að auglýsa laus störf, ráðningarsamninga og uppsagnarfresti.

Sambærileg lagaákvæði þekkjast hvorki um aðrar starfsstéttir hjá sveitarfélögum né í öðrum lögum sem kveða á um lögverndun/löggildingu tiltekinna starfsheita og/eða starfsréttinda. Sambandið telur því æskilegt að ákvæði III. kafla um starfsréttindi og ráðningar í leikskólum verði tekin út úr frumvarpinu að undanskildum ákvæðum sem beinlínis varða starfsréttindin. Jafnframt bendir sambandið á að um ráðningar og uppsagnarfresti leikskólakennara hafa aðilar þegar samið, sbr. fylgiskjal II með kjarasamningi Launaneðndar sveitarfélaga og Kennarasambands Íslands vegna Félags leikskólakennara, sbr. fylgiskjal með umsögn þessari. Sambærileg ákvæði er ekki að finna í kjarasamningi launaneðndarinnar og Kennarasambands Íslands fyrir grunnskólakennara, enda fer núum þessi atriði skv. gildandi lögverndunarlögum. Að mati sambandsins er nú tækifæri til að breyta því fyrirkomulagi til samræmis við það sem almennt gildir og hefur Launaneðnd sveitarfélaga þegar hafið viðræður við Kennarasamband Íslands um slíkar breytingar.

Ýmsar jákvæðar breytingar eru í frumvarpinu. Má þar nefna að viðurkenning starfsréttinda er veitt óháð því hvaða háskólanám er stundað við. Mun þessi breyting væntanlega einfalda afgreiðslu leyfisbréfa til kennara sem eru menntaðir í öðrum löndum. Sérstaklega má benda á að í 24. gr. frumvarpsins kemur fram að leyfisbréf kennara geta gilt á fleiri en einu skólastigi. Sem dæmi má nefna að leyfisbréf grunnskólakennara sem hefur sérhæft sig í kennslu yngri barna veitir heimild til kennslu elstu aldursflokka í leikskóla og á sama hátt fær leikskólakennari sem hefur sérhæft sig í kennslu eldri barna heimild til kennslu í 1.-3. bekkjum grunnskóla. Þessi breyting er til þess fallin að stuðla að auknu hagræði og sveigjanleika í skólastarfi, til dæmis þar sem leikskóli og grunnskóli eru reknir í einni stofnun, eins og heimilt verður samkvæmt frumvörpum til laga um leikskóla og grunnskóla. Einnig fá framhaldsskólakennarar heimild til að kenna sérgrein sína í 8.-10 bekk grunnskóla og grunnskólakennarar með sérmenntun í kennslugrein öðlast heimild til kennslu í byrjunaráföngum framhaldsskóla.

5. Athugasemdir við einstakar greinar eða kafla

Um 3.-5. gr. Í 3., 4. og 5. gr er kveðið á um menntunarkröfur sem leikskólakennarar, grunnskólakennarar og framhaldsskólakennarar skulu uppfylla. Þar er almenna reglan sú að viðkomandi hafi lokið meistaraþrófi frá háskóla sem hlotið hefur viðurkenningu ráðherra á grundvelli laga um háskóla, nr.

63/2006, á „fræðasviði“ sem ráðherra viðurkennir til kennslu á leikskólastigi, grunnskólastigi eða framhaldsskólastigi. Í 8. gr. er svo að finna nánari útlistun á því hvernig viðurkenningu á fræðasviðunum verður háttað, þ.e. með reglugerð þar sem „inntak menntunar“ leik-, grunn- og framhaldsskólakennara er nánar skilgreint með tilliti til lágmarkskrafa um vægi kennslu- og uppeldisfræða og vægi faggreina. Það væri til bóta ef sama hugtakið væri notað í öllum frumvarpsgreinunum. Einnig væri til bóta að hafa millitilvísanir í nefndum ákvæðum.

Um 6. gr. Í greininni er fjallað um viðurkenningu kennsluréttinda þeirra sem hafa hlotið kennaramenntun erlendis og er greinin óbreytt frá 3. gr. gildandi laga. Sú spurning hlýtur að vakna hvort ákvörðun um lengingu kennaranáms hér á landi kalli á endurskoðun greinarinnar, m.a. til að tryggja að allir sem fá viðurkennd réttindi uppfylli þær kröfur sem gerðar eru til kennara sem útskrifast úr innlendum háskólum.

Um 8. gr. Þar sem flestir þeir sem útskrifast sem leik- og grunnskólakennarar fá störf hjá sveitarfélögum telur Samband Íslenskra sveitarfélaga eðlilegt að haft verði samráð við sambandið um setningu reglugerðar um inntak menntunar þessara stétta. Er lagt til að 8. gr. frumvarpsins verði breytt þannig að slíkt samráð verði lögbundið með því að bæta við greinina orðunum: *að höfðu samráði við Samband Íslenskra sveitarfélaga.*

Um 9. gr. Í 9. gr. er nýmæli sem kveður á um að a.m.k. 2/3 hlutar stöðugilda við kennslu, umönnun og uppeldi barna í hverjum leikskóla skuli teljast til stöðugilda leikskólakennara. Er þar um að ræða töluverða tilslökun frá gildandi leikskólalögum. Innan þess þriðjungs starfa sem eftir standa verða ekki eingöngu „ófaglærðir“ starfsmenn leikskóla. Má nefna að víða starfa þroskajálfar í leikskólum auk þess sem sveitarfélög hafa sóst eftir að ráða þar til starfa starfsfólk með menntun í iðn-, list- og verkgreinum. Til lengri tíma litir er eðlilegt að ætla sveitarfélögum verulegt svigrúm til að meta hvaða þörf er fyrir aðra háskólamenntaða starfsmenn en leikskólakennara.

Stór hluti núverandi starfsmanna leikskóla er án kennsluréttinda og má alls ekki vanmeta mikilvægi þeirra starfsmanna fyrir leikskólana enda hafa margir þeirra mikla reynslu af uppeldi barna og jafnframt menntun sem nýtist í starfi. Þótt leikskólinn sé skilgreindur sem fyrsta skólastigið fer að sjálfsögðu ekki eingöngu fram skipulögð kennsla á leikskólum því þar fer einnig fram umönnun barna og eru yngstu leikskólabörnin aðeins sex mánaða gömul þegar þau hefja leikskóladvöl. Á þeim aldri hlýtur áherslan að vera meiri á umönnun en kennslu. Einnig hefur dvöl barna á leikskólum lengst á undanförunum árum og er algengt að börnin dvelji þar í 8–9 klst. á dag. Börn á leikskólaaldri eru tæpast fær um að stunda nám nema hluta þess dvalartíma en að öðru leyti er um að ræða leiki eða annars konar umönnun. Umhugsunarefni er hvort þörf sé á því að 2/3 hlutar allra starfa við kennslu, umönnun og uppeldi í leikskólum séu unnin af leikskólakennurum með meistaragráðu eins og lagt er til í frumvarpinu. Er algerlega óraunhæft að það markmið náist á næstunni. Leggur sambandið því til að slík menntunarkrafa verði aðeins gerð til leikskólastjóra.

Um 11. og 15. gr. Í 3. mgr. 11. gr. er kveðið á um að ráða skuli leikskólakennara til starfa með þriggja mánaða gagnkvæmum uppsagnarfresti,

sem er þó einn mánuður á fyrstu þremur mánuðum í starfi, enda sé ráðningu ætlað að standa í a.m.k. þrjá mánuði. Samhljóða ákvæði er einnig í 3. mgr. 15. gr. frumvarpsins. Að mati sambandsins er óæskilegt að lögbinda þessi atriði a.m.k. hvað leikskólakennara varðar. Um þetta vísast nánar til almennra athugasemda sambandsins um frumvarpið. Ef framangreind ákvæði standa áfram leggur sambandið áherslu á að þar verði jafnframt kveðið á um reynslutíma og að lengd hans verði undir ákvörðun vinnuveitanda komin líkt og gildir um ríkisstarfsmenn, sbr. ákvæði 41. gr. laga um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins nr. 70/1996.

Um 13. gr. Lagt er til að orðin „eða aðstoðarskólastjóri“ falli brott úr greininni. Bendir sambandið á að gæta þarf samræmis við frumvarp til laga um grunnskóla en í því frumvarpi er stöðuheiti aðstoðarskólastjóra felld brott. Einnig er orðalag greinarinnar ekki í fullkomnu samræmi við 10. gr. frumvarpsins um skilyrði til að verða ráðinn skólastjóri og er því lagt til eftirfarandi orðalag: *Til þess að verða ráðinn skólastjóri við grunnskóla skal umsækjandi hafa starfsheitið grunnskólakennari og viðbótarmenntun í stjórnun eða kennslureynslu á grunnskólastigi.*

Um 16. gr. Í 1. mgr. 16. gr. er ranglega vísað til 22. gr. frumvarpsins en þar mun vera átt við 24. gr.

Um 17. gr. Sambandið vekur athygli á því að minni hæfniskröfur eru gerðar til stjórnenda framhaldsskóla en til skólastjóra leik- og grunnskóla, sbr. 10. og 13. gr. Hvorki er í greininni gerð krafa um stjórnunarnám né reynslu af kennslu í framhaldsskóla. Varla er þó ástæða til að gera minni kröfur til stjórnenda framhaldsskóla í þessum efnum en til stjórnenda leik- og grunnskóla.

Um 20. gr. Í greininni er heimilað að lausráða í stöðu leikskólakennara til eins árs í senn ef ekki fæst leikskólakennari til starfs sem fellur undir reglu 1. mgr. 9. gr. þrátt fyrir endurtekna auglýsingu. Rétt er að benda á að samkvæmt gildandi lögum er ekki skylt að auglýsa laus störf í leikskólum og má reikna með að sveitarfélög verði fyrir umtalsverðum kostnaði af þeirri skyldu að auglýsa hvert starf leikskólakennara eigi sjaldnar en tvívegis þegar ekki fást leikskólakennarar til starfa. Verður alls ekki séð að endurtekin auglýsing þjóni sama tilgangi og við ráðningar grunnskólakennara, sem að jafnaði miðast við upphaf skólaárs. Jafnframt verður að hafa í huga að viðvarandi skortur er á leikskólakennurum.

Sambandið telur nauðsynlegt að benda á að skv. 5. gr. laga um tímabundna ráðningu starfsmanna, nr. 139/2003, er óheimilt að endurnýja tímabundinn ráðningarsamning lengur en í tvö ár samtals nema annað sé tekið fram í lögum. Er algerlega ótækt að sveitarfélögin verði sett í þá stöðu, vegna skilyrðis í 20. gr. frv. um tímabundna ráðningu og þá takmörkun sem leiðir af lögum nr. 139/2003, að mega ekki endurráða starfsmann vegna þess að hann hafi unnið samtals í tvö ár í sama leikskólanum. Slík lagabreyting er einnig óviðunandi fyrir starfsfólk leikskóla enda felst í því veruleg skerðing á starfsöryggi þessa starfsfólks ef það fellur utan þess ráðningarsvigrúms sem leiðir af 1. mgr. 9. gr. frumvarpsins.

Sambandið minnir á að starfsmenn án leikskólakennaramenntunar hafa gegnt mikilvægu hlutverki í leikskólum. Ennfremur minnir sambandið á að 1. mgr. 12. gr. gildandi leikskólalaga, nr. 78/1994, sbr. breytingu sem gerð var með lögum nr. 47/2001, kveður ekki á um skyldu til tímabundinna ráðninga þessa starfsfólks. Í breytingartillögu sambandsins er gert ráð fyrir að fallið verði frá kröfu um tímabundna ráðningu starfsfólks sem ekki hefur leikskólakennaramenntun. Sambandið leggur til að 20. gr. verði svohljóðandi:

Sæki enginn leikskólakennari um auglýsta stöðu leikskólastjóra, aðstoðarleikskólastjóra eða leikskólakennara, sbr. 1. mgr. 9. gr., er heimilt að ráða til starfans starfsmann sem ekki hefur leikskólakennaramenntun. Hið sama gildir ef enginn umsækjandi uppfyllir þau almennu skilyrði sem nauðsynleg teljast til að fá ráðningu í starf leikskólakennara. Starfsmaður sem ráðinn er vegna framangreindra aðstæðna má ekki nota starfsheitið leikskólakennari.

Verði ekki fallist á ofangreinda tillögu leggur sambandið áherslu á að orðin „þrátt fyrir endurtekna auglýsingu“ falli brott úr 1. málsl. 20. gr. Einnig þarf þá að tryggja að sveitarfélög geti brugðist við langvarandi skorti á leikskólakennurum með því að ráða starfsmenn ótímabundið sem ekki eru leikskólakennarar með því að breyta frumvarpsgreininni á þann veg að framangreind 2ja ára regla gildi ekki um ráðningar samkvæmt undantekningarreglu 20. gr. Verði ákvæðið samþykkt óbreytt er mikil hætta á að dýrmæt starfsreynsla og þekking glatist auk þess sem starfsöryggi þessara starfsmanna yrði eins og áður segir ótryggara en það er samkvæmt gildandi lögum.

Um 21. gr. Greinin fjallar um heimild til að lausráða kennara án kennsluréttinda við grunnskóla en sambærilegt ákvæði er í 10. gr. gildandi laga. Er m.a. lagt til að Samband íslenskra sveitarfélaga fái fulltrúa í undanþágunefnd en þar hefur sambandið aðeins átt áheyrnarfulltrúa. Mikilvæg breyting felst í því að ekki verður skylt að endurtaka auglýsingu ef ætlunin er að endurráða kennara sem er í kennsluréttindanámi og er gert ráð fyrir að unnt verði að endurráða slíka starfsmenn strax að vori, þ.e. eftir að lögboðinni auglýsingaskyldu er fullnægt. Einnig verður óþarft að leita til undanþágunefndar þegar ráða á sérfræðing til að kenna 240 mínútur á viku eða minna, sbr. nýmæli í 4. mgr. 12. gr. frumvarpsins. Sambandið telur þær breytingar sem lagðar eru til í frumvarpsgreininni almennt til bóta.

Um 23. gr. Í greininni er fjallað um mat á umsóknum um laus störf og forgang til starfa. Samkvæmt óskráðri meginreglu stjórnsýsluréttarins ber sveitarfélögum að ráða hæfasta umsækjanda um starf og er sú regla áréttuð í 1. mgr. Eftir því sem best verður séð er um að ræða óþarfa endurtekningu í 1. og 2. málsl. og má síðari málslíðurinn að ósekju falla brott. Í 3.–4. mgr. er nýmæli um að einstaklingar sem lokið hafa svonefndu bakkalárprófi á sviði uppeldis- og kennslufræða eða sambærilegu námi skuli njóta forgangs „umfram aðra“ við ráðningu í starf í leikskóla og grunnskóla. Hlýtur að vera ætlunin að láta þennan forgang gilda umfram aðra sem ekki hafa leyfisbréf til kennslu á viðkomandi skólastigi, sbr. 24. gr., en þetta þarf að koma skýrar fram í frumvarpsgreininni.

Um 24. gr. Í greininni er kveðið á um gildissvið leyfisbréfa kennara og útgáfu þeirra. Á grundvelli 1. mgr. 24. gr. má vænta þess að möguleikar kennara aukist til að kenna á fleiri en einu skólastigi eins og vikið er að í upphafi þessarar umsagnar. Sambandið telur þessar breytingar vera jákvæðar og líklegar til að stuðla að auknum sveigjanleika og auðvelda mönnun í kennarastöður á öllum skólastigum en gerir þó athugasemdir við 2. og 3. mgr. 24. gr. Í skýringum við áðurnefndar málsgreinar er vísað til þeirrar framkvæmdar matsnefndar grunnskóla að veita leikskólakennurum leyfisbréf til kennslu í grunnskólum á grundvelli stjórnunarmenntunar. Vegna lengingar kennaranáms sér sambandið ekki þörf fyrir þessa sérreglu og er raunar erfitt að koma auga á rök fyrir því að stjórnunarnám eigi að veita aukin kennsluréttindi.

Um 25. gr. Í greininni er kveðið á um að kennarar á öllum skólastigum sem lokið hafa námi til kennsluréttinda fyrir gildistöku laganna skuli halda réttindum sínum og geti fengið leyfisbréf því til staðfestingar. Sambandið áréttar að ákvæðið hefur engin áhrif á efni kjarasamninga. Athygli er jafnframt vakin á mismunandi orðalagi í 1. og 2. mgr. Ef ætlunin er að tryggja starfandi leikskólakennurum rétt til að nota starfsheitið leikskólakennari eftir gildistöku laganna þarf að breyta orðalagi 1. mgr. Það væri mögulega hægt með því að nota svipað orðalag og er í 2. mgr. sömu greinar um grunn- og framhaldsskólakennara sem hafa leyfisbréf við gildistöku laganna en þar segir að þeir haldi fullum réttindum *til jafns við þá sem öðlast starfsréttindi samkvæmt lögum þessum.*

Um 26. gr. Í greininni er kveðið á um að lögin taki gildi 1. júlí 2008 og ákvæði 3.–5. gr. um lengingu kennaranáms taki til þeirra sem hefja námið eftir gildistöku laganna. Má vænta þess að fyrsti árgangur sem útskrifast úr breyttu kennaranámi komi ekki til starfa fyrr en árið 2013. Fyrirsjáanlegt er að þessi breyting mun enn auka á vanda sveitarfélaganna þegar kemur að mönnun leikskólanna. Mikill skortur er á leikskólakennurum og munu kröfur um viðbótarnám aðeins auka á starfsmannaeklu sem hefur verið viðvarandi í leikskólum síðustu ár. Langan tíma tekur að hækka þekkingarstig leikskólakennara í samræmi við efni frumvarpsins. Reikna má með að margir sem nú sinna kennslu í leikskólum muni hefja nám til að verða fullgildir kennarar. Þá verður að horfa á þessa kröfu í samhengi við ákvæði 9. gr. frumvarpsins sem gerir ráð fyrir að 2/3 hlutar starfsmanna leikskóla uppfylli lögvermdunarákvæðið. Sambandið telur eðlilegt að þriggja ára háskólanám veiti réttindi til kennslu í leikskólum en með því yrði gætt samræmis við flesta aðra háskólamenntun en í mjög auknum mæli veitir þriggja ára háskólanám nú háskólagráðu. Hins vegar mætti eins og áður segir gera þá kröfu að til þess að geta gegnt stöðu leikskólastjóra þurfi meistaranám.

Sambandið leggur til að gildistöku laganna verði frestað þar til upplýsingar liggja fyrir um á hvern hátt inntak kennaranáms tekur breytingum við lengingu námsins. Er alls ekki ljóst að lenging kennaranáms sé nægilega vel undirbúin eða tímabær. Sambandinu er heldur ekki kunnugt um að úttekt hafi farið fram á mögulegum afleiðingum þess að lengja kennaranámið en í upphafi þessarar umsagnar er vikið að mögulegum vandamálum sem tengjast þeirri breytingu.

Í 3. mgr. 26. gr. er þeim sem enn eru að afla sér kennsluréttinda veittur frestur til 1. júlí 2011 til að fá útgefið leyfisbréf til kennslu að loknu svonefndu bakkalárprófi. Orðalag 3. mgr. er raunar ekki nægilega nákvæmt þar sem grunnskólakennarar þurfa aðeins svonefnt bakkalárpróf til að öðlast kennsluréttindi skv. gildandi lögum á meðan framhaldsskólakennarar þurfa að auki að ljúka námi í uppeldis- og kennslufræðum.

Um ákvæði til bráðabirgða. Til að ljúka endurskoðun á löggjöf sem varðar grunnskólastigið er mikilvægt að lög um réttindi og skyldur kennara og skólastjórnenda grunnskóla verði endurskoðuð sem fyrst. Samkvæmt 2. mgr. ákvæðis til bráðabirgða er gert ráð fyrir að þeirri endurskoðun verði lokið innan tveggja ára frá gildistöku laganna. Vonir standa til að aðilum takist að semja um þau atriði sem skipta máli þannig að almenn sátt verði um að fella lögin í heild sinni úr gildi. Sambærileg löggjöf um réttindi og skyldur einstakra starfsstétta sveitarfélaga þekkt ekki hér á landi en nefnd lög voru sett í tengslum við flutning grunnskóla frá ríki til sveitarfélaga í ágúst 1996. Þá er áréttað það sem hefur áður komið fram að samkvæmt sveitarstjórnarlögum er gert ráð fyrir því fyrirkomulagi að um starfskjör, réttindi og skyldur starfsmanna sveitarfélaga fari eftir ákvæðum kjarasamninga hverju sinni og/eða ákvæðum ráðningarsamninga.

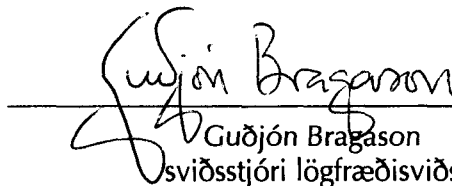
6. Kostnaðaráhrif fyrir sveitarfélögin

Samkvæmt kjarasamningum Launanefndar sveitarfélaga við leikskólakennara og grunnskólakennara er munur á launum þeirra kennara sem hafa lokið B.Ed.-prófi og þeirra sem lokið hafa meistaragráðu. Lögbundin lenging kennaranáms mun mögulega hafa einhver áhrif á kjarasamninga við þessar stéttir þegar hún kemur til framkvæmda árið 2013 en engin umræða hefur farið fram milli aðila um hvort kennarar sem ekki hafa lokið meistaránámi verði á öðrum launataxta en kennarar sem útskrifast eftir breytinguna. Í kostnaðarumsögn menntamálaráðuneytisins, sem unnin var í samráði við sambandið, er miðað við að árið 2018, þ.e. fimm árum eftir að lögin koma til framkvæmda, verði árlegur launakostnaður sveitarfélaga 930 m.kr. hærri en ella vegna lengingar náms leik- og grunnskólakennara. Í þeim útreikningum er miðað við ákvæði núverandi kjarasamninga um sérstakan launaauka sem greiðist einvörðungu til þeirra sem lokið hafa meistaragráðu.

Eins og vikið er að í umsögn sambandsins kunna fleiri ákvæði frumvarpsins að hafa kostnaðaráhrif þótt þeirra sé ekki getið í kostnaðarumsögninni. Má þar sérstaklega nefna kröfu um endurtekna auglýsingu á stöðum leikskólakennara, sbr. 20. gr. frumvarpsins.

Virðingarfyllt

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Guðjón Bragason
Sviðsstjóri lögræðisviðs

KJARASAMNINGUR

LAUNANEFNDAR SVEITARFÉLAGA

OG

**KENNARASAMBANDS ÍSLANDS
VEGNA FÉLAGS LEIKSKÓLAKENNARA**

GILDISTÍMI

1. október 2006 til og með 30. nóvember 2008

1. Réttindi og skyldur

1.1. Um gildissvið

Um starfsmenn sveitarfélaga gilda neðanskráðar reglur um réttindi og skyldur þeirra. Þó þannig að um þá starfsmenn sem ráðnir voru fyrir 1. mars 1997 gilda að auki eftirfarandi ákvæði um áunnin réttindi: *"Nú er staða lögð niður, og skal þá starfsmaður jafnan fá föst laun, er starfanum fylgdu, greidd í 6 mánuði frá því að hann lét af starfi, ef hann hefur verið í þjónustu ríkisins skemur en 15 ár, en í 12 mánuði, eigi hann að baki lengri þjónustualdur, enda hafi hann þá ekki hafnað annarri sambærilegri stöðu á vegum ríkisins. Ef sama staða er aftur stofnuð innan 5 ára, á starfsmaður að öðru jöfnu rétt til hennar. Nú hefur maður verið leystur frá starfi vegna þeirra orsaka, sem um getur í grein þessari, eða annarra atvika, sem honum verður ekki sök á gefin, og skal hann þá í 5 næstu ár að öðru jöfnu sitja fyrir um starf í þjónustu ríkisins, er losna kann, ef hann sækir um það. Starfsaldur hans áður og eftir skal þá saman lagður og veitir þá sömu réttindi sem óslitin þjónusta. Nú tekur maður, er launagreiðslu nýtur samkvæmt 1. mgr., við starfi í þjónustu ríkisins, áður en liðinn er 6 eða 12 mánaða tíminn, og skulu þá launagreiðslur samkvæmt þessari grein falla niður, ef laun þau, er nýja starfinu fylgja, eru jöfn eða hærri en þau, er hann naut í fyrri stöðunni. Ef launin í nýju stöðunni eru lægri, skal greiða starfsmanni launamismuninn til loka 6 eða 12 mánaða tímabilsins."*

1.2. Ráðning

Ætíð skal gera skriflegan ráðningarsamning við starfsmann, sbr. samning aðila um ráðningarsamninga og tilskipun 91/533/EBE. Gagnkvæmur uppsagnarfrestur er þrír mánuðir og miðast við mánaðamót. Á fyrstu þremur mánuðum, sem er reynslutími, er hann þó einn mánuður. Sjá þó grein 1.1.4. Heimilt er að ráða starfsmann til starfa tímabundið sbr. samkomulag um lausráðna starfsmenn. (sjá reglur um réttindi lausráðinna starfsmanna ríkisins til launa í veikindum, barnsburðarleyfi o.fl.)

1.3. Breytingar á störfum

Skýlt er starfsmanni að hlíta breytingum á störfum sínum og verksviði frá því hann tók við starfi. Umtalsverðar breytingar ber að tilkynna með sama fyrirvara og ef um uppsögn væri að ræða. Í slíkum tilvikum ber starfsmanni að tilkynna atvinnurekanda innan mánaðar hvort hann uni breytingunum eða muni láta af störfum, eftir þann tíma, sem uppsagnarfrestur kveður á um, frá því að honum var tilkynnt um breytinguna með formlegum hætti. Ef breytingarnar hafa í för með sér skert launakjör eða réttindi skal hann halda óbreyttum launakjörum og réttindum jafn langan tíma og réttur hans til uppsagnarfrests er samkvæmt samningi þessum.

1.4. Ákvörðun vinnutíma – Yfirvinnuskylda

Atvinnurekandi ákveður vinnutíma þeirra starfsmanna sem starfa hjá honum að því marki sem lög og kjarasamningar leyfa. Skýlt er starfsmönnum að vinna yfirvinnu sem atvinnurekandi telur nauðsynlega. Þó er engum starfsmanni, nema þeim er gegnir öryggisþjónustu, skýlt að vinna meiri yfirvinnu í viku hverri en nemur fimmtungi af lögmaeltum vikulegum vinnutíma.

1.5. Uppsagnir

Ef ástæða er talin til að veita starfsmanni áminningu er skylt að gefa honum fyrst kost á að tjá sig um málið. Óski starfsmaður þess skal það gert í viðurvist trúnaðarmanns. Ef talið er að fyrir liggi ástæður til uppsagnar sem rekja megi til starfsmannsins sjálfs, er skylt að áminna starfsmanninn fyrst skriflega og veita honum tíma og tækifæri til að bæta ráð sitt áður en gripið er til uppsagnar. Uppsögn skal ávalt vera skrifleg og óski starfsmaður þess skal rökstuðningur einnig vera skriflegur. Óheimilt er að segja starfsmanni upp án málefnalegra ástæðna.

1.6. Starfslok

Starfsmaður lætur af starfi sínu næstu mánaðamót eftir að hann nær 70 ára aldri.

Réttindi og skyldur

1. gr. Gildissvið

Samkomulag þetta tekur til allra starfsmanna Reykjavíkurborgar sem eru félagsmenn í aðildar-félögum innan BSRB og BHM og Félagi leikskólakennara sem heyra undir lög nr. 94/1986.

2. gr. Um auglýsingu starfa

Það er skylda stofnana og fyrirtækja Reykjavíkurborgar að auglýsa öll laus störf laus til umsóknar á opinberum vettvangi. Skal það gert með 14 daga fyrirvara að jafnaði. Þó er ekki skylt að auglýsa afleysingastörf vegna fæðingarorlofs eða veikinda eða störf þar sem ráðning skal standa 12 mánuði eða skemur, tímavinnustörf, störf nema eða störf unglinga í vinnuskóla. Ef borgaryfirvöld líta svo á að ráða skuli í stöðu með uppfærslu innan starfsgreinarinnar eða frá hliðstæðum starfsgreinum skal staðan auglýst á þeim vettvangi einum.

Í starfsauglýsingu skal að lágmarki tilgreina:

- 1) Starfsheiti, starfstegund eða eftir atvikum stutta starfslýsingu.
- 2) Starfshlutfall ef ekki er um fullt starf að ræða.
- 3) Kröfur sem gerðar eru til starfsmanns.
- 4) Starfskjör í boði s.s. með orðunum "eftir hlutaðeigandi kjarasamningi opinberra starfsmanna".
- 5) Hver veitir nánari upplýsingar um starfið.
- 6) Hvert umsókn á að berast.
- 7) Hvenær starfsmaður skuli hefja starf.
- 8) Hvort umsókn eigi að vera á sérstöku eyðublaði og ef svo er hvar sé hægt að fá það.
- 9) Kröfur um gögn - ef einhver eru - sem eiga að fylgja umsókn.
- 10) Umsóknarfrest.

3. gr. Ráðning starfsmanna

Ráðning á að byggjast á hæfni viðkomandi til að inna starfið vel af hendi og skal sá hæfasti ganga fyrir. Starfsmenn Reykjavíkurborgar skulu almennt ráðnir til starfa ótímabundið með gagnkvæmum uppsagnarfresti. Reynslutími er þrír mánuðir. Heimilt er þó í undantekningartilvikum að semja í ráðningarsamningi um allt að 5 mánaða reynslutíma.

Heimilt er að ráða starfsmann til starfa tímabundið og er unnt að taka fram í ráðningarsamningi að segja megí slíkum samningi upp af hálfu annars hvors aðilans áður en ráðning fellur sjálfkrafa úr gildi við lok samningstíma. Tímabundin ráðning skal þó aldrei vara samfelld lengur en í 2 ár. Ef stofnun eða fyrirtæki vill ráða starfsmann lengur skal það gert með ótímabundnum ráðningarsamningi.

4. gr. Ráðningarsamningar

Skriflegur ráðningarsamningur skal gerður við starfsmann við upphaf ráðningar. Í ráðningarsamningi skulu koma fram þær upplýsingar sem skylt er að veita, sbr. „Samkomulag um skyldu vinnuveitanda til að ganga frá skriflegum ráðningarsamningum eða skriflegri staðfestingu ráðningar við starfsmenn” milli aðila.

5. gr. Fyrirframgreidd laun

Starfsmaður sem ráðinn er með ótímabundinni ráðningu og starfað hefur samfelld í eitt ár getur óskað eftir eins mánaðar fyrirframgreiðslu launa.

6. gr. Vinnutími

Yfirmaður ákveður vinnutíma þeirra starfsmanna sem starfa hjá honum en honum ber að gera það með tilliti til ákvæða laga, ráðningarsamninga og kjarasamninga og með hliðsjón af starfsmannastefnu Reykjavíkurborgar. Í ráðningarsamningi skal tilgreina eftir hvaða vinnutímafyrirkomulagi starfsmaður vinnur.

Skýlt er starfsmönnum að vinna yfirvinnu sem yfirmaður telur nauðsynlega. Þó er engum starfsmanni, nema þeim er gegnir öryggisþjónustu, skýlt að vinna meiri yfirvinnu í viku hverri en nemur fimmtungi af umsömdum vikulegum vinnutíma. Yfirvinna skal eftir atvikum ákveðin í samráði við starfsmann.

Starfsmaður á rétt á sveigjanlegum vinnutíma eftir því sem unnt er enda bitni slíkt ekki á þjónustu stofnunar eða fyrirtækis við almenning eða starfsemi að öðru leyti. Ef yfirmaður hafnar beiðni starfsmanns er heimilt að bera þá ákvörðun undir borgarstjóra.

Forstöðumaður stofnunar eða fyrirtækis skal leitast við að verða við óskum starfsmanns sem vill minnka við sig vinnu af fjölskylduástæðum.

7. gr. Breytingar á störfum

Skýlt er starfsmanni að hlíta því að starfssvið hans sé aukið eða því breytt, enda sé það nauðsynlegt vegna skipulagsbreytingar í viðkomandi starfsgrein eða af öðrum ástæðum.

Ennfremur er honum skýlt að taka við annarri sambærilegri stöðu, enda verði föst laun hans og starfsskilyrði ekki lakari við breytinguna.

8. gr. Önnur störf starfsmanna

Áður en starfsmaður hyggst samhliða starfi sínu stofna til atvinnurekstrar, ganga í stjórn atvinnufyrirtækis eða taka við starfi í þjónustu annars aðila gegn varanlegu kaupi, ber honum að skýra forstöðumanni þeirrar stofnunar eða fyrirtækis, sem hann vinnur hjá, frá því áður en til þess getur komið. Innan tveggja vikna skal starfsmanni skýrt frá því, ef áður nefnd starfsemi telst ósamrýmanleg stöðu hans og honum bannað að hafa hana með höndum. Bera má slíka ákvörðun undir borgarstjóra.

Rétt er að banna starfsmanni slíka starfsemi, sem í 1. mgr. segir, ef það er síðar leitt í ljós, að hún megi ekki saman fara starfi hans í þjónustu borgarinnar.

9. gr. Áminning

Ef starfsmaður hefur sýnt í starfi sínu óstundvísi eða aðra vanrækslu, óhlýðni við löglegt boð eða bann yfirmanns síns, vankunnáttu eða óvandvirkni í starfi, hefur ekki náð fullnægjandi árangri í starfi, hefur verið ölvaður að starfi eða framkoma hans eða afhafnir í því þykja að öðru leyti ósæmilegar, óhæfilegar eða ósamrýmanlegar starfinu skal forstöðumaður stofnunar eða fyrirtækis veita honum skriflega áminningu.

Yfirmaður skal gefa starfsmanni kost á að tjá sig um meintar ávirðingar áður en ákvörðun um áminningu er tekin. Starfsmaður á rétt á því að tjá sig um tilefni áminningar í viðurvist trúnaðarmanns. Yfirmaður skal kynna honum þann rétt.

Áminning skal vera skrifleg. Í áminningu skal tilgreina tilefni hennar og þá afleiðingu að bæti starfsmaður ekki ráð sitt verði honum sagt upp. Ber að veita starfsmanni tíma og tækifæri til þess að bæta ráð sitt áður en gripið er til uppsagnar.

Ekki er skýlt að veita starfsmanni áminningu og kost á að tjá sig um ástæður uppsagnar áður en hún tekur gildi, ef tilefni uppsagnar er ekki rakið til starfsmannsins sjálfs, s.s. vegna hagræðingar í rekstri stofnunar eða fyrirtækis. Ekki er þó skýlt að veita áminningu ef uppsögn má rekja til ástæðna sem raktar eru í 4. - 6. mgr.10. gr.

10. gr. Uppsögn

Uppsögn skal vera skrifleg og miðast við mánaðarmót. Óski starfsmaður þess skal veita honum skriflegan rökstuðning fyrir ákvörðun um uppsögn. Óheimilt er að segja starfsmanni upp án

málefnalegra ástæðna. Heimilt er að skjóta þeirri ákvörðun til æðra stjórnsýsluvalds og er borgarstjóri æðsta stjórnsýsluvald.

Þegar starfsmaður er ráðinn ótímabundið skal uppsagnarfrestur vera þrír mánuðir að loknum reynslutíma, nema um lengri uppsagnarfrest sé sérstaklega samið. Gagnkvæmur uppsagnarfrestur á reynslutíma skal vera einn mánuður. Sömu reglur um uppsagnarfresti gilda um tímabundnar ráðningar.

Sé starfsmanni sagt upp eftir a.m.k. 10 ára samfelldt starf hjá stofnun eða fyrirtæki Reykjavíkurborgar, er uppsagnarfrestur 4 mánuðir ef starfsmaður er orðinn 55 ára, 5 mánuðir ef hann er orðinn 60 ára og 6 mánuðir þegar hann er orðinn 63 ára. Starfsmaður getur hins vegar sagt upp starfi sínu með þriggja mánaða fyrirvara.

Starfsmanni skal víkja úr starfi fyrirvaralaust ef hann hefur verið sviptur með fullnaðardómi rétti til að gegna því starfi. Nú hefur starfsmaður verið sviptur þeim rétti með dómi í héraði og skal þá borgarstjóri ákveða hvort það ákvæði dómsins skuli þegar koma til framkvæmdar eða fresta því þar til ráðið verður hvort honum skuli skjóta til æðra dóms eða þar til úrlausn æðra dóms er fengin, enda hafi dómurinn ekki að geyma ákvæði um þetta atriði.

Starfsmanni skal og víkja úr starfi fyrirvaralaust ef hann hefur játað að hafa gerst sekur um refsiverða háttsemi, sem ætla má að hefði í för með sér sviptingu réttinda skv. 68. gr. almennra hegningarlaga.

Starfsmanni skal víkja úr starfi fyrirvaralaust verði hann uppvís að grófu broti í starfi enda valdi viðvera hans á vinnustað áframhaldandi skaða fyrir starfseminu, aðra starfsmenn eða viðskiptavinum. Fulltrúa stéttarfélags starfsmanns skal veittur kostur á að kynna sér slík mál áður en ákvörðun er tekin.

11. gr. Starfslok

Starfsmaður stofnunar eða fyrirtækis Reykjavíkurborgar lætur af starfi eigi síðar en um næstu mánaðarmót eftir að hann hefur náð 70 ára aldri án sérstakrar uppsagnar.

Heimilt er yfirmanni að endurráða mann, sem náð hefur 70 ára aldri og látið hefur af föstu starfi hjá stofnun eða fyrirtæki Reykjavíkurborgar skv. 1. mgr. í annað eða sama starf á tímavinnukaupi, allt að hálfu starfi, án þess að það hafi áhrif á rétt hans til töku lífeyris.

Starfsmaður, sem óskar að ráða sig til vinnu eftir 70 ára aldur samkvæmt þessum skilmálum, skal sækja um það skriflega til yfirmanns viðkomandi stofnunar með 3ja mánaða fyrirvara. Starfsmanni skal hafa borist svar innan mánaðar frá umsókn. Sé unnt að verða við ósk starfsmanns skal ráðning gilda í allt að tvö ár til fyrstu mánaðarmóta eftir að 72 ára aldri er náð, nema annar hvor aðili segi ráðningunni upp með þriggja mánaða uppsagnarfresti.

Ákvörðun um ráðningu samkvæmt 2. mgr. skal tekin af borgarstjóra að fenginni umsögn yfirmanns viðkomandi stofnunar.

12. gr. Sérákvæði

Um þá starfsmenn sem fengu formlega fastráðningu í skilningi reglugerðar Reykjavíkurborgar um réttindi og skyldur starfsmanna Reykjavíkurborgar fyrir 1. maí 1978 gilda um starfslok eftir því sem við getur átt efnisákvæði 3. kafla reglugerðar um réttindi og skyldur starfsmanna Reykjavíkurborgar eins og þau stóðu fyrir gildistöku samkomulags þessa.

13. gr. Brottfall eldri reglna

Viðmið félagsmanna ofangreindra samtaka við reglugerð um réttindi og skyldur starfsmanna Reykjavíkurborgar falla úr gildi við gildistöku samkomulags þessa.

14. gr. Samráðsnefnd

Setja skal á fót samráðsnefnd samkvæmt samkomulagi þessu. Skal hún skipuð fulltrúum BSRB og Bandalags háskólamanna annars vegar og fulltrúum Reykjavíkurborgar hins vegar, tveimur tilnefndum af hvorum aðila og tveimur til vara. Þegar til umfjöllunar er mál sem snertir

félagsmenn tiltekins félags er heimilt að kalla á fund samráðsnefndarinnar fulltrúa félagsins. Samráðsnefndin skal fjalla um túlkun og útfærslu einstakra ákvæða samkomulags þessa.

15. gr. Gildistaka

Samkomulag þetta tekur gildi hinn 1. mars 2001 fyrir öll aðildarfélög hlutaðeigandi samtaka og verður hluti af kjarasamningum hlutaðeigandi stéttarfélaga. Á sama tíma taka gildi ráðningarskilmálar starfsmanna Reykjavíkurborgar samþykktir af borgarráði.

Ráðningarskilmálar

16. gr. Gildissvið

Reglur þessar taka til allra starfsmanna Reykjavíkurborgar.

17. gr. Skyldur starfsmanna

Starfsmanni er skylt að rækja starf sitt af alúð og samviskusemi í hvívetna. Hann skal gæta kurteisi, lipurðar og réttisýni í starfi sínu. Hann skal forðast að hafast nokkuð það að í starfi sínu eða utan þess, sem varpað getur rýrð á það starf eða starfsgrein er hann vinnur við.

Starfsmanni er skylt að veita þeim sem til hans leita nauðsynlega aðstoð og leiðbeiningar, þar á meðal að benda þeim á það, ef svo ber undir, hvert þeir skuli leita með erindi sín.

Skylt er starfsmanni að hlýða lögmætum fyrirskipunum yfirmanna um starf sitt.

Starfsmenn skulu koma stundvíslega til starfa. Yfirmenn skulu fylgjast með stundvísi starfsmanna.

Starfsmanni er skylt að vinna án endurgjalds yfirvinnu þann tíma, er hann hefur verið frá starfi án gilda forfalla eða hlíta því að dregið sé af launum sem því nemur.

Hverjum starfsmanni er skylt að gæta þagmælsku um atriði, er hann fær vitneskju um í starfi sínu og leynt skulu fara samkv. lögum, lögmætum fyrirmælum yfirmanns eða eðli málsins. Þagnarskyldan helst, þótt látið sé af starfi.

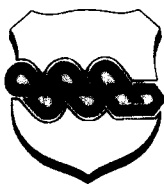
18. gr. Vanhæfi

Um vanhæfi starfsmanns fer eftir þeim reglum er um vanhæfi gilda hjá Reykjavíkurborg.

19. gr. Gjafir

Starfsmönnum er óheimilt að þiggja gjafir, fríðindi, eða önnur hlunnindi frá viðskiptamönnum eða þeim er leita þjónustu Reykjavíkurborgar ef almennt má líta á það sem endurgreiðslu fyrir greiða eða sérstaka þjónustu, nema innan eðlilegra marka og um sé að ræða óverulegar gjafir.

Hafa skal samráð við yfirmann ef vafi leikur á hvort starfsmanni sé heimilt að taka við gjöf.

Samband sveitarfélaga á Austurlandi

Hafnargötu 28 eh. * 710 Seyðisfirði * Sími 472 1690 * Fax 472 1691 * Netfang ssa@ssa.is * www.ssa.is

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík .

Seyðisfirði 21. janúar 2008

Alþingi
Erindi nr. Þ 135/1108
komudagur 22.1.2008

Efni : Umsögn SSA til menntamálanefndar Alþingis .

Frumvarp : Grunnskólar 285. mál.

Frumvarp : Framhaldsskólar 286. mál.

Frumvarp : Leikskólar : 287 mál.

Frumvarp : Menntun og ráðnig kennara 288. mál.

Stjórn SSA tók fyrir frumvörpin á fundi sínum 18. janúar sl. á Egilsstöðum.

Á sama tíma fjallaði stjórn Sambands ísl. sveitarfélaga einnig um frumvörpin á Egilsstöðum.

Stjórn SSA telur að í heildina eigi frumvörpin það sameiginlegt að bæta skólastarfið á öllum stigum gera það markvissara og auka gæði kennslunnar með þeirri nálgun að menntun allra barna verði sambærileg við það besta sem þekkist í nágrennalöndunum.

Rétt er að benda á að með samþykkt þeirra má ætla að allnokkur kostnaðarauki verði þeim fylgjandi hjá sveitarfélögunum .

Þar má nefna t.d. lengingu kennaranámsins . *Nauðsynlegt er því að fyrir liggi kostnaðarmat á frumvarpi um menntun og ráðningu kennara og skólastjórna.*

Varðandi Framhaldsskólana , sem eru á hendi ríkisins , og stofnkostnað þeim fylgjandi er það margítrekuð krafa frá sveitarfélögunum að þau verði *leyst undan greiðsluþátttöku í stofnkostnaði framhaldsskólanna .*

Einnig sú krafa að þau láta af hendi lóðir án endurgjalds.

Verkaskipting ríkis og sveitarfélaga á að vera skýr og eyða ber öllum gráum svæðum.

Stjórn SSA gerir ekki athugasemdir við einstaka greinar í frumvörpunum en vísar til ítarlegrar , innsendrar , umsagnar stjórnar Sambands ísl. sveitarfélaga varðandi frumvörpin 4.

Virðingarfyllst
f.h. stjórnar SSA

Þorvaldur Jóhannsson
framkvæmdastjóri

Alþingi
Nefndasvið

150 Reykjavík

GSE/ag

Reykjavík 22. 01. 2008

Efni: Umsögn Samtaka atvinnulífsins um frumvarp um leikskóla og grunnskóla og frumvarp um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla.

Samtök atvinnulífsins telja ofangreind frumvörp almennt talið horfa til framfara í skólastarfi. Miklar kröfur eru gerðar til menntastofnana samfélagsins um að þær skili velmenntuðum og þroskuðum einstaklingum með margs konar færni til að takast á við áskoranir í starfi og einkalífi. Með frumvörpunum er m.a. settur rammi um starf í leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla, tengsl og gagnvirkir samstarf skólastiganna skýrt, jafnframt því sem lögð er aukin áhersla á mikilvægi eftirlits og mats á gæðum skólastarfs. Samtök atvinnulífsins telja frumvörpin í meginatriðum í samræmi stefnumótunar atvinnulífsins í menntamálum en þar segir m.a.

Menntakerfið, skólar og fræðslufyrirtæki, er mikilvægt þjónustutæki til að byggja upp og viðhalda þekkingu sem nýtist í atvinnulífinu. Öll skólastig skipta máli.

Á leikskólastigi og í yngri bekkjum grunnskóla er æskilegt að efla vitneskju um atvinnulífið og leggja grunn að viðhorfi jafnt drengja sem stúlkna til þeirra tækifæra sem bjóðast í atvinnulífi.

Í grunnskólum er eðlilegt að fræðsla um atvinnulífið sé þáttur í lífsleikni. Kannanir sýna að frumkvöðlaeðlið er ríkt í íslensku þjóðinni og mikilvægt er að hlúa að þeirri sérstöðu, verðlauna framtakssemi og árangur og hvetja nemendur til dáða.

Halda þarf áfram að innleiða hugsunarhátt samkeppni um þjónustu, gæði og velferð nemenda. Hraðfara hnattvæðing gerir kröfur um sveigjanlegt og viðbragðsfljótt menntakerfi. Gera þarf einstökum skólum kleift að bera sig saman við aðra skóla með velferð nemenda að leiðarljósi. Skólar eiga að veita sem besta þjónustu og starfsemi þeirra þarf í auknum mæli að miðast við ólíkar þarfir nemenda. Möguleiki þarf að vera fyrir hendi til að umbuna framsæknum og þjónustumiðuðum skólum og kennurum. Eðlilegt er að árangur kennara verði metinn ekki síður en nemenda.

Með gæði, þjónustu og velferð einstaklinga að leiðarljósi ber stjórnvöldum að kaupa þjónustu á sviði fræðslu og menntunar af þeim fræðslufyrirtækjum sem neytendur þjónustunnar helst kjósa. Rekstrarform slíkra fyrirtækja getur verið með ýmsu móti, en stjórnvöld setji reglur um starfsemi skóla og veiti þeim aðhald og eftirlit. Auka þarf stjórnunarrétt og ábyrgð stjórnenda í skólum og öðrum menntafyrirtækjum sem nú eru í opinberum rekstri.

Sjá nánar á vef SA í kaflanum um málefni.

Aðsetur:
Borgartún 35
105 Reykjavík

Sími:
591 00 00

Brétsími:
591 00 50

Netfang:
sa@sa.is

Veffang:
www.sa.is

SAMTÖK ATVINNULÍFSINS

Í þessari umsögn eru ekki gerðar athugasemdir við einstakar greinar einstakra frumvarps eins og í umsögn um frumvarp um framhaldsskóla. Athugasemdir við þessi frumvörp lúta að þrennu:

1. Samtök atvinnulífsins hafa efasemdir um réttmæti þess að binda afdráttalaust í lög menntunarskilyrði fyrir ráðningu leiksskólastjóra, aðstoðarleiksskólastjóra, grunnskólastjóra, aðstoðarskólastjóra grunnskóla, og stjórnendur framhaldsskóla samanber umsögn samtakanna um frumvarp til laga um framhaldsskóla. Samtökin eru andvíg því að binda hendur þeirra sem bera ábyrgð á því að reka skólana með þessu hætti. Þeim á að treysta til að velja hæfasta einstaklinginn til starfans hverju sinni. Skólastjórnun er oftast að stærstum hluta rekstur og ekki ástæða er til að takmarka með lögum hverjir geti orðið skólastjórar.
2. Samtök atvinnulífsins telja það skipta máli að í lögum um þetta efni sé sveigjanleiki þannig að skólstjórnendum sé unnt að ráða og halda lengur en ár í senn í fólk með margskonar menntun og fjölbreytilega reynslu sem nýtist til kennslustarfa þótt hún jafngildi ekki meistaraprófi eða öðrum viðmiðum sem kveðið er á um m.a. í 3., 4. og 5. grein frumvarpsins um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda.
3. Samtök atvinnulífsins telja fráleitt að ákvæði stjórnsýslulaga gildi um viðurlög við brotum á skólareglum eins og skilja má 14. gr og 47. grein frumvarps til laga um grunnskóla. Gerð er athugasemd við ákvæði þessa veru í 33. grein framhaldsskólafrumvarpsins og dregið í efa að það sé vilji löggjafans að viðlög við brotum á skólareglum þurfi að fela í sér slíka skriffinnsku og takmörkun á boðvaldi stjórnenda skóla. Þær athugasemdir eiga við um ofangreindar greinar grunnskólafrumvarpsins.

Virðingarfyllst,

Guðrún S. Eyjólfssdóttir verkefnastjóri

Aðsetur:
Borgartún 35
105 Reykjavík

Sími:
591 00 00

Bréfasími:
591 00 50

Netfang:
sa@sa.is

Veffang:
www.sa.is

Til Alþingis

Umsögn um frumvörp

... um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda
... um leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla

Stjórn Samtaka áhugafólks um skólabróun fagnar tækifæri til að veita umsögn um frumvörpin. Stjórnarmenn eru sammála um að í heild marki þessi löggjöf mörg jákvæð skref fram á við. Sem dæmi má nefna ákvæði um samrekstur leik- og grunnskóla, foreldraráð við leikskóla, skólaráð við grunnskóla og aukið sjálfstæði framhaldsskólanna til að móta námskrár sínar. Þá eru mikilvæg ný ákvæði um fræðsluskyldu til 18 ára aldurs og um sveigjanleg skil á milli skólastiga.

Stjórnin lýsir sérstökum stuðningi við ákvæði um sprotasjóð skóla, en leggur um leið áherslu á að sjóðnum verði tryggðar fjárveitingar sem dugi til að styðja við veigamikil þróunarverkefni. Því miður hafa þróunarsjóðir skólastiganna til þessa haft yfir mjög takmörkuðu fjármagni á ráða, og styrkir verið allt of litlir.

Efasemdir stjórnarmanna beinast helst að óljósum ákvæðum um framkvæmd ytra mats. Þau ákvæði þarf að skerpa. Þá bendir stjórnin á að það kunni að hamlar þróun grunnskólastarfs að binda í lög í hvaða greinum og árgöngum samræmd próf séu haldin. Eðlilegra er að fela Námsmatsstofnun, eða öðrum aðila sem ráðherra ákveður, að taka ákvörðun um þetta í samráði við menntamálaráðuneytið.

Reykjavík 18. janúar 2008,

f.h. Samtaka áhugafólks um skólabróun,

Ingvar Sigurgeirsson
ritari

SAMTÖK SUNNLENSKRA SVEITARFÉLAGA
Alþingi

Erindi nr. P 13S/1192
komudagur 24.1.2008

Selfossi, 22. janúar 2008
0710005SA pH

Nefndasvið Alþingis
Menntamálanefnd
Auasturstræti 8 - 10
150 Reykjavík

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla, 288. mál

Hér á eftir fer umsögn Samtaka sunnlenskra sveitarfélaga um frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla, 288. mál, skv. beiðni menntamálanefndar Alþingis, sbr. bréf dags. 14. desember 2007.

Eftirfarandi athugasemdir eru gerðar við frumvarpið:

3. grein. Starfsheitið leikskólakennari

Í greininni er gert ráð fyrir að að ljúka þurfi meistaraprófi frá háskóla til að öðlast réttindi til að nota starfsheitið leikskólakennari. Fyrir þessu eru ekki færð veigamikil rök og þá þau helst að eðlilegt sé að gera sömu menntunarkröfur til leikskólakennara og grunnskólakennara. Greina þarf mun betur þörfina fyrir þessari lengingu ekki síst vegna þess mikla kostnaðar sem af henni leiðir og einnig vegna þess að mun erfiðara verður að manna leikskólana með menntuðum leikskólakennurum. Nú eru um 1/3 hluti starfsliðs við umönnun og uppeldi barna leikskólakennarar en skulu vera 2/3 samkvæmt frumvarpinu og það gerir gerir menntunarkröfuna enn fráleitari. Skynsamlegra væri að bíða með auknar menntunarkröfur þar til markmiði um 2/3 hlutfall leikskólakennara verður náð miðað við núverandi menntunarkröfur og að frekari rök liggi fyrir.

21. grein. Undanþágunefnd grunnskóla

Lagt er til að greinin falli brott og samskonar undanþáguákvæði gildi um grunnskólakennara og leikskólakennara sbr. 20. grein. Rökin fyrir því eru margvísleg. Í fyrsta lagi verður að treysta sveitarfélögum og embættismönnum þeirra, í þessu tilfelli skólastjórum, til að fara að lögum og bent á að úrræði eru fyrir hendi til að kæra ráðningar ef talið er að lög hafi verið brotin. Í öðru lagi eru hér gerðar miklu meiri kröfur en gerðar eru um

aðrar starfstéttir. Í því sambandi er sérstaklega bent á að í 20. grein frumvarpsins um undanþáguheimild fyrir leikskóla er ekki gert ráð fyrir sambærilegri undanþágunefnd. Ekki verður séð að um neinn eðlismun sé að ræða varðandi ráðningar grunnskólakennara og leikskólakennara.

Virðingarfyllst,
f.h. SASS

Þorvarður Hjaltason
framkvæmdastjóri

SELTJARNARNESBÆR

Alþingi
Kirkjustræti
150 Reykjavík

Alþingi
Erindi nr. P 135/1118
komudagur 23.1.2008

Seltjarnarnes, 22. janúar 2008
Tilvísun 2007120043/220

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla, 288. mál.

Til menntamálanefndar Alþingis:

Almennt: Seltjarnarneskaupstaður fagnar framkomnu frumvarpi til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla og telur það bæði til mikilla bóta ásamt því að skapa ný tækifæri til að efla menntun nemenda í íslenskum skólum. Hinn aukni sveigjanleiki og flæði milli skólastiga sem í frumvarpinu má finna er í senn ánægjuleg áskorun spennandi úrlausnarefni fyrir alla þá er að leik-, grunn- og framhaldsskólastarfi koma. Sú viðleitni í frumvarpinu að samræma lög um leik-, grunn- og framhaldsskóla að nokkru leyti er til bóta en þar hefði hugsanlega mátt ganga enn lengra á mörgum sviðum.

17. gr.: Eins og orðalag 10., 13. og 17. gr. verður skilið eru gerðar minni kröfur til ráðningar í stjórnunarstörf í framhaldsskólum en grunn- og leikskólum. Þetta er hugsanlega tilkomið vegna mismunandi laga um réttindi og skyldur kennara og skólastjórnenda eftir því hvort um er að ræða starfsmenn sveitarfélaga eða ríkis. Engu að síður væri æskilegt að samræmi væri í milli þessara greina líkt og greina 9, 12 og 16.

20. gr.: Í ljósi þess að verið er að stíga skref í þá átt að gera heildstæða stefnumótun fyrir umrædd skólastig og sérstakri áherslu á að viðurkenningu á störfum leikskólakennara væri æskilegt að sömu reglur giltu um undanþágur í ráðningu ófaglærðra á öllum skólastigum; annað hvort verði einnig starfandi undanþágunefnd vegna starfa leikskólakennara eða að undanþágunefndir vegna grunn- og framhaldsskóla verði lagðar niður.

Virðingarfyllt

Óskar J. Sandholt

framkvæmdastjóri fræðslu-, menningar- og þróunarsviðs

Reykjavík, 22. janúar 2008

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 REYKJAVÍK

Vegna frumvarps til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla, þskj. 322 – 288. mál

Stúdentaráð Kennaraháskóla Íslands og Bandalag íslenskra námsmanna gera engar athugasemdir við frumvarp þetta.

F.h. Stúdentaráðs Kennaraháskóla Íslands
Birna Hjaltadóttir
formaður

F.h. Bandalag íslenskra námsmanna
Hanna Mjöll Káradóttir
meðstjórnandi

Alþingi
Erindi nr. **P** 135/1224
komudagur 25.1.2008

Selfossi, 24. janúar 2008
0712059

Alþingi - menntamálanefnd

Kirkjustræti
150 Reykjavík

Hjálagt fylgir umsögn Sveitarfélagsins Árborgar um frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara o.s.frv., 288 mál.

Leikskólanefnd og skólanefnd grunnskóla fjölluðu sérstaklega um frumvarpið á fundi þar sem fulltrúar foreldra áttu sæti.

Virðingarfyllst,

Sveitarfélagið
ÁRBORG
Ragnheiður Thorlacius
Framkvæmdastjóri Fjölskyldumiðstöðvar

Sveitarfélagið
ÁRBORG
Ásta Stefánsdóttir
Bæjarritari

Selfossi, 24. janúar 2008
0712059 RT

Efni: Umsögn Sveitarfélagsins Árborgar um frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla þskj. 322 – 288. mál. Lagt fyrir Alþingi á 135. löggjafarþingi 2007-2008

Málið barst Sveitarfélaginu Árborg til umsagnar með bréfi menntamálanefndar Alþingis, dags. 12. desember 2007. Leik- og grunnskólanefndir Árborgar hafa fjallað um frumvarpið.

1. Almennar athugasemdir

Sveitarfélagið Árborg harmar skort á samráði við sveitarfélögin í landinu við samningu frumvarpsins og mótmælir ákvæði frumvarpsins um kröfu um meistaraprófsmenntun leik- og grunnskólakennara. Það skal tekið skýrt fram að sveitarfélagið telur mikilvægt að hafa á að skipa vel menntuðu starfsfólki í skólum. Sú breyting sem frumvarpið leggur til í menntunarmálum kennara felur hins vegar í sér mjög mikla breytingu á starfsmannahaldi sveitarfélaga og mun hafa í för með sér gríðarlegan kostnaðarauka sem vel flest sveitarfélög eru á engan hátt í stakk búin að mæta. Auk þess má ætla að krafa um fimm ára háskólanám komi til með að hafa í för með sér fækkun réttindakennara þegar fram í sækir. Langskólanám er kostnaðarsamt og tímafrekt fyrir þá sem það stunda og því ekki ólíklegt að það muni draga úr fjölda þeirra sem leggja myndu leik- og grunnskólakennaranám fyrir sig. Talsvert hefur áunnist í fjölgun réttindakennara hér á landi þó mikið vanti á það í fámennari sveitarfélögum. Sveitarfélagið Árborg telur að verði umrætt frumvarp að lögum geti það fært baráttuna fyrir fjölgun réttindakennara mörg ár aftur í tímann.

Bent skal á að þrátt fyrir ákvæði kjarasamninga um launaflokkahækkanir vegna tveggja ára viðbótarmenntunar og reglur um launuð námsleyfi kennara hafa örfáir kennarar í Sveitarfélaginu Árborg lokið tveggja ára framhaldsmenntun. Af 108 fastráðnum leik- og grunnskólakennurum og stjórnendum í Árborg eru aðeins tveir með meistaraprófsgráðu, einn leikskólakennari og einn grunnskólakennari.

2. Athugasemdir við einstakar greinar

Í 10. og 13. gr. frv. er gerð krafa um að skólastjórnendur leik – eða grunnskóla hafi auk starfsheitisins leik- eða grunnskólakennari viðbótarmenntun í stjórnun eða kennslureynslu á grunnskólastigi. Það vekur furðu að í 17. gr. frv. um skólastjórnendur framhaldsskóla er aðeins gerð krafa um að stjórnendur framhaldsskóla hafi starfsheitið framhaldsskólakennari. Þá vekur það undrun að ríkið skuli ætla sveitarfélögum að gera meiri kröfur til sinna stjórnenda en ríkið gerir til stjórnenda í framhaldsskólum.

3. Lokaorð

Sveitarfélagið Árborg ítrekar andstöðu sína við ákvæði frumvarpsins um meistaraprófsmenntun leik- og grunnskólakennara og harmar að ekki var haft náið samráð við einstök sveitarfélög við samningu frumvarpsins.

SVEITARFÉLAGIÐ

ÖLFUS

RÁÐHÚSI ÖLFUSS • HAFNARBERGI 1 • 815 ÞORLAKSHOFN • SÍMI 480 3800 • FAX 480 3801

Alþingi
Erindi nr. Þ 135/2242
komudagur 16.4.2008

Alþingi

b.t. Menntamálanefndar

Alþingishúsinu

150 Reykjavík

Bæjarráð Ölfus hefur kynnt sér frumvarp mennamálaráðherra um leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla og menntun og ráðningu kennara og skólastjóra. Eftirfarandi umsögn var samþykkt í bæjarráði:

“Sveitarfélagið Ölfuss vill í eftirfarandi umsögn lýsa almennt ánægju sinni með þau frumvörp sem menntamálaráðherra hefur nú lagt fyrir á Alþingi um leikskóla, grunnskóla, framhaldsskóla og um menntun og ráðningu kennara og skólastjórna. Frumvörpin bera vitni um nýja og metnaðarfulla hugsun í skólamálum þar sem áhersla hefur verið lögð á að tryggja enn betur menntun, uppeldi og umönnun barna og unglinga. Hins vegar er ljóst að innleiðing frumvarpanna kemur til með að auka kostnað sveitarfélaga á ýmsum sviðum skólamála, svo sem við framkvæmd sérfræðipjónustunnar, við mat og eftirlit með skólastarfi en þar eru skyldur sveitarfélaga auknar til muna og um skyldur sveitarfélaga til að leitast við að tryggja túlkun til foreldra sem hafa annað móðurmál en íslensku og/eða nota táknmál. Sveitarfélagið leggur áherslu á að góð og náin samvinna milli menntamálaráðuneytis og Sambands íslenskra sveitarfélaga verði við að kostnaðarmeta frumvörpin, sbr. þær fyrirætlanir sem settar eru fram í fylgiskjölum með frumvörpum um leikskóla og grunnskóla. Afar mikilvægt er að góð niðurstaða fái úr því samráðsferli í þágu sveitarfélaga og skiptir það sköpum við innleiðingu frumvarpanna að svo verði til að frumvörpin og markmið þeirra skili þeim árangri sem af þeim er ætlast.

Sveitarfélagið Ölfuss fagnar því viðtæka samráði sem haft var við hagsmunaaðila leik- og grunnskólamála meðan á samningu frumvarpanna stóð. Mikilvægt er að sem víðtækust sátt ríki um nýja löggjöf jafn mikilvægs málaflokks og menntamál eru.

Efnislega bera frumvörpin með sér að leitast hefur verið við að búa til löggjöf til hagsbóta fyrir þá sem njóta þjónustu skólanna, þ.e.a.s. nemendur og forráðamenn þeirra. Nánar og skýrar er kveðið á um réttindi og skyldur þessara aðila og búnar til leiðir til handa forráðamönnum til að gæta betur hagsmuna barna sinna. Þá sýna ýmis ákvæði frumvarpanna að í auknum mæli hefur einnig verið horft til hagsmuna starfsfólks skólanna, sérstaklega leikskólastigsins, og möguleikar einstakra sveitarfélaga til að móta eigið skólastarf með hliðsjón af aðstæðum heima fyrir auknir til muna frá því sem er í gildandi löggjöfum um skólastigin.

Leik- og grunnskólafrumvarpið fela í sér skilgreiningu á hugtakinu foreldri sem vísar til þeirra aðila sem fara með forsjá barns í skilningi gildandi barnalaga. Sveitarfélagið telur það gefa

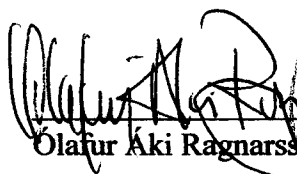
tilefni til að skoðað verði með hvaða hætti unnt sé að auka réttarstöðu forsjárlausra foreldra í barnalögum og í væntanlegri löggjöf um skólastigin þrjú sem hér um ræðir. Má benda á það ef frumvarpið fer svona í gegn þá geta forsjárlausir foreldra t.d. ekki setið í stjórn foreldrafélags og ef þeir þurfa á túlkajónustu að halda eiga þeir ekki rétt á henni.

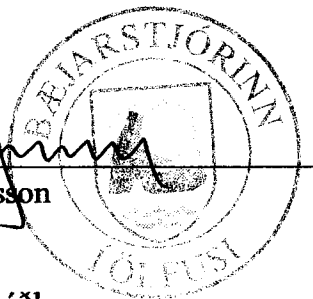
Sveitarfélagið vill að lokum taka undir þau markmið sem endurspeglast í frumvarpi um menntun og ráðningu kennara og skólastjórna og lúta að því að kennaramenntun er lengd og sérstaklega því að sambærilegar kröfur eru gerðar um lengd menntunar þeirra aðila sem hyggjast leggja fyrir sig kennslu á mismunandi skólastigum. Leikskólinn er fyrsta skólastigið og hafa rannsóknir sýnt að tími mótunar og þroska sé mikill þegar börn eru á leikskólaaldri. Gera þarf þ.a.l. kröfur til þess að fagmenntun þess starfsfólks sem í leikskólum starfar sé síst minni en þeirra sem starfa á öðrum skólastigum. Áhersla á mikilvægi samfellu og samstarfs milli einstakra skólastiga endurspeglast jafnframt í þeirri kröfu að gera sambærilegar kröfur til kennara á öllum skólastigum. Leyfisbréf kennara eru útvíkkuð þannig að þau geta skarast milli skólastiga og er það vel.

Að öðru leyti leyfir sveitarfélagið sér að taka undir umsögn Sambands íslenskra sveitarfélaga sem nú þegar hefur verið send menntamálanefnd Alþingis.”

Þorlákshöfn 11. apríl 2008,

Virðingarfyllst,

Ólafur Áki Ragnarsson
bæjarstjóri

Afrit: Menntamálaráðherra

Alþingi
Erindi nr. P 135/1190
komudagur 24.1.2008

Menntamálanefnd

Alþingi

150 Reykjavík

Táknafirði 23.janúar 2008.

Varðar : Beiðni Menntamálanefndar í bréfum dags. 12.desember 2007, umsagnir um frumvörp.

Grunnskólar, 285.mál (heildarlög)

Framhaldsskólar, 286.mál (heildarlög)

Leikskólar, 287.mál (heildarlög)

Menntun og ráðning kennara og skólastjórnenda við leik-, grunn-, og framhaldsskóla, 288.mál

Táknafjarðarhreppur hefur tekið fyrir, rætt og kynnt þau frumvörp sem um ræðir og hefur engar efnislegar athugasemdir við umrædd mál. Táknafjarðarhreppur vísar í umsagnir Sambands íslenskra sveitarfélaga, um umrædd frumvörp, en vill koma eftirfarandi á framfæri.

Við umfjöllun í nefndum sveitarfélagsins kom fram að nefndarfólk telur frumvörpin innihalda metnaðarfull markmið til handa skólastarfi í landinu. En jafnframt kom skýrt fram að til þess að sveitarfélög geti haldið úti metnaðarfullu skólastarfi á leik- og grunnskólastigi í anda fyrirliggjandi frumvarpa þá verður að fylgja með aukin fjárframlög ríkisins til handa sveitarfélögum landsins. Það er staðreynd að brostin er á flótti réttindakennara út úr grunnskólum og illa hefur tekist til með mönnun leikskóla þ.a. aukið fé þarf fyrst og fremst til þess að hækka laun þessa starfsfólks, sem sinnir þessum mikilvægu störfum þ.e. menntun barna okkar. Því er mjög mikilvægt að við meðferð þessara frumvarpa verði heildarmyndin skoðuð til enda þ.a. markmiðið um eltt besta skólakerfi í heimi verði náð.

Virðingarfyllt

f.h. Táknafjarðarhrepps

Oddviti Táknafjarðarhrepps

Eyrlín Ingibjörg Sigþórsdóttir

Alþingi
Erindi nr. **P** 135/1205
komudagur 2135/1205

UMBOÐSMAÐUR BARNA

Nefndasvið Alþingis
menntamálanefnd
Austurstræti 8-10,
150 Reykjavík

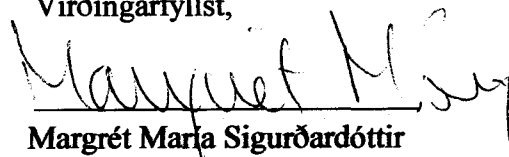
Reykjavík, 21. janúar 2008

Efni: Frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnendur leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla, 288. mál, heildarlög.

Ísáð er til bréfs menntamálanefndar Alþingis, dagsett 14. desember 2007, þar sem óskað er eftir umsögn um ofangreint frumvarp.

Undirrituð gerir engar athugasemdir við framkomið frumvarp.

Virðingarfyllst,

Margrét María Sigurðardóttir

Alþingi
Erindi nr. Þ 135/1123
komudagur 23.1.2008

Menntamálanefnd Alþingis
150 Reykjavík

Reykjavík 22. jan. 2008

Umsögn Umhyggju, félags til stuðnings langveikum börnum um eftirtalin frumvörp til laga um:

Grunnskóla, 285. mál.

Framhaldsskóla, 286. mál.

Leikskóla, 287. mál.

Menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla, 288. mál.

Félagið gerir eftirfarandi athugasemdir um frumvörp þessi.

X **Frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla.**

Félagið vill benda á að auka verður á fræðslu kennara og starfsfólks í íslensku skólasamfélagi um börn með langvinn veikindi og sérþarfir. Einnig þarf að koma á sérhæfðum ráðgjafarteymum innan skólanna sem nokkurs konar bakland fyrir kennara og annað starfsfólk skólanna.

Mikilvægt er að fjölga fagfólki á báðum skólastigum þ.e. grunn-og framhaldsskóla, ss. sálfræðingum, sérkennurum og þroskajálfum.

F.h. Umhyggju, félags til stuðnings langveikum börnum,
Ragna Marinósdóttir, framkvæmdastjóri